

Az Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai programja

Küldetésnyilatkozat

A Siklói Alapfokú Művészeti Iskola funkcióját tekintve teljes mértékben lefedi a köznevelés és közoktatás feladatait. Küldetésünk, közös pedagógiai hitvallásunk lényege, hogy a gyermeket segítsük hozzá az egyéni képességek és tehetségük kibontakoztatásához, a személyiségfejlődésük útjainak meglátásához, az alapkompenciák magas szintű elsajátításához.

Egyenlő esélyek biztosításával segítjük a gyermekeket hátrányaik leküzdésében. Tevékenységünk középpontjában a minőségi oktató-nevelőmunka áll. Minőségpolitikánk alapeleme a tartalmi és szervezeti szabályozás. Működésünk nyitott, állandó kapcsolatot biztosít partnereinkkel. Önálló ismeretszerzésre és önművelődésre készítünk fel szilárd alapkészségek kialakításával és folyamatos képességfejlesztéssel.

Mind a hátrányok leküzdésére, mind a kiemelkedő képességekre fejlesztéssel válaszolunk. Munkánk során értékeket közvetítünk, képességeket fejlesztünk. Úgy kell felkészítenünk tanulóinkat, hogy megfeleljenek az új kihívásoknak, hogy elhagyva az adott iskolafokozatot a következő iskolafokozaton rendelkezzenek mindazon ismeretekkel, képességekkel, készségekkel, melyekkel beilleszkednek a tanulási folyamatba, a szervezeti életbe.

Az alapfokú művészetoktatási intézmény pedagógiai programja meghatározza:

I. Az iskola nevelési programját, ennek keretén belül

- az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelveit, céljait, feladatait, eszközeit, eljárásait,
- egyes művészeti tevékenység oktatásának cél- és feladatrendszerét,
- a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
- a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat,
- a tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységet,
- a pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékét,
- a szülő, a tanuló, a pedagógus együttműködésének formáit, továbbfejlesztésének lehetőségeit.

II. Az iskola helyi tantervét, ennek keretén belül

- az egyes tanszakok általános fejlesztési követelményeit,
- az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyakat, a kötelező és választható tanórai foglalkozásokat és azok óraszámait, a tanszakok, tantárgyak szakirányú feladatait, követelményeit, az előírt tananyagot
- az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elveit,

- az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételeit,
- az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményeit és formáit, a tanuló szorgalma és teljesítménye értékelésének, minősítésének formáját.

Az alapfokú művészetoktatás célja és feladata a rendelet szerint a művészi kifejező készségek, képességek megalapozása és a tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra, valamint a nemzeti hagyományok ápolása és a különböző kultúrák iránti nyitottság kialakítása. A tanuló mindezek birtokában képes legyen saját gondolatait, érzelmeit művészi szinten kifejezni.

A z Alapfokú Művészetoktatási Intézmény pedagógiai programjának megalkotásánál fokozottan ügyelt a telephelyi intézményekkel való kapcsolat kialakítására.

Nevelési program

Az intézmény pedagógiai alapelvei

Intézményünk pedagógiai alapelvei a gyermek, - a tehetség – és a minőségközpontúság.

Szándékunk szerint a művészetekben jártas, önállóan értelmező, - gondolkodó, alkotó és az igazi művészi értékeket megismerő és felismerő tanulókat nevelünk, akik felnőtté válva megőrzik nyitottságukat és természetességüket. Az adott művészeti ág tanulásával fejlődik értelmi, érzelmi és lelki intelligenciájuk. A művészet személyiségfejlesztő mivolta okán hozzá kívánjuk segíteni a gyermeket múltja megértéséhez, feldolgozásához, a jelen és a jövő problémáinak és konfliktusainak megoldásához. Így egészségesebb lelkületű gyermekké, később felnőtté válva mind környezete, mind a társadalom egészére pozitív hatással lesz.

Kötelességünknek érezzük a különleges képességekkel rendelkező gyermekek tehetségének felismerését és támogatását.

Mindezt nyugodt, szeretetteljes, harmonikus légkörben, a pozitív megerősítések által inspirált módon igyekszünk megvalósítani a teljes esélyegyenlőség biztosításával a legkisebb falutól a városig.

Valljuk, hogy semmit sem lehet megtanítani, “csak” megtanulni. Ehhez mind szakmailag, mind emberileg megfelelő színvonalú, a gyermekekhez és a művészetekhez kellő alázattal és méltósággal forduló tanárok szükségesek. Az intézmény szerves részévé kíván válni a művészeti közoktatásnak.

Az intézmény céljai

Az alapelvekben meghatározott pedagógiai és pszichológiai hitvallásból következően az alábbi stratégiai és operatív célok elérését tűztük ki az intézményünkben folyó művészetoktatás egészére, annak minden helyszínére.

Stratégia céljaink:

- a gyermekközpontú szemlélet megtartásával a minőségközpontú nevelő - oktató szemlélet kialakítása,
- az esélyegyenlőség megteremtése, különös tekintettel arra, hogy e művészeti iskola “helybe viszi” a művészetoktatást az adott gyermek lakóhelyére, általános iskolájába,
- a roma, a hátrányos helyzetű és a testileg és értelmileg csökkent képességű tanulók művészetoktatása, inkluzív nevelés,

- lehetőséget kívánunk adni, hogy a kisebb településeken, falvakban élő gyermekek és pedagógusok is bekapcsolódhassanak a művészetoktatás vérkeringésébe,
- szolgáltató jellegű tevékenységünk kialakítása és megőrzése,
- a tehetséggondozás folyamatos működése,
- az egyéni sajátosságokat figyelembe vevő oktatás megteremtése.

Operatív céljaink:

- az adott művészeti ágban való jártasság kialakítása és az ehhez szükséges ismeretek elsajátítása és azok önálló alkalmazása,
- a személyiségfejlesztés, ezen felül az inspiráció megteremtésével fejlődő öntudat, kritika, önkritika és önbizalom kialakítása,
- az igazi művészi értékek felismerése és megismerése, az igényesség kialakítása,
- a más művészeti ágak felé való nyitottság ösztönzése,
- a kitartó munka eredményességére rámutató oktatás,
- a figyelmesség, a tolerancia és a fegyelem jelentőségének hangsúlyozása,
- az “én” gondolatok és érzelmek kifejezésének biztatása,
- az életkori sajátosságok figyelembe vétele,
- a probléma, konfliktus felismerésének, megoldásának fejlesztése,
- felkészítés a szakirányú továbbtanulásra- zeneoktatás B tagozata,
- a szociális hátrányok kompenzálása a művészetekben való jártasság megteremtésével,
- a fantáziadús, kreatív tanulás – oktatás megteremtése

Az intézmény feladatai, eszközei és eljárásai

Céljaink az alapelvek szem előtt tartásával pontosan meghatározott feladatok elvégzésével valósulhatnak meg. Intézményünkben három művészeti ágban /képző- és iparművészet, szín- és bábművészet, táncművészet, / folyik oktatás előképző, és alap- fokon.

Intézményünk olyan fejlesztőpedagógiát képvisel, amelyben a hangsúly az alkotófolyamaton keresztül történő képességfejlesztésen van. A tananyag eszköz, a tanulók értelmi, érzelmi és lelki kifejezőképességeinek fejlesztéséhez.

A művészetoktatás a képességfejlesztést, az ismeretgazdagítást a személyiségformálás eszközeként kezeli, követelményeit a gyermek életkori fejlődésének jellemzőihez igazítja.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek esélyegyenlősége előmozdításának elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl, olyan támogató lépések, szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik meglévő hátrányaikat, javítják iskolai sikerességüket.

A képzés olyan ismeretek átadása, melynek elsajátítása során a tanulók művészetet szerető, ismerő és értő, önmagával és környezetével harmóniában élő emberekké válnak.

A fenti cél eléréséhez szükséges:

- a személyiség komplex fejlesztése,
- a gyermek egyéni képességeinek megfelelő fejlesztése,
- a tehetség kibontakoztatása,
- megfelelő motiváció és sikerélmény biztosítása,

- a probléma – felismerés és megoldás készségének kialakítása,
- a tanulás és önművelés igényének felkeltése,
- az általános emberi értékek megismertetése,
- esztétikai igényesség kialakítása,
- a kulturált környezetre való igény kialakítása,
- lelkiismeret és felelősség tudat fejlesztése,
- a köznapi és művészeti szép felfedeztetése,
- a továbbhaladáshoz szükséges biztos ismeretek átadása,
- a tudásnak, a műveltségnek értéként való elfogadtatása,
- a testi – lelki egészség iránti igény felkeltése,
- értékmegőrzés és hagyományápolás,
- a nemzeti és európai kultúrához való kötődés,
- a kommunikációkülönböző formáinak megismerése,
- rendszeres értékelés, önértékelés,
- rendszeres igényfelmérés (évente),
- a feladatok megoldásához szükséges eszközök biztosítása,
- személyre szabott feladatok megfogalmazása, differenciálás.

A feladatok megoldása érdekében alkalmazott tevékenységformák, módszerek, eljárások, eszközök:

- valós élethelyzeteket modellező feladatrendszer,
- egy-egy feladat megoldására projektmódszer alkalmazása,
- tehetséggondozó eljárások,
- kreativitásfejlesztő tevékenységrendszer,
- közösségfejlesztő módszer,
- egyénre szabott személyiségfejlesztő módszer,
- játékos oktatás,
- élményre épülő alkotómunka,

Nevelési eszközök:

- minta, példa, példakövetés, egyéni utak bejárásának lehetővé tétele.

Ösztönző eszközök:

- megerősítés, biztatás, dicséret, jutalmazás, kiállítási és szereplési lehetőségek.

A célok, feladatok, követelmények megvalósítását az alaptevékenység – a tantárgyak tanítása – valamint a szabadidős tevékenységek biztosítják.

Fejlesztési területek – nevelési célok

A fejlesztési területek és a nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is. E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát, ugyanakkor legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról. A nemzeti öntudat jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az

értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését az iskolai életbe. Kitüntetett feladata az intézménynek így a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A Nat ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítani, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

Táncművészet - művészeti ág cél- és feladatrendszere

A táncművészeti oktatás nevelési célja és alapvető feladata:

az egész személyiség fejlesztése, művészi beállítódásra való nevelés. A megújulás és a rácsodálkozás képességének fejlesztése, az amatőr táncmozgalomba való bekapcsolódás segítése, ösztönzése. Tudatos „táncos anyanyelv” kialakítása.

Szolgálja a gyerekek egészséges testi – lelki fejlesztését az egész személyiség fejlődését. Járuljon hozzá érzelmi életük gazdagodásához.

Segíti megismerni saját testüket, testük korlátait, ill. más, a tánchoz szükséges tulajdonságaikat is. Így alakul reális énképük.

Táncművészetet értő közönséget nevel, akik szeretik nézni és művelni a táncot. Mivel csoportmunka, ezért segíti az együttműködést, alkalmazkodást a másik sikerének elismerését, kapcsolatfelvételt, és – tartást, egymás megismerését, a másik elfogadását, az egymás iránti bizalmat. Ezek mind segítik a beilleszkedést azoknak is, akiknek ez problémát okoz, ill. azoknak, akiknek magatartási problémáik vannak.

Természetesen mindez a tanulók életkori és egyéni tulajdonságainak figyelembe vételével a fokozatosság, mértékletesség jegyében történik.

Úgy, mint más művészeti ág, a táncművészet is szoros kapcsolatban áll más társművészetekkel és az ezekhez kapcsolódó személyiségjegyeket is fejleszti. Megismerteti a gyerekekkel az egyetemes és nemzeti táncművészet legjelentősebb művészeinek pályáját, műveit.

Általános fejlesztési követelmények

A képzés lehetőséget biztosít a tanulóknak:

- tehetségük kibontakoztatására, tehetséggondozásra,
- a különböző tánctechnikák elsajátítására,
- egyéni és csoportos táncetűdők készítésére önállóan is, és azok színpadon történő bemutatására,
- a különböző táncirányzatok megismerésére és azok kipróbálására,
- a tánc történettel való megismerkedésre,
- a színpadi táncok kivitelezésének szabályaival való megismerkedésre,
- színházi előadások megtekintésére,
- arra, hogy megismert stílusokban önmagukat esztétikusan tudják kifejezni,

Fejlessze a tanuló:

- önállóságát, kitartását,
- önképét, önismeretét,
- testvázlat-testkép kialakulását,
- önkifejezését,
- magabiztosságát, határozottságát,
- nyitottságát, érdeklődését,
- muzikalitását, ritmusérzékét, kreativitását, memóriáját, mozgásmemóriáját, koordinációs képességét /szem-kéz, kéz-láb, szem-láb/, mozgáskultúráját,
- a nem verbális kifejezőkészségét, „olvasási” képesség – érzelmek, hangulatok, lelkiállapotok /,
- tükrözési, imitációs képességét, beleélő készségét, utánzási-követési készségét,
- improvizációs képességét / közvetlen, rövid idő utáni/,
- cselekvő- feladatmegoldó – helyzetfelismerő - döntési képességét,
- testi képességeit: - testi erő, ügyesség, gyorsaság, rugalmasság, ruganyosság, állóképesség, egyensúlyozás,
- térben, időben való tájékozódását, formaérzékét,
- egyéb tulajdonságait pl. dinamika, erőbeliség,
- természetes mozgását / futás, ugrás, járás stb./,
- vonzalmukat az esztétika iránt,
- a munkához való hozzáállását, ill. magatartását,
- állhatatosságát,
- lateralitását.

Alkalmat ad a tanulóknak:

- mozgástapasztatatok szerzésére,
- az önálló véleményalkotásra,
- rendszeres, kitartó, koncentrált munkára,
- bizalom szerzésére,
- pihenésre,
- energiájuk beosztására,
- a tükör segítségével, az önellenőrzésre, javításra,
- más társművészetekkel való kapcsolattartásra pl. irodalommal és a zenével ill. a vizuális neveléssel is / időtartam, metrum, lüktetés, hangsúly, periódus, ritmikai kontrasztok, tempó/,

Ösztönözzé a tanulót:

- újabb és újabb mozgáslehetőségek felfedezésére,
- önálló munkára,
- érdeklődési körének kiszélesítésére,
- egészséges életmódra,
- kitartó és igényes munkára,
- a tánc tovább tanulására, tanfolyamokon való részvételre,
- szakirodalom, folyóiratok, magazinok, kritikák olvasására,
- minél több táncelőadás megtekintésére /nemcsak moderntánc, vagy csak balett előadások!/,
- a csoport tagjainak segítésére, egymás elfogadására, másságuk tolerálására

Fiziológiai szempontból fejleszti a tanuló

- légző- és keringési rendszer teljesítőképességét,
- csont- és izomrendszer teherbíró képességét, helyes testtartást, ezzel együtt az emésztést
- alkalmazkodó képességét,
- látást, hallást, érzékelést,
- immunrendszert,
- megelőzi, ill. korrigálja a különböző tartáshibákat vagy bokasüllyedést, harántsüllyedést stb.

A szín- és bábművészet művészeti ág cél- és feladatrendszere

Az alapfokú művészetoktatás keretében folyó színházi-bábszínházi nevelés lehetőséget biztosít a színművészet-bábművészet iránt vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére, ismereteik gyarapítására, művészeti kifejező készségeik kialakítására, e szakterületen való jártasság megszerzésére és gyakorlására – figyelembe véve a tanulók érdeklődését, életkori sajátosságait, előzetes színházi-dramatikus tapasztalatait. Sokoldalúan fejleszti személyiségüket.

A végzett tevékenységek során mélyül önismeretük és társismeretük, kialakul reális énképük. Alkalmuk nyílik, hogy “kipróbálják” magukat, megismerjék saját lehetőségeiket és korlátaikat. Az önmagukról kialakított kép növeli az önbizalmukat, magabiztosságukat. A közösen végzett munka, segítő együttműködést, alkalmazkodást, toleranciát követel. A közös alkotás öröme erősíti és mélyíti az elfogadást, bizalmat, összetartozás érzését. Közben fejlődik a kommunikációs képesség, könnyebbé válik a kapcsolatfelvétel és tartás.

Színművészet-bábművészet olyan komplex művészeti ág, melynek “művelése” kitekintést biztosít a zene-, a tánc-, a képzőművészet területeire is.

A színművészet – és bábművészet művészeti ág oktatásának célja, hogy az irodalom, a dráma, a színház eszközeivel a művészetek iránt fogékony, a művészetet szerető, ismerő és értő fiatalokat neveljen, akik harmóniában képesek élni önmagukkal és környezetükkel. Akiknek az alkotás és befogadás örömteli folyamata életük szerves részévé válik.

A képzés lehetőséget biztosít a színművészet területén:

- minél változatosabb dramatikus tevékenységformákban való részvételre,
- alapvető színpadtechnikai eljárások megismerésére,
- egyéni és csoportos előadás tervezésére, létrehozására illetve a létrejött előadás bemutatására; a közös alkotómunka adta örömteli együttlétre,
- önkifejezésre,
- a tanulók drámával és színházzal kapcsolatos fogalmi készletének, aktív szókincsének bővítésére,
- a dramatikus technikák és a színházi konvenciók megismerésére, azok széles körű alkalmazására,
- önértékelésre, azért hogy a tanulók képessé váljanak saját eredményeik felismerésére,
- arra, hogy a tanulók az élet más területén elsajátított ismereteiket a színjátékban is alkalmazni tudják, illetve hogy az oktatás során szerzett tudásukat, készségeiket az élet más területein is kamatoztathassák,
- a színpadi megjelenítés törvényszerűségeinek megismerésére,
- a színjáték kulturális tradíciónak megismerésére,
- a színházi-drámai formával való kísérletezésre, valamint a színjátéknak, mint művészi kommunikációs formának megtapasztalására,
- minél több élő és rögzített színházi előadás – köztük társaik által készített produkció – megtekintésére.

Általános fejlesztési követelmények a színművészet területén

Készítse fel a tanulókat:

- drámai szövegek értő – színészi szempontokat figyelembe vevő – olvasására,
- különböző színészi technikák tudatos alkalmazására,
- színházi improvizációra,
- karakterábrázolásra mozgásos, nyelvi, beszédtechnikai eszközökkel,
- az alkotó folyamat során háttérmunkára, a színpad iránti alázatra,
- egyes színházi stílusoknak megfelelő színészi játékokra,
- különböző szerepek megformálására,
- a rendezői instrukciók mentén végzett munkára,
- más művészeti ágak területéről származó ismereteik alkalmazására a szerepalkotás során,
- színházi előadások elemzésére, értékelésére.

Ismertesse meg a tanulókkal:

- a színházi alapfogalmakat/szakkifejezéseket,
- a drámai/színházi konvenciókat és alkalmazásukat,
- a legfontosabb történeti és/vagy kortárs színházi stílusokat,
- a színházi műfajokat,
- a szövegelemzés szempontjait,
- az előadás-elemzés szempontjait,

- a színészi játék alapvető iskoláit,
- a színészi alkotómunka fázisait,
- a rögzített előadásmód és az improvizációs technika közti különbséget, alkalmazási lehetőségeiket, a különböző játéktílusokat,
- a színház jelenkori szerepét (közösségi, társadalmi),
- napjaink színházi struktúráját.

A képző- és iparművészet művészeti ág cél- és feladatrendszere

A teljes élet megélésének kulcsa, hogy minél több antennával érzékeljük a külvilágot, hogy belső világunk, érzelmeink, motivációink révén megfelelő kontextust tudjunk kialakítani földrajzi, emberi, virtuális környezetünkkel.

Globalizálódó világunkban, a folyamatosan fogalmazódó planetáris értékrend, a növekvő szabadidő fontossá, nélkülözhetetlenné teszi a művészeti nevelést, ami az érzelmi világ gazdagításának leghatékonyabb módszere, lehetősége.

Az önfejlesztő személyiség működésében kiemelt szerepet játszik a lelki egészségünket, életminőségünk javítását segítő művészeti nevelés. Ezért képzési célunk az átlagosnál jobb adottságokkal rendelkező, a vizualitás iránt fogékony gyerekek készségeinek, képességeink, ismereteinek célirányos fejlesztése és ezáltal:

- a vizuális nyelv (elmélet-gyakorlat) készség szintű használatának magalapozása, ezáltal az egész személyiség harmonikus fejlesztése,
- a képi kommunikációban, a műalkotások elemzésében jártas, vizuális megjelenítésre, önkifejezésre sokoldalúan képes személyiségek formálása,
- az általános iskolás korú gyermekek továbbtanulásának, pályairányuk megtalálásának segítése,
- a művészetek iránt érdeklődő, művészeti alapismeretekkel rendelkező közönség nevelése.

A művészeti nevelés tartalmának kialakításában fontosnak tartjuk a következőket:

- a természeti-emberi környezet esztétikumának megismerését, tudatos elemzését, értelmezését és az alkotási folyamatokba való beépítését,
- az egyetemes és európai emberi kultúra- műveltség, a nemzeti hagyományok értékeinek ismeretét, őrzését,
- a kommunikáció művészi formáinak – a képző-iparművészet műfaji sajátosságainak alkotó használatát az egész személyiség kiteljesedése érdekében.

Általános fejlesztési követelmények

Készítse fel a tanulót:

- a látvány megfigyelésére, értelmezésére, analízisére,
- a vizuális információk, közlemények megértésére,
- a képi gondolkodásra, a vizuális absztrakcióra,
- a tapasztalat, képzelet, emlékezet utáni ábrázolásra,
- a legfontosabb kifejezési eszközök, kompozíciós eljárások ismeretére,
- a kifejezési eljárások használatára,
- az élmények, gondolatok, érzelmek vizuális kifejezésére,
- a képi nyelv kifejezési szándék szerinti megválasztására,

- a média által közvetített üzenetek befogadására, értelmezésére,
- a vizuális önkifejezésre, alkotásra,
- tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek, modellek készítésére,
- tervezésre, konstruálásra,
- a kifejezési technikák, a tárgykultúra anyagainak ismeretére,
- eszközhasználatra, anyagalakításra,
- a baleset- és munkavédelmi előírások betartására,
- tárgykészítésre, környezetformálásra,
- a kézműves tevékenységek gyakorlására,
- a jelentés, az esztétikum felismerésére, értelmezésére,
- a rendeltetés – a szerkezet, a tartalom és a forma összefüggéseinek felfedezésére,
- a mindennapok, a természet szépségének, a művészetek, a műalkotások befogadására,
- a vizuális művészetek, a környezet- és tárgykultúra megismerésére,
- a műelemzési eljárások alkalmazására.

Tegye lehetővé:

- a néphagyomány, a népi kultúra élményszerű megismerését.

Alakítsa ki a tanulóban:

- az esztétikum iránti igényt,
- az esztétikai élményképességet,
- az alkotó magatartást és ehhez tartozó pozitív beállítódásokat, szokásokat.

Fejlessze a teremtő képzetet és az improvizációs készséget.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A művészetoktatás elsődleges célja a személyiségfejlesztés. Az elméleti, technikai tudás elsajátítása eszköz mindehhez.

A nevelő – oktató folyamat során alapvető a személyiség felszabadítása és ebben a kiegyensúlyozott, inspirált lelkiállapotban való fejlesztése.

A tanulás során ugyanakkor rendkívül fontos az önfeledt felszabadult, de ugyanakkor koncentrált, összefogott hozzáállás. E kettő együttes megléte által tud igazi művészi értéket alkotni a tanuló. A gyermek vele született kíváncsiságát kell megtartani és továbbfejleszteni, motiválva az ember és az őt körülvevő világ behatóbb tanulmányozására.

A szakmai tudáson túl a spontaneitás öröme is éreztessük meg vele. A későbbiekben minden művészeti ágban feladat az improvizáció, mint a személyiség megnyilvánulásának egyik legjellemzőbb kifejezése.

Megvalósítandó az is, hogy a gyermek tanulási és alkotási folyamatban önállósodjon.

Művészeti oktatásunk megalapozza és ösztönzi, hogy a tanulók esztétikai és kommunikációs képessége fejlődjön.

Kiemelten fontosnak tartjuk a művészetek pozitív lelki hatását, amelynek tényét közismert tudományos, pszichológiai kutatások is igazolják. Így a művészetekkel való foglalkozás sikerélményt nyújt olyan

gyermeknek is, akik más területeken gyengébben teljesítenek, vagy személyiségzavar miatt beilleszkedési nehézségekkel küzdenek.

Mint minden oktatási intézményre-, amelyek gyermekek, fiatalok oktatásával nevelésével foglalkoznak-, az alapfokú művészeti oktatás intézményeire is feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében.

Az alapfokú művészeti oktatás segítségével ösztönözhetjük az egészséges életmód iránti igény kialakítását. Sokat tehetünk a pozitív beállítódások, magatartásformák és szokások elfogadásában, rögzülésében. Segíthetjük a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó magatartást. Konfliktuskezelési technikákat taníthatunk, illetve példákat mutathatunk a gyerekeknek. Fejleszthetjük alapvető erkölcsi, etikai normák iránti fogékonyságukat. Segíthetjük a káros függőségekhez vezető szokások (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás) kialakulásának megelőzését. Fejleszthetjük, javíthatjuk testtartásukat, mozgáskultúrájukat. Rá kell irányítani a gyermekek, fiatalok figyelmét az egészséges állapot örömteli megélésére, a harmonikus élet értéként való tisztelésére.

A művészetek különböző ágaival való találkozások a gyermekek, fiatalok egész személyiségére hatnak. Munkájuk során olyan alkotóközösségek tagjai, amelyben fontos az ön- és társismeret, az egymásra figyelés. A közös alkotás öröme, az együtt szerzett élmények olyan megtartó erejűek lehetnek, amelyek elvonják figyelmüket a káros függőségektől, igényesebbé válnak önmagukkal, társaikkal és környezetükkel szemben is.

Olyan intézményben kívánunk tanulni/tanítani, ahol az iskola mindennapjait átszövi az egészséges életmódra nevelés.

Mindezekhez megismerésre motiváló tanulási környezetre és nyugodt, kiegyensúlyozott munkaléggör biztosítására van szükség. Emellett a legfontosabb a pedagógusok példamutató magatartása, viselkedése.

Feladataink:

- reális énkép kialakítása,
- ön és társismeret fejlesztése,
- sokoldalú személyiségformálás,
- problémamegoldó képesség fejlesztése,
- erőszakmentes konfliktuskezelés,
- érzékenység kialakítása a környezetünk állapota iránt,
- tisztelet és szeretet a természet és az ember iránt.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A csoportos foglalkozások minden művészeti ág területén lehetővé teszik a társas kapcsolatok és a közösségi élet alakulását, elmélyülését. Mivel ez választott közösség, ezért hasonló érdeklődési körű gyerekek vannak egy csoportban, aminek egyértelműen pozitív hatása van.

A közös és a közönség előtt végzett alkotási folyamat hozzájárul a kommunikáció készség és a tolerancia fejlesztéséhez.

A tanulóknak kialakul, különösképpen az előadó művészeti ágban az egymásra hangolódás és ezáltal az együttgondolkodás és együttes munka képessége. Megfigyelhetik egymás eredményeit és hibáit, dicsérhetnek, és segítőkész javaslatokat tehetnek, ami erősíti, elmélyíti összetartozásukat. Ráérezhetnek arra, hogy az adott tevékenységben nem jobbnak kell lenni, mint a másik, hanem önmagukból hozzák ki a legtöbbet. Megtapasztalhatják a csoporthoz, közösséghez tartozás örömét.

A közösségfejlesztés színterei

A csoportközösségek

Csoportközösségeinkkel el kell fogadtatnunk, hogy a különböző tanulócsoporthoz értékrendje más és más is lehet, emellett valamennyi értéknek kettős funkciója van:

- egyrészt közösségfejlesztő, amely hozzájárul a szűkebb és a tágabb emberi közösség fejlődéséhez,
- másrészt individuálisan fejlesztő, amely az egyéniség fejlődését segíti elő.

Világunkban mindjobban érzékeljük az egész emberiség gondját, és felelősségét. Számos tevékenységben érvényesül a nemzetköziség, és az egész emberiség együttműködése. Mindezek megláttatása, a közös felelősség tudatosítása az iskola feladata is.

Feladataink:

- korszerű tananyag tanítása;
- a természetnek, és az ember által létrehozott értékeknek a megbecsülése;
- az évfolyamok közösségének erősítése, közös programok szervezésével;
- fokozatosan ki kell alakítani tanulóinkban a szolidaritás, a tolerancia és a felelősség fogalmak mögötti tartalmat, és az értékeket;
- a kölcsönös tisztelet, a bizalmon alapuló kapcsolat kialakítása, tanár-diák-, diák-diák-, és a tanár-tanár viszonyban;
- a tanuló aktív részese lehessen az őt érintő döntések meghozatalának;
- hagyományaink, ünnepeink tiszteletére nevelés;

Magatartás és viselkedéskultúra

Az intézményes nevelés hatásrendszere döntő szerepet játszik a személyiség fejlődésében. A gyermek az iskolában szervezett és intézményes formában találkozik a társadalmi elvárásokkal. Minősítik, értékelik és viszonyítják megnyilvánulásait az iskola által közvetített és képviselt társadalmi értékekhez. Ezek az eljárások közvetlenül befolyásolják a szűkebb és a tágabb szociális környezetéhez fűződő kapcsolatait, önmagához való viszonyát.

Célunk olyan magatartásformák kialakítása, amelynek birtokában a tanuló képes önmaga irányítására, a jó és a hasznos cselekedet véghezvitelére.

Feladataink:

- a tanulók akaratának és jellemének fejlesztése;
- a szereteten és a kölcsönös bizalmon alapuló tanulói engedelmesség és a fegyelmezettség kialakítása;
- tanulóink önmagukhoz és másokhoz való helyes viszonyának kialakítása;
- a helyes munkafegyelem kialakítása, a türelem, a kitartás és a figyelem fejlesztésével;
- törekedni kell arra, hogy a társadalom pozitív viselkedési formái és tanulóink viselkedési szokásai megegyezzenek;

- a tanulók magatartásának értékelésekor a büntetés különböző adminisztratív formái helyett a pozitív motiváció érvényesüljön.

A tehetség, a képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Az alapfokú művészeti oktatás kettős célt szolgál. Egyrészt minden jelentkező gyermeket a képességeinek megfelelően bevezet az adott művészeti ágba. Ennek fő célja az, hogy az iskolából kikerülve amatőrként tovább művelhesse azt. A tehetséges gyerekek szakirányú továbbtanulásra való felkészítése külön feladat. Ezt a tanárok személyre szabott oktatói munkájával érhetjük el, amely maximálisan alkalmazkodik a diák képességeihez. Egy gyerekeknél mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy minél több versenyen, hangversenyen, kiállításon, fellépésen vegyenek részt.

A tehetséggondozás a művészetoktatás alapfeladata. Iskolánk ezen belül az alábbi lehetőségeket biztosítja:

- a tanulók érdeklődési körének, életkori sajátosságainak és jellembeli tulajdonságainak figyelembe vételét,
- az önkifejezés lehetőségeinek megteremtését minél változatosabb formában,
- a harmonikus, inspiráló, félelemtől mentes légkör megteremtését,
- a különböző művészeti ágban és ágak közötti jártasság és tájékozottság kialakítását,
- koncert, színház, bábszínház és kiállítás látogatását,
- az iskolán kívüli városi, megyei és országos rendezvényeken, nyári táborokon való részvételt,
- versenyekre, pályázatokra, fellépésekre való felkészítést,
- az előkészítést és felkészítést szakirányú továbbtanulásra,
- szakmailag magas színvonalú személyi és tárgyi feltétel meglétét,
- az elkülönítés, gyorsítás és dúsítás lehetőségét a tehetséges gyerekek számára.
- projektoktatás során egyéni képességek fejlesztése.

A művészeti iskola elsődleges célja, az alapelvekből kiindulva nem a művészképzés, hanem a személyiségfejlesztés. Iskolánkban különböző képességű gyermekek járhatnak. Így mind a tehetséges, mind a kevésbé tehetséges tanulók képességeinek kibontását egyformán feladatunknak tekintjük. A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének megteremtése a művészeti képzéssel.

A tehetség nem függ a jellemről. Lehet fegyelmezett és fegyelmezetlen gyermek egyaránt tehetséges. Fontos viszont a magamutogató, feltűnési vágygal rendelkező, személyiségzavaros tanuló megkülönböztetése az igazi tehetségtől. Nem feledkezhetünk meg a szolid, csendes, kitartó, ugyanakkor tehetséges gyermekek biztatásáról. Tudatosítsuk növendékeinkben, hogy a művészet nem a lelki deformációk, problémák kiélésének eszköze. Pillanatnyi feloldás lehet egy adott helyzetben, de megoldás nem. A megoldás a művészet és egyéb segítségekkel történő személyiség változás.

Az igazi tehetséggé alakuló gyermek alázattal, méltósággal és játékosággal fordul az alkotandó műhöz, a közönséghez és környezetéhez egyaránt.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gyermekvédelem feladata, hogy a gyermeket körülvevő elsődleges környezet (család) és a másodlagos környezet (iskola) harmonikus működését, együttműködését támogassa; a konfliktusokat megelőzze, valamint a már kialakult problémák megoldását segítse.

A gyermek biológiai és pszichés fejlődése azon múlik, hogy milyen az a közeg, amelyben él. A harmonikus fejlődéshez biztonságot nyújtó emberi kapcsolatokra, szeretetteljes légkörű családra, a szeretetből fakadó rend, fegyelem és teljesítmény egyensúlyát megteremtő iskolára van szüksége. Iskolánkban arra törekszünk, hogy mindezeket szem előtt tartva autonóm, egészséges, dönteni tudó embereket neveljünk.

Sajnálatos módon manapság a családok igen nagy hányada nem tudja, vagy nem akarja a nevelésben rá váró elsődleges szerepet betölteni. Az iskola kénytelen ezzel a helyzettel megküzdeni, de teljes mértékben képtelen a családi nevelés hiányát pótolni.

Szám szerint is emelkedik a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma. Ahhoz, hogy a hátrányos helyzetben levő személyek ezt a hátrányukat leküzdhessék, nem elegendő annak biztosítása, hogy őket a többiekkel azonos jogok illessék meg, hanem olyan pozitív intézkedésekre van szükség, amelyek lehetővé teszik, hogy a helyzetükből fakadó hátrányaikat csökkentsék, illetve megszüntetni lehessen.

Megelőzési lehetőségek:

- fokozott odafigyelés, egyéni beszélgetés: segítség a személyes problémák megoldásában,
- kapcsolattartás a családdal,
- segítség a hiányosságok pótlásában,
- korrepetálás (a nevelési, beilleszkedési zavarokkal küzdők külön segítése),
- a tehetséges tanulók külön segítése,
- a továbbtanulás lehetővé tétele,
- művészeti oktatásban való kiteljesedés segítése

A tanulási kudarnak kitett tanulók felzárkóztatására irányuló feladatok

Az iskolába érkező diákok között mindig van néhány, akik valamilyen részképesség-hiányban szenvednek, és ezért dislexiás, disgráfias, diskalkuliás tüneteket mutatnak.

A tanulási kudarnak kitett gyermekek fejlődését nagyban segítheti a művészeti nevelés, s ezt a művészetpedagógia, művészetterápia ki is használja. A magunk lehetőségeihez mérten mi is igyekszünk az ebben érintett gyermekeket bevonni az alapfokú művészeti oktatásba.

Az esélyegyenlőségre törekvés bizonyos személyeket a többiekhez képest előnyösebb helyzetbe hoz, de ezt azért teszi, hogy az eleve fennálló hátrányukat csökkentsék. Ezt nevezzük pozitív diszkriminációnak.

A szociális hátrányok enyhítésére irányuló feladatok

A társadalmi elszegényedés következtében jelentős az anyagi gondokkal küzdő családok száma. Egyre több család veszi igénybe a jegyző által megállapított gyermekvédelmi támogatást. Számukra a Kt. elrendeli az ingyenességet egy művészeti ágban. Rászorultságuk felismerése után az iskola támogatja a művészetoktatásban részesülő tanulókat.

A tanulók teljesítménye alapján igazgatói döntésként szociális rászorultság figyelembe vételével a térítési díj és tandíj mérséklésére van lehetőség.

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések

Az iskolai munka zavartalanságát az iskola épülete és felszerelése teszi lehetővé. Törekszünk arra, hogy az iskola épülete és felszerelése évről évre bővüljön, ehhez minden pályázati és egyéb lehetőséget megragadunk. Az előírt eszközfejlesztést a lehető leggyorsabban szeretnénk végrehajtani. A konkrét felszerelési jegyzék e nevelési program mellékleteként, csatolva található.

A szülő, a tanuló, a pedagógus együttműködésének formái, az együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségei

A művészeti iskolai oktató-nevelő munka sikerességének egyik fontos feltétele, hogy a növendékek szüleivel milyen a tanár és milyen az iskola viszonya. Egyetértenek-e az alapvető célkitűzésekben, kölcsönösen bíznak-e egymásban, s meg tudnak-e egyezni abban, hogy meddig tart a szülő és meddig a pedagógus kompetenciája.

A szülők és a tanárok megfelelő viszonyának kialakítása mindkét fél alapvető feladata, felelőssége. A tanárok kulturált formában közölik a szülőkkel, hogy mit vár az iskola, mik a szabályok stb., és ezzel kapcsolatban mit kérnek tőlük. Együtt hallgassák meg a szülők véleményét, és mérlegelik érveiket.

A szülők aktívan részt vesznek a fellépések előkészítésében, az utaztatás megszervezésében, a kiállítások rendezésében.

A felmerülő problémák megoldásához az iskola vezetősége sok segítséget kap a szülői munkaközösségtől.

A szülők folyamatos, többoldalú tájékoztatása elengedhetetlen feltétele céljaink elérésének, eredményes működésünknek.

A szülőket folyamatosan tájékoztatjuk az intézményben folyó munkáról, eredményeinkről.

Tanév elején szülői értekezletet tartunk. Várjuk a szülőket, családtagokat az évenkénti nyílt napjainkon, félévi és év végi vizsgabemutatókon, az év végi vizsgakiállításon, táborozás során, kirándulások alkalmával, év végi gálaműsorainkon.

A gyermekek igazolatlan hiányzásáról azonnal írásban tájékoztatjuk a szülőket.

A diákokat – képviselőik bevonásával folyamatosan tájékoztatjuk az őket érintő kérdésekről, illetve bevonjuk őket ezen kérdések, problémák megbeszélésébe, véleményezési jogukkal élhetnek (a törvény által meghatározott kérdésekben, témákban és módon).

HELYI TANTERV

2011-12-ES TANÉVTŐL FELMENŐ RENDSZERBEN

Készült: A nemzeti erőforrás miniszter 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelete az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet módosítása alapján

KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZET

1. AZ ALAPFOKÚ KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI OKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

Az alapfokú művészetoktatás célja, hogy hozzásegítse a tanulókat a külvilág tudatos érzékeléséhez, tanulmányozásához, valamint a belső látás és a képzelet finomításához, tudatosításához. A tanulók belső világának gazdagítása teszi lehetővé, hogy egész személyiségük használni és hasznosítani tudja az összegyűjtött és egyre tudatosabban szelektált vizuális információkat. Az élményszerű tapasztalások és képzetek teremtik meg az önmeghatározások és önkifejezések egyre differenciáltabb formáit.

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság – alakítására, a látás kiművelésére és tudatosítására. A követelmény és tantervi program bővíti a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek gyakorlata finomítja a kézügyességet, technikai érzékenységet, valamint erős érzelmi-motivációs bázist teremt, mely fejleszti a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének képességét is.

A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képző- és iparművészeti tevékenységek iránt érdeklődő tanulók szellemi és gyakorlati képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését. A képzés nagymértékben elősegíti a tanulók személyiségfejlődését és biztosítja a tehetséggondozás lehetőségét. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat; a tanulók érdeklődésére, a kézműves hagyományokra, valamint a klasszikus és kortárs

képző–és iparművészeti, médiaművészeti értékekre építve gyarapítja ismereteiket, s alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon fejleszthetik vizuális műveltségüket, és különféle szakirányú területeken szerezhetnek jártasságot.

A vizuális művészeti oktatás megismerteti a tanulókkal az adott művészeti ág műfaji sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait. A képzés célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és tovább éltesse, segítsen a hagyománytisztelet megteremtésében.

A képző– és iparművészeti ág sajátosságai:

- tevékenységközpontúság – a tanulók a vizuális tananyagtartalmakat, feladatokat gyakorlati, tapasztalati módon, különböző tevékenységek által, komplex témákba ágyazottan dolgozzák fel, amelyben a cselekvésből származó tapasztalat adja a tanulás alapját,
- feladattudatosság – egy témával, témakörrel való hosszabb idejű elmélyült foglalkozás, mely elősegíti a tanulók türelmének, kitartásának fejlődését,
- alkotói magatartás – amelyben fontos szerepet kap a nyitottság, az egyéni látásmód, a lényegkiemelés, a problémaérzékenység és problémamegoldás képessége,
- komplexitás – amely átjárhatóságot biztosít a képző– és iparművészeti, a népművészeti és médiaművészeti területek között, illetve az egyéb művészeti ágak között,
- folyamatszerűség az egyes feladatok végig vitelében és a szervesen kapcsolódó, egymásra épülő feladatsorokban, projektekben,
- kreatív cselekvőképesség, melynek fontos részterülete a kísérletező kedv, bátorság, lényeglátás, szituativitás, döntésképesség, nézőpontváltás, sorrendmódosítás,
- interaktivitás és együttműködési készség, mely feltételezi a személyközi kapcsolatok aktivitását, a kooperációt és innovációt,
- tanulók önkifejezési készségének kialakítása és mélyítése a személyre szabott feladatok, egyéni korrektúra megvalósulása révén,
- szociális érzékenység és empátia, az én– tudatosság, önszabályozás és önállóság fejlesztése.

2. A KÉPZŐ–ÉS IPARMŰVÉSZETI OKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

Kiemelt kompetenciák a képző–és iparművészeti oktatás területén

A kiemelt kompetencia területek a vizuális művészeti alkotótevékenység által a személyiség fejlesztését, az önkifejezés kibontakoztatását segítik.

Olyan tulajdonság–együttest alakítanak ki, amely lehetővé teszi a változó élethelyzetekhez való rugalmas alkalmazkodást, a probléma felismerést, a probléma megoldást.

Bemeneti kompetenciák: iskolai előképzettség nem szükséges

Szakmai kompetenciák

A környezet által közvetített üzenetek befogadása

A környezet által közvetített üzenetek értelmezése

Tervezési készség

Alkotói magatartás

Kreativitás

Vizuális gondolkodás
Vizuális kifejezőkészség
Eszközhazsnálati készség
Anyaghasználati készség
Komplex szemlélet
Tudatos környezetformálás igénye
Biztonságos munkavégzés képessége
Az esztétikum iránti igény és befogadóképeség
Problémaérzékenység
Véleményformálási képeség

Személyes kompetenciák:

Nyitottság
Fejlődőképeség
Önállóság
Önkifejezés
Rugalmasság
Érzékenység
Kísérletező kedv
Interaktivitás (személyközi kapcsolatok aktivitása, kooperáció).

Társas kompetenciák:

Motiválhatóság
Empatikus készség
Együttműködési készség
Kezdeményezőkézség
Segítőkézség

Módszerkompetenciák:

Figyelemösszpontosítás
Gyakorlatias feladatértelmezés
Ismeretek helyénvaló alkalmazása
Következtetési képeség
Kreativitás, ötletgazdagság
Módszeres munkavégzés
Nyitott hozzáállás
Probléma felismerés, –megoldás
Tervezési készség
Új ötletek, megoldások kipróbálása
A munkakörnyezet tisztántartása

1. TANSZAKOK ÉS TANTÁRGYAK

Képzőművészeti tanszak (előképző 1–2. évfolyam + 1–3. alapfokú évfolyam)

Főtárgy:

Vizuális alapozó gyakorlatok (előképző 1–2. évfolyam)

Grafika és festészet alapjai (1–3. alapfokú évfolyam)

Kötelező tantárgy:

Vizuális alkotó gyakorlat (1–10. évfolyam)

Választható tantárgy:

Vizuális alapozó gyakorlatok (előképző 1–2. évfolyama)

Tanszakok és főtárgyaik a 4. alapfokú évfolyamtól a 6. évfolyamig

- **Grafika és festészet tanszak** - Grafika és festészet műhelygyakorlat
- **Környezet- és kézműves kultúra tanszak** - Környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat
- **Szobrászat és kerámia tanszak** - Szobrászat és kerámia műhelygyakorlat

Óraterv:

Tantárgy	Évfolyamok							
	Előképző		Alapfok					
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Főtárgy	Vizuális alapozó gyakorlatok 2	Vizuális alapozó gyakorlatok 2	Grafika és festészet alapjai 2	Grafika és festészet alapjai 2	Grafika és festészet alapjai 2	Tanszakok műhelygyakorlatai 2	Tanszakok műhelygyakorlatai 2	Tanszakok műhelygyakorlatai 2
Kötelező tárgy	-	-	Vizuális alkotó gyakorlat 2	Vizuális alkotó gyakorlat 2	Vizuális alkotó gyakorlat 2	Vizuális alkotó gyakorlat 2	Vizuális alkotó gyakorlat 2	Vizuális alkotó gyakorlat 2
Kötelezően választható	-	-	-	-	-	-	-	-
Választható tantárgy	Vizuális alapozó gyakorlatok 2	Vizuális alapozó gyakorlatok 2	-	-	-	-	-	-
Összes óra	4	4	4	4	4	4	4	4

Az előképzőt a tanulónak nem kötelező elvégeznie.

A tanítási órák képzés ideje: 45 perc

- Választható tantárgy előképzőben a vizuális alapozó gyakorlatok, amely megegyezik a főtárggyal.

2. JAVASOLT ÉRTÉKELÉSI MÓD

Az előképző 1-2. évfolyamán az érdemjeggyel való osztályozás helyett a szöveges minősítést alkalmazzuk. Ennek formái: kiválóan megfelelt,

jól megfelelt,
megfelelt,
nem felelt meg

Az alapfok évfolyamain az értékelésoosztályozással történik (jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen)

Az értékelés havonta érdemjeggyel, illetve szöveges értékeléssel történik.

A pedagógus értékelései között helyt kap a szóbeli, írásbeli dicséret is.

3. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMON-KÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI, ÉS A TANULÓ TELJESÍTMÉNYE ÉRTÉKELÉSÉNEK FORMÁI

A tanuló elméleti tudását és gyakorlati tevékenységét rendszeresen értékeljük.

Az ismeretek számonkérésének tartalmát az általunk kidolgozott tantárgyi programok évfolyamokra lebontott követelményei határozzák meg.

Az elégségeshez szükséges ismeretek szintjét az évfolyamokra lebontott tantervi programok minimumszintjei jelzik.

A tanuló ismereteinek, készségeinek, képességeinek szintjét, a tanuló teljesítményét, előmenetelét év közben érdemjeggyel értékeljük, félévkor és év végén osztályzattal minősítjük.

Félévkor azt értékeljük, hogy a tanuló az időarányos követelményeket milyen szinten sajátította el. Év végén az adott évfolyam követelményei alapján összeállított feladat megoldására kerül sor. A megoldás érdemjegye, valamint a második félévi teljesítmény alapján történik az év végi osztályzattal való minősítés. A félévi és az év végi vizsgamunkák reprezentatív kiállítás által kerülnek bemutatásra.

A tanév során a bemutatókon, pályázatokon, kiállításokon való szereplést is értékeljük, illetve figyelembe vesszük.

A számonkérésnél teljesíthető követelményeket állítunk a tanulók elé.

Az értékelésnél figyelembe vesszük a tanuló fejlődését.

A tanulók évközi munkáját folyamatosan figyelemmel kísérjük.

Biztosítjuk a minél sokoldalúbb megnyilatkozást.

A számonkérés formái:

A tudásmérés széles skáláját alkalmazzuk (pl.: szóbeli megnyilvánulások, önálló gyűjtőmunka, rajzi, festési, mintázási, tervezési, tárgyalási produktumok).

Az értékelés általunk meghatározott kritériumai:

A szaktárgyi értékelésnek folyamatosnak, kiszámíthatónak, konkrétan, igazságosnak, személyre szólónak, a fejlődésben megtett utat figyelembe vevőnek, az önértékelést segítőnek, további erőfeszítésekre serkentőnek, az egészséges munkakedvet fenntartónak kell lennie.

Az értékelés általunk meghatározott rendszeressége:

- Minden tantárgyból félévente legalább három érdemjegyet kell adni a tanulónak.
 - Negyed- és háromnegyedévkor áttekintjük a tanulmányi helyzetet, a gyengén teljesítők szüleit tájékoztatjuk.
 - Az értékelés alapja a folyamatos teljesítmény, melyet befolyásol a fejlődési ütem.
 - Az értékelés közlésére felhasznált dokumentumok: ellenőrző vagy tájékoztató füzet, napló, bizonyítvány.
- Az évközi érdemjegyekről, a félévi osztályzatról az ellenőrző könyvön keresztül, az év végi osztályzatról a bizonyítvány könyvön keresztül tájékoztatjuk a szülőket.

4. A TANULÓ SZORGALMA ÉRTÉKELÉSÉNEK FORMÁI

A szorgalom minősítése az egyéni képességek alapján történik.

A szorgalomra adott érdemjegy, osztályzat a követelmények figyelembevételével fejezi ki a tanulmányi tevékenységhez való viszonyt.

A szorgalom értékelésének követelményei:

A szorgalom *példás*, ha a tanuló:

- felkészülését a rendszeresség, kötelességtudat és a pontosság jellemzi,
- óra alatt érdeklődéssel figyel, aktivitása, teljesítménye állandó,
- a feladatok végzésében önálló, rendszeres,
- tehetségéhez mértén vesz részt a munkában,
- önművelése rendszeres és többirányú,
- szorgalmával példát mutat, serkent.

Jó a tanuló szorgalma, ha:

- tanórákra való felkészülésében rendszeres, de nem alapos,
- óra alatt spontán aktivitással vesz részt,
- a tananyag iránt érdeklődik csupán,
- a csoportmunkában és az önálló munkában tehetségéhez mértén igyekszik részt venni.

Változó a tanuló szorgalma, ha:

- óra alatt hullámzó aktivitást mutat,
- tanórákra való felkészülése rendszertelen,
- feladatait érdektelenül végzi,
- érdeklődése nem aktív,
- önművelése rendszertelen.

Hanyag a tanuló szorgalma, ha:

- a szorgalom teljes hiánya jellemzi,
- feladatait nem végzi el, érdektelenség, közöny jellemzi,
- az órai munkában passzív,
- a tanultakat nem akarja alkalmazni.

A szorgalom értékelése: A tanulók szorgalmának értékelését a tantárgy pedagógusa végzi. Az érdemjegyekről a tanulókat és a kiskorú tanulók szüleit rendszeresen értesíteni kell.

A szorgalom értékelésének formái:

Szóbeli és írásbeli dicsérek.

A naplóba és ellenőrzőbe beírt érdemjegyek, a félévi és év végi osztályzatok.

5. AZ ISKOLA MAGASABB ÉVFOLYAMÁRA LÉPÉS FELTÉTELEI

A szülő a tanköteles kortól kérheti gyermeke felvételét intézményünk alapfokú művészetoktatási iskolájába. Az igazgató által megbízott felvételi bizottság javaslata alapján az alapfokú művészetoktatásban való felvételtől az iskola igazgatója dönt, melyet írásban közöl.

Beíratáskor a szülőnek hitelt érdemlően bizonyítani kell a gyermek személyazonosságát.

A szabad iskolaválasztás jogának érvényesítésével a megengedhető létszámkeretig az intézmény más területről is fogad tanulókat.

Olyan esetben, amikor a tanuló a pedagógiai szakasz zárásától eltérő időszakban kíván az iskolába belépni, a tanulót az alapfokú művészetoktatásban kapott bizonyítványa alapján soroljuk be a meghatározott évfolyamra, ill. csoportba.

Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltétele az előző évfolyam helyi tantárgyi tantervében rögzített minimumkövetelményeknek való megfelelés, vagy különbözeti vizsga letétele.

Szélsőségek:

Amennyiben a növendék fegyelmezetlen magatartásával folyamatosan zavarja az óra légkörét, nem veszi figyelembe a tanár figyelmeztető felhívását, az alkotómunkához szükséges nyugodt, fegyelmezett légkört kirívó magatartásával zavarja, a tanuló eltanácsolható.

6. A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

8.1. Az alapvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

8.2. Az alapvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálgató legyen a tanuló felkészültsége és gyakorlati tudása.

Az alapvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá. Amennyiben az nem, felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

A művészeti alapvizsga vizsga tantárgyak

– Műhelygyakorlat

8.3. Az alapvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – helyezést ért el vagy a versenyfelhívásban meghatározott teljesítményi szintet teljesítette.

Ha a tanuló már rendelkezik a képző- és iparművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett alapvizsga- vagy záróvizsga-bizonyítvánnyal, akkor felmentés adható a vizuális alkotógyakorlat főtárgyból. A műhelygyakorlat vizsgarész alól felmentés nem adható.

8.4. Az alapvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a vizsga tantárgy végső eredményének a meghatározásában a műhelygyakorlat tantárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

7. AZ ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

Mivel az alapfokú művészetoktatás képző- és iparművészeti ágára még nem készültek tankönyvek, a kiválasztás elve csak általános lehet.

- Feleljen meg az alapfokú művészetoktatás célrendszerének
- Feleljen meg az intézmény oktatási céljainak
- Segítse a tanulást, motiváljon
- Szerkezete legyen világos, egyszerű
- Szövege az életkornak megfelelő megfogalmazású legyen
- Adjon lehetőséget a differenciált képességfejlesztésre
- Adjon mintát önálló feladatmegoldásokra
- Legyen több évig használható
- Az ára legyen kedvező.

KÉPZŐMŰVÉSZETI TANSZAK

1. TANTÁRGYAI:

Főtárgy

- vizuális alapozó gyakorlatok E/1-2. osztály
- grafika és festészet alapjai A/1-3. osztály

Kötelező tárgy

- vizuális alkotó gyakorlat A/1-6. osztály

Választható tárgy

- vizuális alapozó gyakorlat E/1-2. osztály

2. VIZUÁLIS ALAPOZÓ GYAKORLATOK

A vizuális alapozó gyakorlatok célja az érzékelés, a befogadó készségek fejlesztése. A művészettel való játékos ismerkedésen keresztül a pozitív lelki tulajdonságok gyarapítása, az esztétikai érzékenység, a nyitottság kialakítása. A kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek fejlesztése.

Az alapozó gyakorlatok feladata az alkotói képességek fejlődéséhez való hozzájárulás komplex, játékos, élményszerű művészeti tevékenységek által.

2.1. ELŐKÉPZŐ ÉVFOLYAMOK

1–2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A közvetlen érzéki tapasztalás (hallás, látás, tapintás) útján megszerzett élmények képi, plasztikai, feldolgozási képességének fejlesztése.
- A természeti és tárgyi környezet szépségeinek felfedeztetése.
- A hagyományok élményszerű megismertetése.
- Egyszerű kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása:
- Az arányok, színek, formák, felületek, tömegek és a tér felfedeztetése játékos tevékenységeken keresztül.
- Az önkifejezés változatos formáinak megismertetése.
- Az egyéni és csoportos alkotómunka alapelemeinek elsajátíttatása.
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása. Kreatív munkára és gondolkodásra nevelés.

Tananyag

Feladatcsoportok

Érzékszervi tapasztalások

- Színek, formák, hangok megfigyelése, hasonlóságok észrevétele
- Hangokkal, mozgással, látvánnyal való analogikus játékok
- Dramatizálással, mozgással, hanggal érzelmek, élmények kifejezése
- A ritmus és a megélt mozgás vizuális megjelenítése

Vonal, forma

- A vonal és a folt megjelenési formái a valóságban és a képzőművészetben

- A forma gazdasága
- Pont-, vonal-, folt- és formaképző játékok

Felületek

- A környezet felületeinek megismerése élményszerű tapasztalatok biztosításával
- Felületképzési játékok síkban és plasztikában változatos anyagokkal

Méreték és arányok

- A méretek és arányok érzékletes megtapasztalása (kisebb, nagyobb; hosszabb, rövidebb, sovány, kövér)
- Játékos arányváltó feladatok

A színek világa

- A színek hangulati hatásának átélése, alkalmazása
 - Színkeverési játékok
 - a főszínek megismerése
 - színkeverési próbálkozások
 - hideg-meleg színek
 - szíkontrasztok szerepe
 - a sötét és világos színek hangulati hatása

Téri élmények

- A sík és a tér megtapasztalása
- Térjátékok (kinn, benn fent, lent). Zárt és nyitott terek
- Téri élmények rajzi, plasztikai megjelenítése:
Állatok megformázása agyagból

Idő élmények

- Az idő múlásának és a változás megtapasztalása
- Eseménysort kifejező képsorozat, leporelló készítése
- Egyszerű animációs játékok

Mese és valóság

- A mesebeli világok, lények, történetek síkban és plasztikában
- Környezetünk formái, szereplői sík és plasztikus formában

Tárgykészítés

- Játékok, használati és ajándéktárgyak létrehozása (mézeskalács, textilfonatok, papírhajtogatások, papírdombormű, agyag- vagy gipszfigurák)
- Hagyománytárgyak készítése

2.2. KÖVETELMÉNYEK AZ ELŐKÉPZŐ ELVÉGZÉSE UTÁN:

- Ábrázolásaiban a színek hangulatkelő erejére építeni

- Rendelkezzen jártassággal a színkeverésben
- A tanuló legyen képes a vizuális alapelemeket (pont, vonal, folt, sík, felület irány, tér- kontraszt) felismerni és alkalmazni.
- Megfigyeléseit, élményeit egyszerű tárgyak, rajzok, festmények formájában megörökíteni.
- Ismerje és alkalmazza a kiemelést, az anyag, forma, funkció összefüggéseit, az időbeliség képi kifejezésének néhány lehetőségét, önállóan a megismert technikákat.

2.3. AZ ÉRTÉKELÉS MÓDJA

A tanuló teljesítményét rendszeresen értékeljük, előmenetelét év közben érdemjeggyel osztályozzuk. Az értékelés dokumentumai: napló, ellenőrző könyv, bizonyítvány.

Az értékelés fokozatai:

- **kiválóan megfelelt:**
Ismerje és alkalmazza a rajzi, festészeti, plasztikai ábrázolás alapvető eljárásait.
Legyen képes szín- és formakompozíciókat létrehozni.
- **jól megfelelt:**
Kompozíciós készsége még kisebb bizonytalanságokat mutathat, technikai ismeretei azonban hiánytalanok.
- **megfelelt:**
Kompozíciós készsége kialakulatlan, a képzőművészeti technikákat is bizonytalanul kezeli.
- **nem felelt meg:**
A minimális követelményeket nem sajátította el, súlyos technikai problémák merültek fel.

3. GRAFIKA ÉS FESTÉSZET ALAPJAI

A grafika és festészet alapjai tantárgy célja a képi világ, a képi kifejezés különböző módjainak megismertetése. A fantázia kibontakoztatása, a valósággal való összekapcsolása. Változatos felfedező és alkotó folyamatokon keresztül hozzásegíteni a tanulókat az önálló, kreatív tevékenységekhez.

A tantárgy feladata előkészíteni és megalapozni a művészi igényű szakmai munkát.

3.1. ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK

3.1.1. 1. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

- A környezet esztétikumára érzékeny nyitott szemlélet kialakítása.
- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése.
- A vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok játékos gazdagítása.
- A képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása.
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása.

- Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A vonal megjelenési formái

A szín szerepe az érzelmek, hangulat kifejezésében

A forma, folt, felület és textúra jelentése és létrehozásának lehetőségei

A gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjai

Részlet és nagyítás

A díszítés sajátosságai

A nyomhagyás egyszerű technikái

Kompozíciós alapismeretek

Az illusztratív ábrázolás

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A vonal

- A vonal megjelenési formái a valóságban és a képzőművészetben. Játékos felfedezések
- A vonal mint mozgásnyom
- Eltérő célú és irányú mozgások megfigyelése, létrehozása
- Változatos mozdulatokkal, mozgással hagyott nyomok más–más felületeken és anyagokon

A szín

- Szín és mozgás
- Különböző mozgások, mozdulatok (simogatás, dobolás) által keltett érzelmek kifejezése színekkel
- Mozdulatok, mozdulatsorok színes lenyomatai nagyméretű felületeken kézzel, szivaccsal, széles ecsettel
- Színek és élmények közti asszociatív kapcsolat
- Érzelmek, hangulatok megjelenítése különböző formájú és anyagú felületeken absztrakt színfoltokkal
- A kedvenc tárgy, lény jellemének kifejező ábrázolása színekkel szokatlan formájú felületeken
- A tárgy, lény hangulátváltozásainak megjelenítése színek segítségével

Felület és forma

- Különféle felületek és formák által kiváltott érzelmek
- Játékos forma– és felületalakítási kísérletek
- Gesztusok által létrehozott foltok, felületek
- Különböző érzelmi állapotok lenyomata

Felület és textúra

- A környezet felületeinek megismerése élményszerű tapasztalatok által
- Vizuális és taktilis érzékelés közti kapcsolat
- Különböző felületű, textúrájú anyagok gyűjtése, meghatározott szempontok szerinti csoportosításaik
- A gyűjtött anyagok kollázsként való felhasználása
- Különböző anyagok felületének tapintással való érzékelése (bekötött szemmel)
- A tapintási élmények megfogalmazása, megjelenítése, tapintási napló, térkép készítése

Minta a környezetben

- Környezetünkben levő tárgyakon található mintákból gyűjtemény létrehozása
- A gyűjtött minták egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése

Díszítés, díszítmények

- Lapok felületek díszítése grafikai és festészeti technikákkal, jelentést hordozó motívumokkal

Nyomhagyás

- Különböző formájú, felületű tárgyakkal foltok, rajzolatok létrehozása
- Az elkészített nyomatok kiegészítése, továbbfejlesztése jelentést hordozó illusztratív alkotássá tussal, filctollal, festékkel

Kompozíció

- Képi elemek rendezése
- Ugyanazon elemekből eltérő hatású, egyensúlyú kompozíciók összeállítása monokróm festéssel, kollázssal, egyszerű nyomhagyással

Képalkotás

- Illusztrációk készítése mesék, események szereplőinek nagyméretű ábrázolásával
- Történetek, mesék jeleneteinek illusztratív megfogalmazása grafikai és festészeti eszközökkel, anyagokkal (grafit, toll, kréta, vízfesték, kollázs)

3.1.1.1.1. Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a vonal megjelenési formáit,
- a szín szerepét az érzelmek, hangulat kifejezésében,
- a forma, folt, felület és textúra jelentését és létrehozásának lehetőségeit,
- a díszítés sajátosságait,
- a nyomhagyás egyszerű technikáit,
- a kompozíciós alapismereteket,
- az illusztratív ábrázolás alapjait.

Legyen képes:

- mozgásnyomok vonallal történő rögzítésére,
- az érzelmek vonallal, színnel történő ábrázolása,
- forma, folt, felület és textúra létrehozására,
- a nyomhagyás egyszerű technikáinak alkalmazására,
- képalkotásra,
- gyűjtemény létrehozására,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

3.1.2. 2. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése.
- A vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása.
- A képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása.
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása.
- Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

Vonal a térben

A szín szerepe és hatása a tárgyakon és a térben

A színek és lelki minőségek

Felület és textúra kontrasztok és létrehozásának lehetőségei

A gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjai

A díszítés sajátosságai

A tárgyak funkciója és díszítése közti kapcsolat

Egyszerű nyomatok

A kiemelés

Az illusztratív ábrázolás

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A vonal

- Vonalak a térben
- Vonalszerű anyagokkal (kötél, szalag) térjátékok, installációk létrehozása
- A létrehozott vonalterek megjelenítése különböző grafikai eszközökkel
- Az elkészült grafika továbbfejlesztése, alakítása variációk, sorozatok formájában

A szín

- A színek és térbeli formák kapcsolata a mesékben és a valóságban
- Színes terek, téri formák létrehozása, térátalakítások
- Különböző színű vagy különböző színűre festett talált tárgyak (textilek, dobozok, fonalak) segítségével eltérő funkciójú és hangulatú színes terek megépítése
- A létrehozott terek által nyújtott élmények megjelenítése festéssel, kollázssal
- Tulajdonságok, fogalmak rokonítása, összekapcsolása színekkel és egyszerű térbeli formákkal, tárgyakkal
- Térbeli formák, tárgyak felületének átalakítása festéssel, tárgymesék létrehozása
- Egy konstruált tér hangulatának, jelentésének módosítása színcserével

Felület és forma

- Ellentétek, felületi kontrasztok
- Semleges, nyugodt felületeken markáns ellentétek, felületi kontrasztok létrehozása
- A gesztusokkal létrehozott foltok, felületek által közvetített információk

Felület és textúra

- Különböző felületeket, textúrákat ábrázoló képek, fotók gyűjtése, csoportosítási lehetőségek
- A gyűjtött fotók, fénymásolatok grafikai kiegészítései, átalakításai

- Az elkészült lapokból illetve a gyűjtött fotókból kollázsok, képtárgyak készítése

Minta a környezetben

- Növények, állatok fotóin, illetve mikroszkopikus felvételeken található minták, mintázatok gyűjtése
- A gyűjtött mintakincs szabad felhasználása méret és léptékváltással

Díszítés, díszítmények

- Funkcióval, jelentéssel bíró plasztikus tárgyak felületének megmunkálása, díszítése grafikai és festészeti technikákkal

Egyszerű nyomatok

- Képi üzenetek létrehozása egyszerű sokszorosítási technikákkal (papírdúc, papír- vagy műanyagkarc, sablon átfújással)

Kompozíció

- A kiemelés szerepe és lehetőségei a valóságban, a mesékben és a különböző művészeti ágakban
- A kép egyes szereplőinek, elemeinek hangsúlyozása (formával, mérettel, színnel, aránnyal, nézőponttal, felülettel, kontraszt alkalmazásával, elhelyezéssel)

Képalkotás

- Illusztrációk készítése
- Történetek, mesék, helyi legendák jeleneteinek illusztratív ábrázolása grafikai és festészeti eszközökkel, anyagokkal, valamint ezek kombinált megoldásaival (festett ceruzarajz, színezett tollrajz, kollázs, vegyes technika)
- Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- vonal a térképző szerepét,
- a szín szerepét, hatását a tárgyakon és a térben,
- felület és textúra kontrasztok létrehozásának lehetőségeit,
- a gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjait,
- a díszítés sajátosságait,
- a tárgyak funkciója és díszítése közti kapcsolatot,
- a kiemelés módjait,
- az illusztratív ábrázolás sajátosságait.

Legyen képes:

- vonalvariációk létrehozására,
- a lelki minőségek kifejezésére,
- felület és textúra kontrasztok létrehozására,
- egyszerű nyomatok készítésére,
- képalkotásra,
- gyűjtemény létrehozására,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

3.1.3. 3. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz és anyaghasználati készség fejlesztése.
- A vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása.
- A képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása.
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása.
- Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés.
- Az önkifejezés változatos formáinak alkalmazása.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A vonal és a mozgás-változás

A színek egymáshoz való viszonya

A színek érzelmi minősége

Színharmoniók, szíkontrasztok

A forma, folt, felület és textúra kifejező használata

A gyűjtés, gyűjtemény felhasználásának lehetőségei

A funkció és díszítés

Egyedi motívumok, motívumrendszer

Dombornyomat

Kompozíciós variációk

Illusztratív sorozatok

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A vonal

- Változások vizuális nyomai
- A valóságos és képzeletbeli változások nyomainak megjelenítése különböző grafikai és festészeti technikákkal
- Improvizatív és tudatos vonal- és hangjátékok
- Különböző hatású, karakterű hangok, zajok, zenék inspiráló hatására különböző karakterű vonalak, rajzos vonalszövetek készítése

A szín

- Színfoltok festése zene hangulatára
- A színek egymáshoz való viszonya, a színek érzelmi minősége
- Természeti jelenségek színekkel és színárnyalatokkal való kifejezése
- Egy- egy szín más színekkel való kapcsolatának mesén, dramatikus játékon keresztül történő átélése, az élmények megfestése
- Árnyalt vizuális minőségek, színharmoniók
- Fogalmakkal, hangokkal, mozdulatokkal leírható tartalmak megjelenítése színek, színharmoniók által

- Színkontrasztok, tartalmi ellentétek
- Színkontrasztok, színellentétek festése – melyek tartalmi ellentéteket és belső élményeket juttatnak felszínre – különös tekintettel a sötét–világos kontrasztra

A felület

- Felület és ábrázolási szándék
- Különböző érzelmi, hangulati állapotok megjelenítése a megismert technikákkal, felületalakítási lehetőségekkel változatos műfaji kísérletek során
- Foltok, folthatárok
- A valóságban látható éles és elmosódott kontúrok megfigyelése és megjelenítésük
- Transzparencia, ellenfény, a részletek láthatósága
- Játék a fénnel, színes fényjáték
- Árnyjátékok

Textúra képzés

- Különböző anyagok segítségével, felhasználásával (homok, gipsz, fonal, drót, szögek, növények, textilek, tollak, bőr...) változatos textúrájú felületek létrehozása
- Az elkészült lapokból képtárgyak készítése

Minta a környezetben

- Műalkotásokról, építményekről, fotókról minták, ornamentikák gyűjtése
- A gyűjtött és továbbgondolt mintakincs felhasználása tárgyakon

Diszítés, díszítmények

- Funkcióval, jelentéssel bíró mikroterek külső– belső elemeinek díszítése grafikai és festészeti, plasztikai technikákkal.
- A mikroterek lakóinak, lényeinek egyedi megjelenítése

Sablon nyomatok

- Meghívó, plakát, képregény készítése sablonnyomat segítségével (kivágott papír vagy műanyag motívumokkal)

Dombornyomatok

- Különböző anyagok, tárgyak segítségével plasztikus papírnyomatok készítése

Kompozíció

- Komponálási módok
- Játékos kísérletek, variációk egy saját alkotás, illetve különböző reprodukciók képi elemeinek, szereplőinek átrendezésére

Képalkotás

- Illusztrációk készítése
- Történetek, mesék jeleneteinek illusztratív ábrázolása sorozatokban grafikai és festészeti technikákkal

(monotípiára és kollázs–technika vonalas, festett kiegészítéssel, krétarajzzal, karcnyomatokkal)

- Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a mozgás–változás vonallal történő kifejezésének lehetőségeit,
- a színek egymáshoz való viszonyát,
- a színek érzelmi minőségét,
- a színharmoniaikat, színkontrasztokat,
- a gyűjtés, gyűjtemény felhasználásának lehetőségeit,
- a funkció és díszítés kapcsolatát,
- a dombornyomat készítésének technikáját.

Legyen képes:

- a vonal, forma, folt, felület, szín és textúra kifejező használatára,
- egyedi motívumok, motívumrendszer alkalmazására,
- dombornyomat készítésére,
- a kompozíciós variációk, illusztratív sorozatok készítésére,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

4. VIZUÁLIS ALKOTÓ GYAKORLAT

A vizuális alkotó gyakorlat célja a tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése, a pozitív lelki tulajdonságok megerősítése a képi emlékezet és képzelet gazdagításával, a vizuális gondolkodás és kifejezőkészség fejlesztésével, valamint az esztétikai érzékenység és befogadó készség kialakításával.

A tantárgy feladata a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, erős belső motivációra épülő, változatos alkotó folyamatok biztosítása, melyek lehetővé teszik a csoportos és egyéni kreatív tevékenységformák megismerését, feltárják az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségeit, kialakítják a formák, színek használatában való jártasságot. Az egyes témák, témacsoportok változatos feldolgozása, a különféle képzőművészeti technikák gyakorlásához szükséges eszközök és anyagok használatának megismertetése, a népművészeti és művészettörténeti ismeretek aktív beépítése az alkotó tevékenységbe. A baleset–, munka–környezet és tűzvédelmi szabályok betartatása.

4.1.1 1. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

- Az alapvető képzőművészeti technikák segítségével a látvány és jelenségek befogadására, értelmezésére való ösztönözés, gondolatainak, terveinek képi vagy plasztikai megoldásán keresztül.
- A művészeti tevékenységekhez szükséges eszközhasználat, anyagalakítás megismertetése kép és tárgykészítés vagy egyéb alkotófolyamat végigvitelével.
- A tanuló figyelmes, kitartó munkavégzésének fejlesztése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök
Különbféle képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák
Kézműves és népművészeti technikák
Mesék jellegzetes történetvezetése
Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai
Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Mesék, kalandos történetek

- Egyéni fantáziára épülő illusztratív mesefeldolgozások
- Elbeszélés vonalakkal, különböző vonalminőségek keresése
- Vonalrajzos kompozíciók különféle alapformákban, hangsúlyos kontúrok alkalmazásával (ceruza, filctoll, zsírkréta és vízfesték)

Színes világok megelevenítése

- Kitalált történetek feldolgozása színes kompozícióban
- A színek hatása, érzelmi ereje
- Szinkontrasztok, színharmóniák (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák)

Plasztikus figurák

- A szereplők megjelenítése – mesehősök, állatfigurák (mintázás agyagból, gipszfaragás, papírmásé)
- Figurateremtés, jellegzetes arányok, karakterjegyek – bábfigurák készítése

Megszemélyesítés

- Síkfigurák kialakítása (papírtépés, ragasztás, kivágás, festés)
- Álarcok, maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmásé)

Mesék birodalma

- A kiválasztott mesehősök környezetének feldolgozása különféle technikákkal (ceruzák, tollak, tusrajz)
- A természeti és ember alkotta környezet modellezése, újrateremtése a fénymásolt elemek, motívumok segítségével
- Hangulati elemek megjelenítése (vidám, mozgalmas, kopár, félelmetes)

Varázslatos tárgyak, különös eszközök

- Edények, eszközök kialakítása (agyagból, karcolt díszítéssel)
- Az adott történethez kapcsolódó valós tárgyak, varázseszközök készítése
- A gyapjú-, a textilanyagok tulajdonságai, felhasználási lehetőségei
- Különbféle hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása
- Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt

Figura és mozgás

- A történet szereplőinek megjelenítése ecsetvázlattal, színfoltokkal (álló-, guggoló, több-kevesebb figura, árnyképek)
- Mozgás, mozdulat, mozdulatsor megjelenítése egyszerű animációs eszközökkel

- Emberi figurák és állatfigurák mintázása – különféle mozdulatok megjelenítése

Minta, jel, jelkép

- A mintaképzés síkbeli és plasztikus módjai
- Megőrzött nyomok az agyaglapon (üzenetek, lenyomatok készítése különböző eszközökkel)
- A törzsi művészet mintakincse, motívumgyűjtés (sgraffito jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba)
- Papírkivágások – szimmetria, pozitív–negatív formák, ritmusok, sorminták
- Fonások papírcsíkokkal, színes fonalakkal, zsinórokkal
- Szám-, állati és növényi szimbólumok a mesék világában
- Pecsétek, szerencsét hozó tárgyak, amulettek készítése (agyag, gipsz, talált, gyűjtött tárgyak)

Időkerék – évszakváltások

- Az évszakokhoz fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása
- Mézeskalácsformák rajzolása, tervezése
- A népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája
- Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény:

A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,
- az alapvető ábrázolási technikákat,
- az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat.

Legyen képes:

- motívumgyűjtésre, feldolgozásra,
- vázlatok készítésére,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,
- ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

4.1.2. 2. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

- A vizuális művészetek műfaji sajátosságainak, anyagainak és eszközeinek megismertetése a kézműves tárgyformálás egyes elemeinek, technikai fázisainak kipróbálásán keresztül.
- Az alkotási folyamat során a képzelet, a tapasztalat és az emlékezet élményanyagának mozgósítása, az önkifejezés lehetőségeinek felfedeztetése.
- A környezet által közvetített üzenetek befogadtatása, értelmezése.
- A tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése.
- A tanuló érdeklődésének felkeltése, fenntartása, kitartó munkavégzés képességének fejlesztése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

Ábrázolás és tárgyalkotás az életkori sajátosságoknak megfelelő, változatos alkotó folyamatokba illesztve

A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok, eszközök csoportos és egyéni kreatív használata
Az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségei
Újrahasznosítás, környezettudatosságra nevelés
A formák, színek használatában való jártasság
Kézműves és képzőművészeti technikák
Az egyes témák, témacsoportok többirányú feldolgozása
A különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai
Népművészeti hagyományok, művészettörténeti érdekességek
Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

- Elbeszélés vonalakkal
- Hétköznapi történetek fő motívumainak megjelenítése
- Fonalrajzok
 - _ Feldolgozása különféle vonalrajzos kompozíciókban
- Hangsúlyos kontúrok alkalmazása (ceruzák, tollak, tusrajz)
- Leporelló készítése az egyes jelenetek összeállításával

A színek érzelmi ereje

- Saját élmények feldolgozása színes kompozíciókban
- Színkontrasztok, színharmóniák alkalmazása (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák)

Plasztikus figurák – formai felfedezések

- Kedvenc állatok – állatfigurák és figurális dombormű mintázása
- Sosemvolt lények életre keltése (mintázás agyagból, gipszfaragás, papírmásé)
- Agyagplasztikák, figurák készítése, díszítésük földfestékekkel

Szabadon formálható anyag

- Ünnepek régen és ma
- Személyes tárgyak, ünnepi ajándékok készítése különféle anyagokból
- Az ünnep díszletei

Tér és idő feldolgozása

- Adott történet, valamilyen folyamat megjelenítése képsorozattal vagy egyszerű fázisrajzokkal (tempera, tollrajz)
- Eseménynaptár – képsorozatok készítése monokróm és színes technikákkal
- Az otthoni környezet modellezése agyagból. A tér átalakítása
- A mi városunk – nagyméretű, színes kompozíciók, csoportmunkában (plasztikus megjelenítés papír, papírmásé és más anyagokkal)

Minta, jel, jelkép

- A mintaképzés síkbeli és plasztikus módjai
- A magyar népművészet mintakincse – motívumgyűjtés
- Fonások hánccsal, színes fonalakkal, zsinórokkal
- Növények stilizált megjelenítése (sgraffito jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba)
- Geometriai szimbólumok (négyzet, kör, felfelé – lefelé mutató háromszög, csillag, egymásba kapcsolódó

körök)

- Pecsét faragása, idolk, amulettek készítése (agyag, gipsz)

A tárgykészítés folyamata

- Ismerkedés a gyapjú-, a textilanyagok tulajdonságaival, felhasználási lehetőségeivel
- Ünnepi jelkép megjelenítése nemezen (tarsolyfedőlap)
- Különféle hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása
- Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt
- Ragasztóanyagok, ragasztási technikák megismerése
- Ékszerkészítés gyönggyel és más természetes anyagokkal

Évszakváltás

- Az ünnepekhez fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása
- Mézeskalácsformák rajzolása, tervezése
- A népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája
- Változások az ünnepi szokások körében – páros képek készítése

Megszemélyesítés

- Én és a külvilág – Önarckép, jellegzetes arányok, karakterjegyek
- Az önismeret útjai – az emberi arc arányai, a karakter, a mimika megjelenítése
- Meglévő portréfotók felhasználása, nagyítása (ismétlődések, átírások, fénymásolatok segítségével)
- Alakoskodások – szimbolikus tartalmak megjelenítése az arcábrázoláson keresztül
- Maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmásé)
- Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény:

A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,
- az alapvető ábrázolási technikákat,
- az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat.

Legyen képes:

- motívumgyűjtésre, feldolgozásra,
- vázlatok készítésére,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,
- ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

4.1.3. 3. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

- Az ismeretek, élmények befogadásának, feldolgozásának segítése, a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, változatos alkotó folyamatokba való bevonásával.
- A csoportos és egyéni alkotótevékenységek formáinak megismertetésével a tanuló kreatív személyiségjegyeinek, pozitív lelki tulajdonságainak előhívása, megerősítése.
- A képi emlékezet és képzelet gazdagítása, az esztétikai érzékenység, nyitottság kialakítása.
- A népművészeti és művészettörténeti ismeretek alkotó tevékenységhez kapcsolódó aktív beépítése.

- A vizuális kifejezéshez, alkotáshoz szükséges készségek fejlesztése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

Ábrázolási és tárgyalakotási ismeretek

- A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök
- Különböző képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák
- Népművészeti ismeretek, művészettörténeti érdekességek
- Kézműves és népművészeti technikák
- Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai
- Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Elbeszélés vonalakkal

- Legendás történetek megjelenítése, feldolgozása különböző vonalrajzos kompozíciókban
- Hangsúlyos kontúrok alkalmazása (ceruzák, tollak, tusrajz)
- Leporelló készítése az egyes jelenetek összeállításával

A színek érzelmi ereje

- Természeti erők megelevenítése színekkel, az adott jelenségek saját élményekre épülő (vagy színházra, táncra, mesékre támaszkodó) feldolgozása színes kompozícióban
- Színkontrasztok, színharmóniák alkalmazása
- A színek és alkalmazott technikák megjelenítő és hangulatközvetítő képessége (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák)

Plasztikus figurák – formai felfedezések

- Figurateremtés, jellegzetes arányok, karakterjegyek felfedezése
- Táltosok, paripák, félelmetes szörnyállatok – képzelet és előtanulmányok alapján (figurális dombormű mintázása agyagból, gipszfaragás, papírmásé)
- Növények, termékek formája, szerkezete, színei (színes ceruza, kréta, akvarell)

Szabadon formálható anyag

- Agyagedény formálása felrakással
- Agyagplasztikák, állatfigurák készítése, díszítésük földfestékekkel, bekarcolt mintákkal
- Állatok ábrázolása emlékképek vagy közvetlen látvány alapján – tömeg, arányok, mozgás érzékeltetése

Tér és idő feldolgozása

- Természeti erők, különleges és félelmetes természeti jelenségek felidézése, megjelenítése képsorozattal (tempera, tollrajz)
- Különböző kompozíciók készítése spirál- és hullámmotívum felhasználásával
- A természet körforgása (olajpasztell, tempera, fotó, montázs, kollázs)

Minta, jel, jelkép

- Életfa motívum, varázslatos növények megjelenítése népmesék, legendák alapján, (sgraffito jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba, gipszbe)

- Papírkivágások – szimmetria, pozitív–negatív formák, ritmusok, sorminták
- A varrás, hímzés alapfogásai, formaalkotó és dekoratív szerepük
- Egyéni fantáziára épülő illusztratív feldolgozások
- Az elvonatkoztatás útja és célja – anyaggyűjtés
- A tűz, víz, föld, levegő – szimbólumok a különböző kultúrákban
- Sárga, narancs, piros, barna, lila, zöld, fehér, arany. Színszimbólumok használata (papírragasztás kivágott színes motívumok kompozícióba rendezésével)

A tárgykészítés folyamata

- Az adott témakörhöz, történethez kapcsolódó valós tárgyak, varázseszközök készítése
- Különböző hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása
- Állat alakú és antropomorf edény készítése agyagból
- A textilanyagok, a gyapjú alkalmazási lehetőségei
- Nemezfígura készítése
- Tárgykészítés népi hagyományok alapján, a keleti és a mai kultúra esztétikája szerint
- Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt
- Ragasztóanyagok, ragasztási technikák használata
- Ékszerkészítés gyöngyfűzéssel

Évszakváltás

- Az évszakokhoz fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása
- Mézeskalácsformák rajzolása, tervezése
- A népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája
- Megszemélyesítés
- Mozgatható bábfigurák készítése. Karakterábrázolás és a mozgatás lehetőségei
- Zsinaggal mozgatható figurák, pálcára vagy lécre szerelt bábok (papírkivágás, mozgatható elemek összeállítása, festés)
- Álarcok, maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmásé)
- Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,
- az alapvető ábrázolási technikákat,
- a kézművesség, a hagyományos népi kultúra egyes szokásait, tárgyait és technikáit,
- az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat,
- a vizuális művészetek formáit, sajátosságait, anyagait és eszközeit.

Legyen képes:

- motívumgyűjtésre, feldolgozásra,
- a látvány és jelenségek értelmezésére,
- vázlatok készítésére, átírásra,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,
- ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

4.1.4. 4. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

- A látás és a látványértelmező képesség tudatosítása, fejlesztése.
- A kézműves tárgyalkotás, a képző- és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek megalapozása.
- A látvány utáni ábrázolás alapvető törvényszerűségeinek felismertetése, a vizuális nyelvrendszer alapjainak elsajátíttatása.
- A kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek továbbfejlesztése, a képi műveltség bővítése.
- A tanuló kitartó, feladattudatos munkavégzésének segítése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

A látvány megfigyelése, értelmezése, rögzítése

Síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök

Különböző képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

Az egyes műfajokra jellemző előadásmódok

A középkor művészettörténeti érdekességei

Az egyes népművészeti tájegységekre jellemző stílusjegyek, technikák

A formák, színek tudatos használata és a térábrázolás kérdései

A tárgyalkotás, a tárgykészítéshez kapcsolódó anyagok, egyes eljárások, technikák

Hagyományos és új médiumok

Tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Történetsszövés – történetábrázolás

– Képzetbeli utazás (egy középkori városban – illusztrációk különböző rajzeszközökkel, vagy képregényszerűen elmesélve)

– A kor hétköznapijainak megjelenítése a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével. A tervek nagytáblázata, megfestése (képi, fotó, videó – vagy számítógépes feldolgozások)

Környezetábrázolás – hangulatteremtés

– A környezet épített elemeinek rajza (homlokzatok)

– kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal – makett készítése vegyes technikával

– Makettkészítés (házak, lakótornyok, várak) különböző anyagok felhasználásával

Színharmonikák

– A monokróm színhasználatról a komplementer színpárokig

– Egy főszínről hangolás, főszín és elsődleges keverékszínei

– Tiszta színekből és szürkékből építkező képek

Rész és egész

– Papírmozsaik készítése (ókori vagy bizánci minták alapján)

- Üvegablakok
- Rózsablak – színes kép készítése
- Királyfejek, egészalakos figurák rajza viaszolt, festett alapról visszakaparósos technikával

Képeskönyv

- A mai életünk kódexe
- Cél és célszerűség, a könyvkötés alapfogásai
- A papír tulajdonságai
- Betűkép, iniciálé készítése, szövegírás (temperafestés, kézírás vágott hegyű tollal)

Mintakincs

- Az adott korra jellemző minták, díszítések gyűjtése, vázlatfüzetbe rajzolása
- A gyűjtött minták egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben – páros munka)
- Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények, felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok)

Plasztika

- Oszlopszobrok. Szoborfaragás (egyszerűen formált emberfigurák gipszből, ytong téglából, purhabból)
- Vízköpők. Fantasztikus figurák, állatalakok (gótikus templomokról; mintázás agyagból)
- Figurateremtés valódi állatok és képzeletbeli szörnyek megformálásával

Öltözképtervezés

- Sisak készítése. A viselhetőség és a méretek figyelembe vétele
- A szín- és az anyagválasztás szerepe (papír, textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

Arcképtár

- Önarckép különböző elképzelt szerepben, jelmezben és korban való ábrázolása
- Önarckép gyűjtemény mai környezetben (ceruza, krétarajzok, tempera)
- Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény:

A tanuló ismerje:

- a választott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait,
- a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét,
- a tervezéstől a tárgyalakításig tartó kreatív folyamat részeit,
- a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására,
- szintani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,

- változatos – forma – faktúra és felületminőségek létrehozására,
- különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók–tárgyak létrehozására,
- egyéni eszközhasználatra,
- a műalkotások értő befogadására,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására,
- a legfontosabb baleset– és munkavédelmi szabályok betartására.

4.1.5. 5. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

- Az emberi és a természeti környezet esztétikumának felismertetése, a művészetek, alkotási tevékenységek iránti érdeklődés megerősítése.
- A látás és a látványértelmező képesség pontosítása, fejlesztése.
- A kézműves tárgyalkotás, a képző– és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek körének bővítése.
- A látvány utáni ábrázolás törvényszerűségeinek felismertetése, a vizuális nyelvrendszer alkalmazásának fejlesztése a különböző feladatok során.
- A manuális tudás és az alkotóképesség továbbfejlesztése, a stílusérzék megalapozása.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

A látvány megfigyelése, perspektivikus ábrázolása

Rajzeszközök, plasztikus és modellező anyagok és eszközök

Különböző képző–és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

Az egyes műfajokra jellemző előadásmódok

Az ókori antik világ és a reneszánsz művészettörténet érdekességei

Az egyes népművészeti tájegységekre jellemző stílusjegyek, technikák

A formai, szintani alapismeretek

A tárgyalkotás, a tárgykészítéshez kapcsolódó anyagok, egyes eljárások, technikák

Hagyományos és új médiumok

Az előképek megismerése, feldolgozása – tanulmányrajzok, vázlatok, makettek, modellek

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Történetábrázolás

– Életképek (reneszánsz palotában; illusztrációk különböző színes eszközökkel vagy képregényszerűen elmesélve)

– A kor ünnepeinek megjelenítése a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével (képi, fotó, videó vagy számítógépes feldolgozások)

Tornyok, várak, paloták

– Épületábrázolás tusrajzzal

– Struktúra – textúra, formaszervezet és felületi megjelenés (kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal)

– Makettkészítés különféle anyagok felhasználásával csoportmunkában

Színharmoníák

- Tájképek különböző fényviszonyok között – csak színfoltokkal festve – hajnalban, délben, szürkületben, éjszaka (gyűjtés elektronikus formában is, kísérletek a számítógépes grafikai programok használatával)
- Telt és tört színek, komplementer színek és különböző árnyalataik (festés akvarellal, krétával, kevert eljárással)

Környezetábrázolás – kép és valóság

- A tárgyak és a természeti környezet megfigyelése
- Az ablakon át látható világ (ábrázolás pitt–krétával, festéssel)
- A vonalperspektíva, levegő és színperspektíva felfedezése
- Előtér – középtér – háttér (tusrajzok, szénrajzok)
- Öltözéktervezés
- A szín– és az anyagválasztás szerepe
- Fejfedők (bohócsipka) készítése a viselhetőség és a méretek figyelembe vétele (papír és textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

Képeskönyv

- A természet törvényeinek, jelenségeinek megfigyelése, összegyűjtése, lejegyzése
- Növények, állatok minél pontosabb megfigyelés alapján készült illusztrációi
- Magyarázó rajz, részletek és leírások a tervlapon (aprólékos ceruza és tusrajzok, temperafestés, kézírás vágott hegyű tollal)

Mintakincs

- A korra jellemző textilminták, díszítések gyűjtése, vázlatfüzetbe rajzolása
- Gyűjtött minták egy–egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben– páros munka)
- Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok,)
- Egyszerű díszítőelemek szimmetrikus, pozitív–negatív formákká, ritmussá rendezése
- Természetes formák redukálása, egyszerűsítése, stilizálása, szín– és forma–variációk létrehozása (papírmetszet létrehozása)

Arcképtár

- Hétköznapi tömeg (piaci sokadalom) összeállítása nagyméretű kartonra (saját, választott figurákkal)
- Különböző korú és karakterű emberek portréja. (Csoportmunka. Ceruza, krétarajzok, tempera)

Fény– árnyék jelenségek

- Titokzatos terek létrehozása, a fény–árnyék hatások felhasználásával
 - Vázlatok készítése jellegzetes fény–árnyék viszonyok bemutatására
 - Térkonstrukció talált, gyűjtött tárgyakból, lepedőkből, zsinórokból, kartonokból többféle bevilágítással (közös, csoportos alkotás)
 - Fényképek, videó készítése a terek bejárásával, a korábbi munkák térbe helyezése, „helyzetbe hozása”
- Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény:

A tanuló ismerje:

- az adott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait,
- a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét,
- a tervezéstől a tárgyalakotásig tartó kreatív folyamat részeit,
- a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására,
- szintani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- változatos forma-, faktúra- és felületminőségek létrehozására,
- különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására,
- egyéni eszközhasználatra,
- a műalkotások értő befogadására,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi szabályok betartására.

4.1.6. 6. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

- A látvány és a tanult ábrázolás összhangba hozása a személyes mondanivalóval.
- A természet- és emberábrázolás különböző formáinak megismertetése.
- A stílus- és arányérzék továbbfejlesztése.
- Az önálló kézműves tárgyalakotás technikájának megválasztására, a képző- és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek eszköztárának biztonságos használatára való képesség fejlesztése.
- A látvány utáni ábrázolás árnyaltabbá tétele, a kompozíció, a szín és az előadásmód finomítása.
- A képi műveltség bővítése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

Rajzeszközök, vizes bázisú festékek és plasztikus anyagok

A képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

A barokk művészettörténeti korszakára jellemző stílusjegyek, technikák

A stíluskorszakra jellemző előadásmódok

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Történetábrázolás

- Mozgalmas jelenetek (Álarcosbál egy barokk kastélyban. Illusztrációk különféle színes eszközökkel vagy

képregényszerűen elmesélve)

- Grotesz, vígjátéki történetelemek illusztratív feldolgozása a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével (képi, fotó, videó vagy számítógépes feldolgozások)

Tornyok, várak, paloták

- Épületek belseje, bútorai
- Épületábrázolás tusrajzzal, vegyes technikával (kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal)

Színharmonikák

- Öltözetek pasztellszínekkel (gyűjtés elektronikus formában, kísérletek a számítógépes grafikai programok használatával)
- Színhangulatok festése zenei hangzásokra (akvarell, kréta kevert eljárások)

Öltözék

- Legyező és maszk készítése a működés és a méretek figyelembe vétele
- A szín– és az anyagválasztás szerepe (papír, textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

Kép és valóság

- A térábrázolási konvenciók, optikai csalódások, illúziókeltés
- A perspektíva és az axonometria fíntorai (Escher rajzai, térformái. Gyűjtések)
- Tárgyak ábrázolása eltérő, végletes nézőpontokból – alulnézet, felülnézet, közelről – és messzire távolodva (grafit, szén, pittkréta)

Mintakincs

- Épületdíszítések, minták gyűjtése, rajzolásuk vázlatfüzetbe
- Gyűjtött minták egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben – páros munka)
- Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények, csiga, kagylómotívumok felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok)

Arcképtár

- Arcképek díszes keretben
- Különböző korú és karakterű emberek portréja (ceruza, krétarajzok, tempera)

A tárgyak egyedi vonásai

- Lakomák gazdag tárgyi világa. Gyűjtés a németalföldi festmények és mai fotók, installációk körében
- Hasonlóság és különbözőség. Azonos funkciójú tárgyak megfigyelése, egyedi vonásaik, különbözőségeik felfedezése (ceruza, vízfesték)

A tárgyak összhangja

- Hangszerek
- Klasszikus és saját megoldások

- Csendélet, drapériák, hangszerek beállításával (összefogott kompozíciók, finom részletmegoldások. Pasztellkréta)

Vizsgamunka készítése

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény:

A tanuló ismerje:

- az adott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait,
- a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét,
- a tervezéstől a tárgyalakotásig tartó kreatív folyamat részeit,
- a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására,
- szintani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- változatos forma–, faktúra– és felületminőségek létrehozására,
- különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására,
- egyéni eszközhasználatra,
- a műalkotások értő befogadására,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására,
- a legfontosabb baleset– és munkavédelmi szabályok betartására.

5. KÖVETELMÉNYEK AZ ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK ELVÉGZÉSE UTÁN

A tanuló ismerje:

- a vizuális művészetek eszköztárát,
- a tárgyszervezés és tárgykészítés fázisait,
- a rajzolás, festés, terművészet műfaji sajátosságait, anyagait és eszközeit,
- a különböző ábrázolási és tárgyalakotó technikákat,
- a legjelentősebb művészettörténeti korszakok művészetének jellegzetességeit, kultúráját, tárgyait,
- a legfontosabb baleset– és munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:

- az alkotói munka végig vitelére,
- a látvány és jelenségek megragadására, visszaadására,

- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás szabályainak alkalmazására,
- színtani ismereteinek felhasználására,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- sokféle eszköz- és anyaghasználatra a kifejezés érdekében,
- konzekvens munkák elkészítésére,
- a művészettörténeti korok, stílusok megkülönböztetésére, értő befogadására,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi szabályok betartására.

6. A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama:

Vizuális alkotó gyakorlat

- vizsgamunka bemutatása 15 perc
- helyszíni feladat megoldása 105 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó, konstruáló, tárgykészítő képessége. A feladatmegoldás tükrözze a tanulónak a vizuális alkotó gyakorlatok során megszerzett tudását a művészeti ág anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, megszerzett ismeretét. A megvalósított vizsgamunka mutassa be a tanuló technikai jártasságát, tudását.

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga két részből tevődik össze:

A) Dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képsorozat vagy tárgy, tárgycsoport.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- tárgy, tárgye gyűttes,
- festészeti, grafikai alkotás-sorozat,
- szobor, térkonstrukció és variációi.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kész kép vagy tárgy.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott anyaggal és technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- tárgy,
- festészeti, grafikai alkotás,
- szobor, térkonstrukció

A vizsga értékelése

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga értékelésének általános szempontjai:

- esztétikai érzékenység, művészeti ismeretek jelenléte,
- tervezési, plasztikai tárgyformáló készség,
- a kísérletező kedv és kreativitás megjelenése,
- alapvető anyag-, eszköz- és szerszámhasználati ismeret, jártasság,
- térformálás, konstruáló és kompozíciós készség,
- a tartalomnak megfelelő anyag, forma, szín, technika és kifejezőmód használata,
- az elkészült munka egyedisége, összhangja.

7. A TANANYAG FELDOLGOZÁSÁHOZ SZÜKSÉGES KÖTELEZŐ (MINIMÁLIS) TANESZKÖZÖK

Munkaasztalok, székek

Tároló polcok, szekrények, dobozok

Vizes blokk

Szemléltetésre szolgáló technikai eszközök

Szemléltető anyagok (képek, könyvek, CD, DVD-k)

Rajzbakok

Festő állványok

Mintázó állványok

Kéziszerszámok

Rajztechnikai eszközök

Rajz-, festő és mintázó eszközök (színes ceruzák, akvarell, tempera akril, kréta, filc, vékony, vastag, és széles-lapos ecsetek, szivacsok, rajztábla, olló, ragasztó)

Számítógépes munkaállomások grafikai szoftverekkel

Fényképező, filmfelvevő eszközök

Modell tárgyak: geometrikus testek, drapériák, tükrök, csontváz, koponya

Munkabiztonsági berendezések

GRAFIKA FESTÉSZET TANSZAK

Tantárgyai:

Főtárgy

- grafika és festészet műhelygyakorlat

Kötelező tárgy

- vizuális alkotó gyakorlat A/4-6. osztály

1. GRAFIKA ÉS FESTÉSZET MŰHELYGYAKORLAT

A grafika és festészet műhelygyakorlat célja olyan általános és speciális ismeretek átadása, melyek képessé teszik a tanulót önálló, színvonalas grafikai és festészeti alkotások létrehozására. Célja továbbá, hogy a

tanulókat önmaguk megismeréséhez és a valóság törvényszerűségeinek egyre pontosabb és mélyebb megértéséhez juttassa a kritikus megfigyelés és gyakorlati tevékenységek segítségével.

A műhelygyakorlat feladata a tanulói képzelet, a belső képek és a valóság törvényszerűségeiből fakadó vizuális látványelemek összekapcsolásának elősegítése. Feladata továbbá kreatív alkotói tevékenységen keresztül az emberi, társadalmi és művészeti problémákra való érzékenység és véleménynyilvánítási igény kialakítása.

1.1. 4. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz és anyaghaznállati készség fejlesztése.
- A vizuális kifejezés elemeinek eszközeinek felismerése, egyre tudatosabb alkalmazása.
- A motívumgyűjtés és vázlatkészítés gyakorlatában való jártasság kialakítása.
- A tanult grafikai és festészeti technikák alkalmazási képességének gyakorlása.
- Az esztétikai érzékenység és kifejezőkészség fejlesztése.
- Az önállóság kialakítása.
- A fegyelmezett munkavégzés szabályainak elsajátíttatása.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

Grafika és festészet technikai, műfaji sajátosságai

Vizuális kifejezés alapvető eszközei, szerepük

A vonal megjelenési lehetőségei, kifejezőereje

A fekete–fehér kontraszt hatása, használatának lehetőségei

A tónus szerepe

A színek érzelmi, hő és figyelemfelhívó hatása

A sötét–világos, a hideg–meleg szíkontraszt

A faktúra és textúra alakítás lehetőségei

Kéépítési és kompozíciós lehetőségek (szerves elrendezés, kiemelés–elhagyás, pozitív–negatív formák, szabályosság–szabálytalanság)

Téma variációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

A ceruza–, tus–, pác–, akvarell– és krétarajz technikája

Az anyagnyomatok, a monotypia, a magas nyomás műveletei

Kollázs és vegyes technikájú alkotások készítésének lehetőségei

Az akvarell– és temperafestés eltérő technikai sajátosságai

A pasztellkép készítés technikája

Az alkalmazott grafika műfaji sajátosságainak megfelelő betű, monogram, embléma, piktogram tervezése

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

Vonal

- A vonal ritmust kifejező hatása
- A vonal karaktermegjelenítő szerepe
- A vonal pszichikai kifejezőereje

- Sorsok, korok, egyéniségek kifejezése különböző vonalhasználattal
- Vonal a festészetben és a grafikában
- Vonal a térben és képtárgyakon
- Vonal a tájban, természetben, (monumentális) szabadtéri installációk, land art

Szín

- Színes fonalak, drapériák – színes terek, szíkontrasztok
- A színek hatása (érzelmi, hő és figyelemfelhívó hatás)
- A színek analogikus kapcsolata az érzetekkel, a különböző kifejezési nyelvekkel és szellemi tartalmakkal

A fény és a sötét differenciálódása

- A fény és a sötét által közvetített tartalmak (mesék, mítoszok, legendák)
- Játék a fénnel (lámpákkal, vetítőkkel)
- Tárgyak, terek és a fény kapcsolata
- Külső–belső élmények átélése, meg tapasztalása és megjelenítése (zenei, akusztikai analógiák felismerése, létrehozása)
- A fekete szín használata, a fekete–fehér kontraszt (fekete tér, fekete tárgy)
- A szürkétől a feketéig – grafikában és festészetben

Felületképzés

- Faktúra és textúra alakítás a grafika és festés eszközeivel
- Felületkontrasztok létrehozása (különböző anyagok nyomataival, kollázssal)
- Lavírozott tus, pác és akvarell rajzok
- A gyors, könnyed festés technikája
- Festett ceruzarajzok. Különböző technikák vegyítése, kísérletezések

Kifejezés, képalakítás

- Organikus képalakítás (szerves elrendezés, kiemelés–elhagyás, pozitív–negatív formák, szabályosság–szabálytalanság)
- Képi elemek átrendezése, variációk, kompozíciós lehetőségek

Képalakítás

- Illusztráció készítése
- Tusrajzzal a monokromitás, a foltképzés és a vonalrendszerek szerepének hangsúlyozása
- Egyedi nyomtatással monotypia készítése

Tér – környezet

- A körülvevő környezet elemei által létrehozott különböző méretű, nyitott és zárt terek
- Térépítések és térjátékok a különböző érzékelési területek bekapcsolásával
- Hagyományos és rendhagyó térképek készítése (hang-, taktilis-, hőterképek)
- Eltérő hangulatú, méretű, arányú és szerkezetű terekben, (labirintusokban) átélt tapasztalások, élmények megjelenítése grafika, festészet és kevert technikák segítségével

A betű és kép

- Jel (egyedi, saját jel)

- Betűkarakter, monogram
- Az alkalmazott grafika műfaji sajátosságaival embléma, piktogram tervezése
- A kódextől a könyvnyomtatásig
- A nyomtatott írás és a kép használhatósága
- Miniaturák, óriásképek

Műalkotások

- A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációs felhasználása
- Anyagok, eszközök, megoldások a különböző korokban
- A feladatokhoz kapcsolódó műalkotások folyóiratokban, könyvtárban, interneten
- Műalkotások a környezetünkben, galériákban
- Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet alapvető technikai és műfaji sajátosságait,
- a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai eszközök szakszerű használatát,
- a grafika és festészet néhány kiemelkedő hazai és külföldi képviselőjét, kortárs alkotóit, helyi képviselőit,
- a vizuális kifejezés, képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- munkájához motívumokat gyűjteni és vázlatokat, színvázlatokat készíteni,
- a vizuális kifejezőeszközök és módok (vonalak, színek, formák, felületek és kompozíciós lehetőségek) kifejezési szándék szerinti használatára,
- a tanult grafikai és festészeti technikákkal (ceruza–, tus–, pác–, akvarell– és krétarajz, anyag nyomatok, monotypia, kollázs, akvarellfestés, temperafestés, pasztell és vegyes technika) alkotásokat létrehozni,
- egy téma kapcsán variációkat és különböző méretű alkotásokat készíteni,
- képzőművészeti alkotásokon a színek, vonalak felületek sajátosságait felismerni,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

1.2 5. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

- A környezet által közvetített üzenetek befogadásának és értelmezésének mélyítése.
- A formák, színek változatos, gazdag használatának kialakítása.
- A külső látvány és a lelki tartalmak érzékeny megjelenítésének fejlesztése.
- A véleményformálás finomítása saját és mások műveivel kapcsolatban.
- A tanulók tervezési készségének és problémamegoldó képességének fejlesztése.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A megvilágítás szerepe

A fény és árnyék grafikai és festészeti eszközökkel való megjelenítésének lehetőségei

A forma, méret, felület, szín és kompozíciós kontrasztok

A redukció, a sűrítés, a fokozás és a kiemelés szerepe

A felületgazdagítás lehetőségei

A színperspektíva szerepe

A különböző színviszonyok hatása, kifejezőereje

Variációk, sorozatok készítése

Nagyítások, méret és léptékváltások alkalmazása

Eltérő képkivágások hatásainak megtapasztalása és alkalmazása

A sablonnyomat, dombornyomat technikája

A linómetszés technikája

Alkalmazott vagy tervezőgrafika sajátosságainak megfelelő tipográfia, könyvborító, plakát tervezése

Jelmezek, maszkok, díszletek készítésének sajátosságai

Egyszerű akció, performance létrehozása

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A fény és a sötét

- Karakteresen eltérő erejű, irányú megvilágítású tárgyak és terek létrehozása, megjelenítése
- A fény és árnyék grafikai eszközökkel való kifejezése
- Színes kompozíciók, és variációk készítése a látvány inspiráló hatására

Kontrasztok

- Forma, méret, felület, szín és kompozíciós kontrasztokra épített kép, képtárgy sorozatok, variációk létrehozása, a zene–hang, mozgás–tapintás, az irodalom és a képzőművészet inspiráló hatására
- További lehetőségek, variációk és kísérletezések új médiumok, műfajok segítségével

Kifejezés – karakterek

- Emberi és mitikus karakterek vizuális kifejezése
- Emberek, hősök, tárgyak jelleme, hangulatváltozásaik megjelenítése a festészet és grafika eszközeivel
- Portrék, maszkok, jelmezek készítése
- Kifejező karakterek létrehozásának inspirálása játékokkal és akciókkal
- A kifejezés lehetőségei a redukció, a sűrítés, a fokozás, és a kiemelés eszközeivel
- Egy téma feldolgozása a sablonnyomat (kivágott papír vagy műanyag motívumokkal), dombornyomat, tus– és a temperatechnika lehetőségeit felhasználva
- Felületgazdagítási lehetőségek
- Dramatikus játék a kész alkotásokkal

Tér – környezet

- A közvetlen környezet tárgyai, tárgykarakterek szembeállítás, csoportosítások
- Tárgyátalakítások, átfestéssel, zavarófestéssel
- Tárgyak idegen, megszokottól eltérő környezetbe helyezése
- Léptékváltás adta lehetőségek felhasználása
- Egy tárgy részletének felnagyítása, változatos képkivágások
- A látvány és fantázia képi elemeinek összekapcsolása egy tárgy, szerkezet belső terének ábrázolása során

Írás – kép

- Alkalmazott vagy tervezőgrafikai ismeretek segítségével könyvborító, plakát készítése
- A képhez felirat tervezése (számítógép segítségével). Betű, tipográfia
- A betű, írás és kép szabad műfajú felhasználása

Szín

- „Szín-tér”, külső–belső terek színviszonyai
- Az illúziókeltés lehetőségei
- Színperspektíva
- Kompozíciós változatok a színkontrasztra
- A szín kifejezőereje, mélysége, mozgása a külső látvány és a lelki tartalmak megjelenítése során
- Terek berendezése, benépesítése eltérő méretű és színű figurákkal, szalagokkal, textilekkel, lámpákkal
- Doboz szín–házak – azonos motívumok más–más színviszonyok között

Képalkotás

- A gouache technikájának ismerete
- A linómetszés technikájának elsajátítása, sajátosságai, műfaji követelményei, az anyag– és eszközhasználat specifikumai
- Egydúcós linómetszet
- Színes linómetszet kialakítása a dúc továbbvívásával
- Különböző méretű illusztráció, illusztráció sorozat készítése zenei, irodalmi alkotáshoz
- Illusztráció készítése egyedi és sokszorosítási technikákkal (ecset– és tollrajz, gouache, linómetszet)

Műalkotások

- A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációs felhasználása
- Anyagok, eszközök, megoldások és stiláris jegyek a különböző korokban
- A feladatokhoz kapcsolódó műalkotások folyóiratokban, könyvtárban, interneten
- Műalkotások a környezetünkben, galériákban
- Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a szín kifejezőerejét, a színperspektíva szerepét,
- a különböző színviszonyok hatását,
- a sablonnyomat, dombornyomat, linómetszés technikáját.

Legyen képes:

- a tanult vizuális kifejezőeszközöket és módokat a képalkotási gyakorlatban alkalmazni,
- a fény – árnyék – szín összefüggéseit felhasználni a külső látvány és a lelki tartalmak megjelenítése során,
- alkalmazni a léptékváltás adta lehetőségeket,
- véleményformálásra saját és mások műveivel kapcsolatban,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

– 6. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

- A személyes kifejezési eszközök megtalálásának ösztönzése.
- A kísérletező kedv, a döntésképeség és az alkotói magatartás fejlesztése.
- A képépítési és kompozíciós törvényszerűségek tudatos használatának ösztönzése.
- A tudatos környezetformálás igényének kialakítása.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A színmodulációk, lokál és valőr színek

A szín–önkontraszt és komplementer kontraszt hatásai

A túlzás, fokozás szerepe

Az egyensúly feltételei

Az átírás módjai

A dekoratív festészet sajátosságai

A különböző stílusjegyek felismerésének szempontjai

Többdúcú linómetszet létrehozása

Hidegtű vagy pusztatű technikája

Az improvizatív és a tervezett művek közti különbségek

Látványterv létrehozása

Akrilfestés gyakorlata

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

Képalkotás

- Személyes jelentéssel bíró fogalmak, tartalmak, tárgyak grafikus megjelenítése (változás, kapcsolat, szembenállás)
- Színes sokszorosítás. A színek felhasználásának lehetősége a sokszorosított grafikában
- Többdúcú linómetszet készítése
- Alapszín keveredések, átfedések, új szín létrehozása, alányomás
- Sorozat készítése amorf keretű linódúcokkal
- Hidegtű
- A hidegtű vagy pusztatű technika elsajátítása, a mélynyomás alapjai
- Alapozatlan, pusztta, felfényesített lemezre karcolás tűvel, a felületek megdolgozása jelet hagyó eszközökkel
- A vonalkarakter lehetőségeinek kiaknázása a dúc felnagyításával
- A magas– és a mélynyomás variálásának lehetőségei

Stílusvariációk, átíratok

- Különböző korok eltérő stílusú, témájú alkotásainak átfestése, összekeverése és egybeépítésük variációi
- Stílusjegyek átváltoztatása, méret– és léptékváltások
- Nagyméretű dekoratív, díszletjellegű megoldások. Tervek készítése
- Fotókból képsorozatok összeállítása, eltérő képkapcsolási lehetőségek tudatos használata
- Művek összehasonlítása

Egyéni vizuális kifejezés

- Személyes kifejezőeszközök és módok megtalálása az egyéniség, a technikai lehetőségek és a műfaji sajátosságok összehangolása által, önálló kísérletezések segítségével
- Folyamat – karakter – személyes idő kifejezési lehetőségei
- Személyes képnapló készítése, lelki tartalmak, történetek és változások vizuális rögzítése
- Improvizációk és tervezett művek
- Zenei vagy egyéb inspiráció segítségével túlzások, fokozások, egyensúly veszteségek megjelenítése festészeti és vegyes technikájú alkotásokon, képtárgy sorozatokon

Vizsgamunka

- Az eddigi ismeretek felhasználásával, egyéni kifejezési szándék szerinti kép, képtárgy, képsorozat készítése választott technikával és dokumentálása.

Műalkotások

- A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációs felhasználása
- Anyagok, eszközök, megoldások és stílusjegyek a különböző korokban
- Elemzések a grafika és festés módszereiről, a színhasználatról és az anyagokról
- Művészeti, művészettörténeti ismeretek beépítése az alkotó tevékenységbe
- A feladatokhoz kapcsolódó kortárs műalkotások folyóiratokban, könyvtárban, interneten
- Műalkotások a környezetünkben, galériákban
- Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet kiemelkedő hazai és külföldi képviselőit, kortárs alkotóit,
- a tanult vizuális kifejezőeszközöket és módokat a képzalkotási gyakorlatban,
- a képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit.

Legyen képes:

- különbséget tenni a magas– és mélynyomás között,
- grafikai és festészeti elméleti és gyakorlati tudásának alkalmazásával önálló koncepciók alapján különböző méretű variációkat, kép–, képtárgy sorozatokat, illusztrációkat készíteni,
- munkáját esztétikusan összeállítani, bemutatni,
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére,
- véleményformálásra műalkotásokkal kapcsolatban,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

2. KÖVETELMÉNYEK AZ ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK ELVÉGZÉSE UTÁN

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet történetét, korszakait, jellemző alkotásait,
- a grafika és festészet kiemelkedő hazai és külföldi képviselőit, kortárs alkotóit,
- a grafika és festészet technikai és műfaji sajátosságait,
- a képzalkotás, alkalmazott grafikai és a festészeti tevékenységeket, eljárásokat

- a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai eszközök szakszerű használatát,
- a képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:

- munkájához motívumokat gyűjteni és vázlatokat, színvázlatokat készíteni,
- a tanszak tanult műfaji sajátosságainak megfelelő átírásra, absztrakcióra,
- az egyedi– és sokszorosított grafikai eljárások, festészeti technikák alkalmazására,
- a grafikai és festészeti anyagok helyes használatára,
- a színek, formák és kompozíciós lehetőségek kifejezési szándék szerinti használatára
- grafikai és festészeti elméleti és gyakorlati tudásának alkalmazásával önálló alkotások, variációk és illusztrációk készítésére,
- a tanult grafikai és festészeti technikák sokszínű használatára és továbbfejlesztési lehetőségeinek keresésére, kísérletezésre,
- esztétikus képi megjelenítésre,
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére,
- önálló véleményformálásra saját és mások műveivel kapcsolatban,
- a munkavédelmi szabályok betartására.

3. A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

A grafika és festészet műhelygyakorlat

- tervezés 40 perc
- tárgykészítés 140 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, képalkotó, képessége. A terv tükrözze a tanulónak a grafika és festészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. A megvalósított kép, képtárgy, képsorozat mutassa be a tanuló grafikai és festészeti jártasságát, tudását.

A grafika és festészet műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján létrehozott alkotás, amely lehet:

- alkalmazott grafikai, sokszorosított grafikai alkotás, sorozat vagy variáció,
- grafikai és festészeti illusztráció sorozat,

– szabadodon választott technikákkal készített képi alkotás, alkotássorozat vagy variáció.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- modell alapján készített képi, képtárgyi átírás,
- alkalmazott grafikai vagy dekoratív festészeti vázlatterv – sorozat.

A vizsga értékelése

A grafika és festészet műhelygyakorlat alapvizsga értékelésének általános szempontjai:

- tervezési, képalkotási készség,
- színhasználat, kompozíciós készség,
- alapvető anyag- és eszközismeret, jártasság,
- a grafikai és festészeti ismeretek gyakorlati alkalmazása,
- a tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró és kifejezőképesség,
- az elkészült munka összhangja.

A.) Feladatsor készítése napjaink grafikai törekvései témakörben

Rajzi, tervezési dokumentációval benyújtott alkotás, alkotások, melyek a második félévben készültek órai keretek között, összeállított tematika szerint.

I. Kollázs készítése

A XX.sz. jelentős alkotásainak megismerésével, inspirációinak felhasználásával saját alkotások készítése (Picasso, Henri Matisse, Georges Braque, Francis Picabia)

Feladat: 37-40 óra:

Fotó, filmnegatív felhasználásával készített, gondolati tartalmat megjelenítő alkotás létrehozása.

Feladat: 40-42: óra

Különböző textúrájú anyagok nyomataiból gyűjtemény összeállítása.

Feladat: 43-44: óra

A mikroszkopikus metszet beemelése az alkotásokba, annak továbbgondolásával kiegészített képalkotás.

II. Áttunések és fátylak, rongydarabok és gyertyafolt, vagy hulladék grafikai elemek átlényvezítése.

Feladat: 45-46. óra:
Tanulmányrajz beállított modell alapján

Feladat: 47-48. óra:
Fénymásolatok továbbépítése

Feladat: 49-50. óra:
Hulladék grafikai elemek átlényegítése

III. A művészettörténet során örök értékűvé vált alkotások új megközelítésben, új környezetben való újraértelmezése.

Feladat: 51-52. óra:
Adott mű elemzése

Feladat: 53-54. óra:
Az adott mű fénymásolatának szétDarabolásával kompozíciós újrendezés

Feladat: 55-56. óra:
Az újrendezett anyag grafikai átírása

IV. A számítógépes grafika adta lehetőségekkel élve, felhasználásával önálló alkotás készítése

Feladat: 57-58. óra:
Rajzprogram alapismeretének bemutatása, próbarajzok készítése

Feladat: 59-62. Óra:
Rajzfilm animálása saját rajzok felhasználásával, vagy saját számítógépes grafikai alkotás létrehozása.

V. A népművészet elemeinek, arányrendszerének, tisztaságának, játékos kedvének átemelése a mai mindennapi életbe.

Feladat: 63-64. óra:
Kőrösi református templom fa mennyezet kazettáinak elemzése

Feladat: 65-66. óra:
A megjelenített csillagképei és hozzá fűződő legendái, hagyományai grafikai megjelenítése

Feladat: 67-68. óra:

Sokszorosító grafikai eljárásban megjelenítve.

B.) Az alapvizsga helyszínén és ideje alatt önállóan elkészített grafikai alkotás

Feladat: Készíts kifejező illusztrációt adott irodalmi mű egy jelenetéhez, tervvázlat alapján, szabadon választott technikával (egyedi vagy sokszorosító grafikai eljárással, eszközökkel az alábbi szempontok szerint:

- Kompozíció
- Formai megjelenítés
- Kifejezés
- Eszközhasználat
- Felületképzés
- Színhasználat

Méret: A/5 vagy A/4

Időtartam: 180 perc (rajzi tervezési feladat 50 perc, grafika készítés 130 perc)

A vizsga értékelése

Általános értékelési szempontok:

- Rajzi tervezői és alkotó, képesség
- Tartalomnak műfaji sajátosságoknak, esztétikai törvényszerűségeknek megfelelően ,
- A megtanult egyedi és sokszorosított grafikai ismeretek,
- Színelméleti alapismeretek, mutatkozzanak meg a vizsgamunkában.
- A kész munka összhatása

Érdemjegyek:

Jeles: Rajzi tervezői készség magasfokon jelenik meg.

Tartalomnak műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró, kifejező készség kiváló.

Egyedi és sokszorosított grafikai ismereteket helyesen visszaad.

Színelméleti alapismeretek tökéletesen tükröz.

A kész munka összhatása élményt nyújt.

Jó: Kisebb hibákkal, technikai kivitelezéssel megjelenő alkotások

Közepes: Nagyobb hibák jelentkeznek a átírói, és kifejezői elemekben, technikai és színelméleti ismeretek alkalmazásában

Elégséges: Súlyos rajzi, tervezői, színérzékenységi, technikai alaphibák jelentkeznek. Az elkészült munka esztétikailag hiányos, a kivitelezés igénytelen

Elégtelen: Az alapkövetelményeket nem teljesítette

4. A TANANYAG FELDOLGOZÁSÁHOZ SZÜKSÉGES KÖTELEZŐ (MINIMÁLIS) TANESZKÖZÖK

Vizes blokk

Tároló szekrények

Munkaasztalok, székek

Szemléltetésre szolgáló technikai eszközök

Szemléltető anyagok (képek, könyvek, CD, DVD-k)

Gyűjtött tárgyak, drapériák

Fényképezőgép

Filmfelvevő

Számítógép

Szoftverek

Grafikai prés (legalább A/3-as méret lehúzására alkalmas méretben)

Mobil lámpa

Rajztábla (A/3, A/2)

Vonalzók, olló, snitzer

Rajzi és grafikai eszközök: ceruza, toll, rajzszén, pasztell, zsírkréta, tus, karctű, linókés, különböző méretű fotós gumihenger, grafikai festékező lap, linó festék, szitafesték szitakeret, spakli, kormozó eszköz, lemezvágó eszköz, lemezfogó

Festő eszköz: ecsetek, festőkések, tálak, paletták, vízfesték, tempera

Festőállvány (továbbképző)

Zárható vegyszertároló (veszélyes anyagok használata esetén)

KÖRNYEZET- ÉS KÉZMŰVES KULTÚRA TANSZAK

Tantárgyai:

Főtárgy

- Környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat

Kötelező tárgy

- Vizuális alkotó gyakorlat A/4-6. osztály

1. KÖRNYEZET- ÉS KÉZMŰVES KULTÚRA MŰHELYGYAKORLAT

A környezet-és kézműves kultúra műhelygyakorlat célja a környezetkultúra és a kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása, az általános és szakirányú ismeretek átadása révén a környezettudatos magatartás, az igényes kézműves tárgyalkotás képességének megalapozása. Célja továbbá a munkakultúra, a feladattudatos, kitartó munkavégzés alapjainak elsajátítása, azoknak az elméleti és gyakorlati ismereteknek a megalapozása, melyek a tervezéstől a kivitelezésig biztosítják a meghatározott célú feladat, alkotómunka elvégzését. Mindezzel a környezet harmonikus életvitel, a környezetalakítás képességének, az értékteremtés, –megőrzés igényének kialakítása.

A műhelygyakorlat feladata a környezetkultúra, az ember alkotta tárgyi világ széleskörű megismertetése, a kézműves tevékenységek szerepének feltárása a mindennapi életben és a modern viszonyok közt. A hazai és az egyetemes tárgykultúra kiemelkedő alkotásain keresztül megismertetni a tanulókkal a tárgykultúra funkcionális területeit, a felhasználható anyagokat, tulajdonságaikat, az alkalmazott eszközöket, használatukat, a készítési technikákat, az esztétikai törvényszerűségeket. Feladata emellett az ismeretek alkotó jellegű alkalmazásának elsajátítása, a múlt értékeinek a mai környezet- és tárgykultúrába való szerves beépítési lehetőségeinek felismertetése. A hagyományok megismertetésével múltunk, népművészeti és iparművészeti örökségünk megbecsülése, megszerettetése, a hovatartozás-tudat mélyítése. Más korok és népek környezet- és tárgykultúrájának megismertetésével a látásmód szélesítése, az empátia és a tolerancia kialakítása. Tárgyelemzéseken és a tárgyalkotó tevékenységen keresztül, a tárgy, a környezet és az ember viszonyának felfedeztetése, a természethez, környezethez való kötődés mélyítése, a helyes felhasználói és fogyasztói magatartásformák kialakítása. Az alkotói tevékenységen keresztül a manuális és konstruáló képességek fejlesztése, az esztétikai érzékenység és ítézőképesség mélyítése, az önkifejezés, az önmegvalósítás lehetőségének felfedeztetése. A környezet-és kézműves kultúra műhelymunka baleset- és környezetvédelmi előírásainak megismertetése.

Ennek érdekében az oktatás a tanuló életkori sajátosságait figyelembe véve az alapfok és a továbbképző évfolyamain egyaránt hangsúlyosan alapoz a gyűjtőmunkára, a rekonstruálás és az átírás metodikájára, a kreativitásra. Az elsajátítandó elméleti és gyakorlati témakörök, tartalmak komplex szemlélettel, egymással szintézisben lévő rendszert alkotva jeleníthetők meg a tanítás folyamatában. Az élményszerű tapasztalatszerzés, az önművelés megalapozása érdekében javasolt könyvtár-, múzeum- és kiállítás-látogatások beépítése a műhelymunkába.

1.1 Alapfokú évfolyamok

1.1.1. 4. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

- A környezetkultúra és a kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása.
- A környezetkultúra, az ember alkotta tárgyi világ területeinek bemutatása, a kézműves tevékenységek szerepének feltárása. Irányított megfigyelések által élményszerű tapasztalatszerzés biztosítása.
- A környezet- és kézműves kultúra műhely és a műhelymunka megismertetése.
- A tárgyalkotás során alkalmazható egyszerű technikák elsajátításával a manuális és konstruáló képességek fejlesztése.
- A felhasználható anyagok, az alakításukhoz szükséges eszközök megismertetése.

Tananyag

Környezet- és kézműves kultúra ismeretek

Környezet és környezetkultúra, tárgy és tárgykultúra

Természetes és mesterséges környezet elemei, alkotói

Az ember tárgykészítő tevékenysége, a tárgyak szerepe

Tárgyelemzés alapvető szempontjai

Ősi, kézműves és ipari tárgyformálás

A környezet- és kézműves kultúra műhelymunkájának alapjai

A kézműves tárgyalakítás alapanyagai: a növényi részek, a textilek, a papír, az agyag alapvető tulajdonságai, alakításuk egyszerű technikái

A kézműves tárgyalakítás eszközei, eszközhasználati és munkavédelmi előírások

A tárgyalakítás alapvető fázisai

Környezetkultúra – természeti környezet, épített környezet: település, lakhely

Környezettervezés, az ember környezetalakító tevékenysége

A makett készítés alapjai

Ünnepi alkalmak

A mese világa

Feladatcsoportok

– A környezet- és kézműves kultúra műhely

– A környezet- és kézműves kultúra műhely berendezése

– Alapvető anyagok, eszközök, szerszámok

– A műhelymunka rendje

– A műhelymunka alapvető magatartási és munkavédelmi szabályai

Tárgyalakítási ismeretek

– A kézműves tárgyalakítás sajátosságai

– A tervezés lépései

– Formák, színek kifejezőereje

– A tárgyalakítás alapvető fázisai

– A tárgyak harmóniája, esztétikája

A kézművesség anyagai, technikái

– A környezet anyagai

– Az anyagok tulajdonságai – alakíthatóságuk, formálhatóságuk, felhasználhatóságuk

– Textúrák és faktúrák

– A növényi részekből készíthető tárgytípusok. Egyszerű tárgyalakítási technikák

– A textilből készíthető tárgyak köre

– Textilfestés, mintázás nyomhagyási technikákkal

– Tárgykészítés a mintázott textilekkel

– Egyszerű fonástechnikák

– Papír alkalmazása az alkotótevékenységben

– Az agyag felhasználása a tárgyalakításban

A lakhely és a lakáskultúra

- Összhangban a természettel: törzsi kultúrák, modern viszonyok
- Az épített környezet vizsgálata
- Településtípusok, a falu és a város sajátosságai
- Az épületek típusai funkcionalitásuk alapján
- Építészeti megoldások vizsgálata természeti népeknél, a népi kultúrában
- A lakhely funkciói, beosztás, alaprajz
- Az épületek és a külső terek kapcsolata, harmóniája. Parkok, udvarok, kertek
- Település makettek, épület makettek, külső terek tervezése, készítése
- A megismert anyagok felhasználása az alkotómunkában

Alkalmak és szokások

- Az ünnepek megnyilvánulása a környezet- és tárgykultúrában
- Alkalmak, szereplők, helyszínek, díszletek, kellékek
- Tárgykészítés, környezetalakítás az ünnepekhez kapcsolódóan, a megismert anyagok felhasználásával

A mese

- A mese világa
- Mesehősök – jó és szép, rossz és csúf, fantázialények; jellegzetes helyszínek
- Típusok, karakterek megjelenítésének lehetőségei
- Babák, bábok és díszletek készítése
- A megismert anyagok felhasználása az alkotómunkában
- Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a környezetkultúra fő területeit, a tárgyalás szerepét,
- a megismert alapanyagok felhasználási lehetőségeit,
- az anyag- és formaalakításuk egyszerű módjait,
- a környezet- és kézműves kultúra műhely berendezését, munkarendjét,
- a környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat legfontosabb munkavédelmi tudnivalóit,
- a lakhelyhez, a meséhez és az ünnepekhez kapcsolódó környezet és tárgykultúra alapvető sajátosságait.

Legyen képes:

- a megszerzett ismeretek alkalmazására,
- az anyagok élményszerű megtapasztalására,
- a megismert eszközök megfelelő használatára,
- a munka- és balesetvédelmi szabályok betartására.

1.1.2. 5. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

- A környezetkultúra és a kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása.
- A környezetkultúra, az ember alkotta tárgyi világ újabb területeinek bemutatása.

- A tárgyak funkcionalitásának, a környezetalakítás, a környezettervezés jelentőségének felismertetése. Irányított megfigyelésekkel élményszerű tapasztalatszerzés biztosítása.
- A fa, a fonható szálak anyagok, az agyag és a fémek szerepének megismertetése a tárgyalakításban egyszerű technikák elsajátításával.
- Azoknak az ismereteknek a megalapozása, melyek biztosítják a meghatározott célú alkotómunka elvégzését
- Az esztétikai érzékenység, a manuális és konstruáló képességek fejlesztése.

Tananyag

Környezet- és kézműves kultúra ismeretek

Környezetkultúra, tárgykultúra, az ember által létrehozott mesterséges környezet összetevői

Az ember és a tárgyak viszonya. A tárgyak információhordozó szerepe

A tárgyak esztétikai értéke, minősége

Textúrák és faktúrák, színek és hangulatok a tárgyakon

Használati és díszfunkció

Kézműves mesterségek: az agyag-, a famunkák, a fonható szálak anyagok, vesszőmunkák és a fémművesség alapjai

Egyszerű tárgy- és díszítményalkotási lehetőségek

A tárgyalakítás anyagai, eszközei, eszközhasználati és munkavédelmi előírások

A tárgyalakítás alapvető fázisai

Az ember és környezete. A környezetalakítás jelentősége. Középületek, a családi környezet és a háztartás

Lakáskultúra, lakberendezés

Az adott témakörök emlékei a törzsi kultúrákban, a népművészetben, az iparművészetben és a művészettörténetben

Az adott témakörök megjelenése a modern kor törekvéseiben és a közvetlen környezetben

A tapasztalatok felhasználása az alkotómunkában

Feladatcsoportok

Tárgyalakotási ismeretek

- A tárgyak formája és funkciója
- A tervezés lépései, fontosabb szempontjai (szerkezeti megoldások)
- Az anyag- és technika választás szempontjai
- Tárgyalakotási műveletek: előkészítő műveletek, a tárgyformálás, díszítés, összeállítás, kikészítő és utómunkálatok

A kézművesség anyagai, technikái

Agyagművesség

- Az agyag felhasználási területei, jellegzetes tárgytípusai
- Az agyag tulajdonságai, formálhatósága, alakíthatósága
- A megmunkálás, tárgyalakítás alapvető lépései
- Az agyagmunka eszközigénye, eszközhasználati és munkavédelmi előírások
- Egyszerű tárgyalakotási és díszítési technikák (tapasztás, formába rakás, felrakás, nyomhagyási technikák, rátét)
- Tárgyalakítás a tanult technikák alkalmazásával

Faművesség, fonható szálas anyagok, vesszőmunkák

- A fa, a vessző és a fonható szálas anyagok felhasználási területei, jellegzetes tárgytypusai
- A fa, a vessző és a fonható szálas anyagok tulajdonságai, formálhatóságuk, alakíthatóságuk
- A megmunkálás eszközigenye, eszközhasználati és munkavédelmi előírások
- Választott anyag egyszerű tárgyalakotási, összeállítási és díszítési technikái (sodrás, fonás, toldás, darabolás, vágás, csiszolás, kötözött, ragasztott – összeállítások, festés, pácolás, karcolás, ékrovás)
- Tárgyalakotás választott anyag és technika alkalmazásával

Fémművesség

- A fémek felhasználási területei, jellegzetes tárgytypusai
- A fémművesek jellegzetes tárgyalakotási és díszítési technikái
- A fémek alapvető tulajdonságai, formálhatóságuk, alakíthatóságuk
- A fémműves munka eszközei, eszközhasználati és munkavédelmi előírások
- Egyszerű tárgyalakotási és díszítési technikák (darabolás, hajlítás, domborítás, trébelés, poncolás)
- Tárgyalakotás a tanult technikák alkalmazásával

Lakhely, lakáskultúra, berendezés

- Az épület szerepe, jellege és berendezése közti összefüggések
- Középületek, lakóházak. Külső megjelenés, belső terek, berendezés
- A lakáskultúra elemei, összetevői
- A tárgyak információhordozó szerepe
- A lakberendezés szempontjai
- Bútortypusok, a bútor történet érdekességei
- A berendezési tárgyak, bútorok mint jelképek
- Környezettervezés, makett készítés, tárgyalakotás a megismert anyagok és technikák alkalmazásával
- Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a tárgyalakotás szerepét, a tárgyak funkcióját,
- az agyag, a fa, a vessző, a fonható szálas anyagok és a fém felhasználási lehetőségeit,
- az anyag– és formaalakításuk egyszerű módjait,
- a tárgyalakotás fontosabb szempontjait,
- a tanult tárgyalakotási folyamatok legfontosabb munkavédelmi tudnivalóit,
- a lakáskultúra, a lakberendezés alapjait,

Legyen képes:

- a megszerzett ismeretek alkalmazására,
- az anyagok élményszerű megtapasztalására,
- a megismert eszközök megfelelő használatára,
- az önálló tárgyalakotásra,
- tárgyelemzésre adott szempontok alapján,
- a tárgyakban rejlő esztétikum felfedezésére és megfogalmazására,
- a munka– és balesetvédelmi szabályok betartására.

1.1.3. 6. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

- A környezetkultúra és a kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása.
- A környezetkultúra, az ember alkotta tárgyi világ újabb területeinek bemutatása.
- A tárgyak funkcionalitásának, a környezetalakítás, a környezettervezés, valamint az újrahasznosítás jelentőségének felismertetése. Irányított megfigyelésekkel élményszerű tapasztalatszerzés biztosítása.
- A textil, a nemez, a bőr szerepének megismertetése a tárgyalkotásban egyszerű technikák elsajátításával.
- Azoknak az ismereteknek a megalapozása, melyek biztosítják a meghatározott célú alkotómunka elvégzését
- Az esztétikai érzékenység, a manuális és konstruáló képességek, a munkakultúra fejlesztése, a kitartó munkavégzés alapjainak kialakítása.

Tananyag

Környezet- és kézműves kultúra ismeretek

Környezetkultúra, tárgykultúra, az ember által létrehozott mesterséges környezet összetevői

Az ember és a tárgyak viszonya. A tárgyak információhordozó szerepe

A tárgyelemzés szempontjai. A tárgyak esztétikai értéke, minősége

Textúrák és faktúrák, színek és hangulatok a tárgyakon

Használati és díszfunkció, reprezentáció

Újrahasznosítás

Kézműves mesterségek: a textil, nemez és bőrmunkák alapjai

Egyszerű tárgy- és díszítményalkotási lehetőségek

A tárgyalkotás anyagai, eszközei, eszközhasználati és munkavédelmi előírások

A tárgyalkotás alapvető fázisai

Az ember és környezete. Életmód és tárgykultúra, lakhely és munkakörnyezet

Az ünnepek megnyilvánulása a környezetben, a lakáskultúrában

Az adott témakörök emlékei a törzsi kultúrákban, a népművészetben, az iparművészetben és a művészettörténetben

Az adott témakörök megjelenése a modern kor törekvéseiben és a közvetlen környezetben

A tapasztalatok felhasználása az alkotómunkában

Feladatcsoportok

Tárgyalkotási ismeretek

- A forma funkció és a díszítés összefüggései
- A tervezés lépései, szempontjai
- Az anyag- és technika választás szempontjai, az anyaghasználat és a technika összefüggései
- Az anyagok kombinálásának lehetőségei
- Tárgyalkotási műveletek az adott tárgy és az alkalmazott anyagok függvényében: előkészítő műveletek, tárgyformálás, díszítés, összeállítás, kikészítő és utómunkálatok

A kézművesség anyagai, technikái

Textilmunkák

- A textil felhasználási területei
- A textil munkák alapanyagai, tulajdonságaik, alakíthatóságuk
- A megmunkálás, tárgyalakotás alapvető lépései
- A textilmunkák eszközei, eszközhasználati és munkavédelmi előírások
- Egyszerű tárgyalakotási és díszítési technikák: fonástechnikák, a szövés alapjai, egyszerű öltéstípusok, hímzéstechnikák
- A szabás alapvető ismeretei, egyszerű összeállítási módok
- Tárgyalakotás a tanult technikák alkalmazásával

Nemez

- A nemez felhasználási területei
- A gyapjú tulajdonságai, alakíthatósága
- A megmunkálás, tárgyalakotás alapvető lépései
- A nemezkészítés anyagai, eszközei
- Egyszerű tárgyalakotási és díszítési technikák
- Tárgyalakotás a tanult technikák alkalmazásával

A bőr

- A bőr felhasználási területei
- A bőr tulajdonságai, alakíthatósága
- A megmunkálás, tárgyalakotás alapvető lépései
- A bőrmunkák eszközei, eszközhasználati és munkavédelmi előírások
- Egyszerű tárgyalakotási és díszítési technikák: fonástechnikák bőrszállal, díszítés nyomhagyással (poncolással, csontozással), lyukasztással
- Egyszerű lyukasztott, fűzött összeállítások
- Tárgyalakotás a tanult technikák alkalmazásával

Az újrahasznosítás

- Fogasztói társadalom, felhasználói és fogyasztói magatartás
- Az újrahasznosítás fogalma, jelentősége a tárgykultúra területén
- Az anyagok újrahasznosítási lehetőségei
- A tárgyak újrahasznosítása, funkcióváltás
- Újrahasznosítási feladatok a megismert tárgytípusokhoz és anyagfélésekhez kapcsolódóan

Életmód

- A környezet, az életmód és a tárgykultúra kapcsolata
- Jellegzetes munkatevékenységek
- A munkakörnyezet jellemzői. Környezettervezés munkatevékenységekkel kapcsolatban
- Munkaeszközök készítése
- Munkafolyamatok megjelenítése ismert anyagok és technikák alkalmazásával

A lakáskultúra– ünnepi alkalmak

- Az ünnepek megnyilvánulása a környezetben, a tárgykultúrában

- A terítés kultúrája, a teríték elemei és a hozzájuk kapcsolódó szimbolikus értelmezések
- Használati és díszfunkcióval rendelkező tárgyak, díszítési lehetőségek
- Ünnepi környezet alakítása, tervezése
- Ismert és új anyagok, technikák felhasználása az ünnepi alkalmak, a terítés kultúrája témaköréhez kapcsolódó tárgyalakításban

Vizsgamunka készítése

- Egyéni kifejezési szándék szerinti tárgyalakítás választott anyaggal és technikával. Dokumentálás
- Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a tárgyalakítás szerepét, a tárgyak funkcióját,
- a textil, a nemez, a bőr felhasználási területeit,
- az anyag– és formaalakításuk egyszerű módjait, díszítési lehetőségeit,
- a tárgyalakítás fontosabb szempontjait,
- az újrahasznosítás szerepét, lehetőségeit,
- az önálló tapasztalatszerzés eszközrendszerét,
- a lakáskultúra alapjait, az ünnepek megnyilvánulási lehetőségeit a környezet– és tárgykultúrában,
- a tanult tárgyalakítási folyamatok legfontosabb munkavédelmi tudnivalóit.

Legyen képes:

- pozitívan viszonyulni a természetes és mesterséges környezethez,
- a megszerzett elméleti és gyakorlati ismeretek alkalmazására,
- az anyagok élményszerű megtapasztalására,
- a megismert eszközök megfelelő használatára,
- az önálló tárgyalakításra,
- egyszerű tárgyak készítésének technológiai folyamatait meghatározni,
- tárgyelemzésre adott szempontok alapján,
- a tárgyakban rejlő esztétikum és a tárgyakkal kifejezhető jelentéstartalmak felfedezésére és megfogalmazására,
- a hagyományos kézműves tárgyak szerepének felismerésére, ártértelezésére a mai igények alapján,
- a munka– és balesetvédelmi szabályok betartására.

2. KÖVETELMÉNYEK AZ ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK ELVÉGZÉSE UTÁN

A tanuló ismerje:

- az ember által létrehozott mesterséges környezet összetevőit, a környezetkultúra fő területeit,
- a tárgyalakítás szerepét, a tárgyak funkcióját, anyagfajtáit és díszítési lehetőségeit,
- az alapanyagok felhasználási lehetőségeit,
- az anyag és formaalakítás módjait,
- a tárgyalakítás, az újrahasznosítás lehetőségeit, fontosabb szempontjait,
- az önálló tapasztalatszerzés eszközrendszerét,

- a környezetkultúra és kézművesség legfontosabb munkavédelmi tudnivalóit.

A tanuló legyen képes:

- pozitívan viszonyulni a természetes és mesterséges környezethez,
- a megszerzett elméleti és gyakorlati ismeretek alkalmazására,
- az anyagok élményszerű megtapasztalására,
- a megismert eszközök megfelelő használatára,
- az önálló tárgyalakításra, funkcionális, vagy gondolati tartalmat kifejező termék létrehozására,
- egyszerű tárgyak készítésének technológiai folyamatait meghatározni,
- tárgyelemzésre adott szempontok alapján,
- a tárgyakban rejlő esztétikum és a tárgyakkal kifejezhető jelentéstartalmak felfedezésére és megfogalmazására,
- a hagyományos kézműves tárgyak szerepének felismerésére, átértelmezésére a mai igények alapján,
- a munka- és balesetvédelmi szabályok betartására.

3. A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama

Környezet-és kézműves kultúra műhelygyakorlat

- tervezés 30 perc
- tárgykészítés 150 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgy- és környezettervező-alkotó képessége. A terv tükrözze a tanuló funkcionális, gondolati tartalomnak megfelelő formatervező, környezetalakító készségét, a kézművesség hagyományos anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismereteit. A megvalósított tárgy, tárgyelegyesítés mutassa be a tanuló környezet és kézműves kultúra területén megszerzett jártasságát, szakmai tudását.

A környezet-és kézműves kultúra műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott tárgy vagy tárgycsoport a környezet és kézműves tárgykultúra témaköréből.

A benyújtott vizsgamunka- tanári irányítással megvalósított- tervezési munka alapján, szabadon választott anyaggal és technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- meghatározott funkcióra tervezett építészeti tér vagy épület makettje,
- használati vagy ajándéktárgy,
- játék,
- környezet- és lakáskultúra eleme.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített tárgy a környezet vagy kézműves kultúra műfajából.

Az intézmény által meghatározott feladat a tanuló által készített tervvázlat alapján, természetes vagy egyéb anyagból szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- használati tárgy,
- ajándéktárgy,
- játék.

A vizsga értékelése

- környezettervező képesség,
- tárgytervező képesség,
- formaalkotó és díszítményképző készség,
- anyag- és eszközhasználati ismeret, jártasság,
- kézműves alapismeret,
- a műfaji konvenciók, sajátosságok megfelelő alkalmazása,
- a vizsgamunka összhatása.

MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÉZMŰVES MŰHELYGYAKORLAT

/ FELADATSOR

Összeállított tematika szerint készített alkotások tervezési dokumentációval együtt, melyek a tanév második félévében, órai keretek között készülnek

I. Csomagolás, könyvkötés

33-36 óra

A csomagolás szerepe, az áru védelme, tárolhatósága, szállíthatósága

A csomagolás, mint információhordozó, mint esztétikai élmény

A csomagolásművészet

Csomagolásfajták: zacskó- és tasakfélék (sima, redős, redős-talpas) zsákok, dobozok (kartondoboz, hullámdoboz)

Könyvkötés.

37-38 óra

Történeti áttekintés: példák megismerése a különböző korokból. A könyv részei. A könyvkötéshez használatos anyagok eszközök, szerszámok. Látogatás a nyomdában. Laprögzítő eljárások kipróbálása, az előnyök és hátrányok megtapasztalása.

39-40 óra

Kedvelt folyóiratok fűzése, borítása: a folyóiratok előkészítése a kötéshez. Előzék és fűzés. Könyvtest készítése. A tábla és gerinclemez kiszabása. A könyvtest behelyezése a táblába

41-44 óra

Művészeti könyv készítése. Egyediségre törekvés a bizarrság kizárása nélkül.

Az érzelmek, gondolati tartalmaknak megfelelő anyagok, méretek megválasztása.

Az eddig tanult technikák, eljárások kreatív alkalmazása.

II. Papírmakett, mobil, modell készítése

45-46 óra

Makett, a modell és a mobil közös és eltérő ismérvei
Szerepük a tervezési folyamatban (művészet, ipar)
A természeti formák szerepe a formatervezés szempontjából
Formaelemzések módszere a célirányos megfigyelés
A megértést, megjelenítést segítő eljárások alkalmazása

47-50 óra

A makett, mobil sajátosságainak ismeretében tárgy és környezet tervezés, személyes élmények, a fantáziavilág kivetítésével. Meglévő épületek makettezése különböző módszerekkel. Mértani testekre bontás, majd testcsoporttá építés egyetlen összetett testként szemlélve. Az épület, épületcsoport környezetbe illesztése, annak szimbolikus megjelenése

51-54 óra

Repülőmodell készítése kész tervrajz alapján

55-56 óra

Egy szabadon választott szerkezet modellezése

III. A papírművészet megjelenése, megismerése

57-60 óra

Különböző korok papírművészetének áttekintése
Korunk hazai és külföldi alkotóinak, műveinek megismerése.
A művek elemzése érzelmi, esztétikai technikai szempontból
Dekollázs technikák: égetés, elmosás, kaparás, tépés, préselés, szúrás

61-64 óra

Az elméletben megismert technikák alkalmazása fakturák, reliefek, szobrok alkotásában. Fakturák, reliefek létrehozása kollázs és dekolázs technikával
Hangulatok érzelmek kifejezése fakturákkal

65-66 óra

Történet elmesélése figurális domborművön.

67-68 óra

Domborművek létrehozása dekoratív céllal.

B/ FELADATSOR

Az alapvizsga helyszínén és ideje alatt önállóan készített tárgy

Készíts díszített tolltartót színes tervvázlat alapján, a szabadon választott technikák bármelyikével.

- A színes tervvázlathoz használható technikák: akvarellfesték, pasztellkréta
- A tárgykészítéshez rendelkezésre álló technikák: agyag, papír, (textil,) bőr.

A tárgy tervezésénél a funkció és forma egységére és esztétikumára különösen nagy hangsúlyt fektess!

A vizsga időtartama

Tervezési feladat: 30 perc

Tárgykészítés: 150 perc

A vizsga értékelése a kézműves tárgy kivitelezése

A feladatot minden tekintetben helyesen értelmezte	2 pont
A feladat értelmezése nem minden tekintetben kifogástalan	1 pont
A feladatot teljesen félreértette	0 pont
A tárgy a funkciónak megfelelő	2 pont
A tárgy a funkciónak nem teljesen megfelelő	1 pont
A tárgy a funkciónak nem megfelelő	0 pont
A tervrajz és a tárgy arányai egymásnak megfelelőek	2 pont
A tervrajz és a tárgy arányai egymásnak nem teljesen megfelelő	1 pont
Teljesen hibás arányok	0 pont
A tárgy formaalkotása és díszítményképzése technikailag kifogástalan	2 pont
A tárgy formaalkotása vagy díszítményképzése technikailag csak kevésbé jellemző	1 pont
Érzéketlen, kezdetleges munka	0 pont
Tisztában van az anyag és eszközhasználat alapvető szabályaival	2 pont
Az anyag és eszközhasználat alkalmazásában kissé bizonytalan	1 pont
Nincs tisztában az anyag és eszközhasználat alapvető szabályaival	0 pont
Környezetalakító készsége kiválóan megnyilvánul munkájában	2 pont
Környezetalakító készsége kevésbé fedezhető fel az elkészített tárgyon	1 pont
Környezetalakító készsége egyáltalán nem meggyőző	0 pont
Tárgya kitűnő koncentráció képességről tanúskodik	2 pont
Figyelme nem egyenletes	1 pont
A feladat nyilvánvalóan nem kötötte le figyelmét (a rajz „befejezettségi” szintje alapján)	0 pont
Az alkalmazott technikát magas színvonalon alkalmazta	2 pont
Nem kellően jártas a technika alkalmazásában	1 pont
Teljesen járatlan az alkalmazott technikában	0 pont
Összbenyomás	
Hatásos, esztétikus, jó benyomást keltő munka	2 pont
Vannak értékei de az összhatás mégsem teljesen meggyőző	1 pont
Tárgyalkotás pontszámai maximum 18 pont	

A vizsga értékelése a kézműves tárgy tervezése

A feladatot minden tekintetben helyesen értelmezte	2 pont
A feladat értelmezése nem minden tekintetben kifogástalan	1 pont
A feladatot teljesen félreértette	0 pont
A rajza jól komponált, az adott felületet jól kihasználta	2 pont
Rajzának kompozíciója nem teljesen megfelelő	1 pont
Esetleges figyelmetlen rosszul komponált rajz	0 pont
Rajzán a tárgyak belső arányait egymáshoz való viszonyát pontosan visszaadta	2 pont
A tárgyak belső arányai vagy egymáshoz való viszonya nem teljesen megfelelő	1 pont
Teljesen hibás arányok	0 pont
A tárgyak formáját és térbeliségét, vizuális minőségeit kitűnően érzékeltette	2 pont
A formák a térbeliség érzékeltetése csak kevésbé jellemző	1 pont
Érzéketlen, kezdetleges rajz	0 pont
Tisztában van a vonalperspektíva alapvető szabályaival	2 pont
A vonalperspektíva alkalmazásában kissé bizonytalan	1 pont
Nincs tisztában a vonalperspektíva lényegével	0 pont
A rajzi megjelenítő eszközöket (vonal, tónus) helyesen alkalmazza	2 pont
A megjelenítő eszközök alkalmazásában nem kellően gyakorlott	1 pont
A megjelenítő eszközök alkalmazásában nincs tisztában	0 pont
Rajza kitűnő koncentráció képességről tanúskodik	2 pont
Figyelme nem egyenletes	1 pont
A feladat nyilvánvalóan nem kötötte le figyelmét (a rajz „befejezettségi” szintje alapján)	0 pont
Az alkalmazott technikát magas színvonalon alkalmazta	2 pont
Nem kellően jártas a technika alkalmazásában	1 pont
Teljesen járatlan az alkalmazott technikában	0 pont
Összbenyomás	
Hatásos, jó benyomást keltő munka	2 pont
Vannak értékei de az összkép mégsem teljesen meggyőző	1 pont
Színes tervvázlat pontszáma maximum 18 pont	
Összes pontszám 36 pont	

Jeles (5): 36-32 pont
Jó (4): 31-29 pont
Közepes (3): 28-25 pont
Elégséges (2): 24-18 pont
Elégtelen (1): 17-0 pont

4. A TANANYAG FELDOLGOZÁSÁHOZ SZÜKSÉGES KÖTELEZŐ (MINIMÁLIS) TANESZKÖZÖK

Munkaasztalok
Tároló szekrények
Vizesblokk
Szemléltetésre szolgáló technikai eszközök
Szemléltető anyagok (képek, könyvek, CD, DVD-k)
Kemence
Tűzhely vagy főzőlap
Varrógép
Vasaló, vasalóállvány
Fényképezőgép
Festésre alkalmas edények
Műanyag tálak, kád
Kézi korong
Mintázó eszközök agyagmunkához
Szövőkeret
Madzagszövő tábla
Rámák, keretek
Vágólap
Ollók
Kések
Fűrészek
Kalapácsok
Fogók
Reszelők, csiszolók
Asztali satuk, pillanatszorítók
Bőröző satu
Árak
Textil- és bőrvarró tűk
Lyukasztók
Mintázó és poncoló vasak
Vonalzók
Körzők
Ecsetek
Munkavédelmi eszközök

SZOBRÁSZAT ÉS KERÁMIA TANSZAK

Tantárgyai:

Főtárgy

- szobrászat és kerámia műhelygyakorlat

Kötelező tárgy

- vizuális alkotó gyakorlat A/4-6. osztály

1. SZOBRÁSZAT ÉS KERÁMIA MŰHELYGYAKORLAT

A szobrászat és kerámia műhelygyakorlat célja az általános és szakirányú vizuális műveltség megalapozása, fejlesztése, mindazoknak az elméleti és gyakorlati ismereteknek az átadása, melyek képessé teszik a tanulót térbeli szobrászati és kerámia tervek, alkotások létrehozására. Célja továbbá olyan fejlett formakultúra, rajzi, színtani, plasztikai ismeret, technikai tudás átadása és igényesség kialakítása, amely felkészít a művészi igényű alkotómunkára, az igényes plasztikai tárgyalakításra.

A műhelygyakorlat feladata a szobrászat és kerámia műfaji sajátosságainak megismertetése, a feladatok megtervezéséhez szükséges ismeretek elsajátíttatása, a tárgyalakításhoz szükséges anyag- és eszközismeret, eszközhasználat biztosítása, a munkaszervező készségek, képességek kialakítása.

A tárgyformálás hagyományos és új anyagainak, az egyes technológiai eljárások kivitelezési módjának és azok alkalmazási területének, valamint a szobrász és kerámia műterem felszerelésének megismertetése.

A munka során használt anyagok és szerszámok takarékos és sokoldalú használatának megtanítása, kéziszerszámok készítése.

A kreatív feladatmegoldások gyakoroltatása a tervtől a kész munkáig.

A klasszikus szobrászat és kerámia formai megoldásainak és az azoktól való elszakadás lehetőségeinek bemutatása.

1.1. ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK

1.1.2. 4. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

- A plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példák megismertetése
- Az alapvető szobrászati és kerámiatörténeti, valamint technikai tudnivalók megismertetése.
- A szobrász és kerámia tárgykészítési technikák alkalmazásában való jártasság kialakítása
- Egyszerű mintázó szerszámok elkészítése
- Egyszerű felrakott és díszített edények készítése
- Az alapvető mintázási ismeretekhez szükséges készségek kialakítása és fejlesztése

Tananyag

Szobrászat és kerámia ismeretek

A megoldott feladatok során elsajátított plasztikai és kerámiaformáláshoz illeszthető művészettörténeti

ismeretek

Az agyag felhasználási területei a művészettörténet nagy korszakaiban

Az agyag legfontosabb jellemzői, kezelése, alakítási lehetőségei

Kerámiatárgy készítésének fázisai, formaadás, engobozás, mázazás munkarendje

Baleset-, munka- és környezetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

Ismerkedés a szobrász és kerámiaműhellyel

- A szerszámok bemutatása, megnevezése
- Agyag, gyurma, tészta, viasz, nemez – mint plasztikus anyagok – összehasonlítása
- Egyszerű organikus formák mintázása
- Állatfigurák mintázása

Pozitív–negatív formák megismerése és formálása

- Faktúragyűjtés, apró természeti formákról (nyomatok készítése) gipsznegatív öntése
- Egyszerű tárgyak lenyomata agyagban, megőrzésük: terrakottában, gipszben
- Monogrampecsét faragása

Felületdíszítés színekkel

- Masszagyúrás, lapsodrás, kerek és négyzetes síkfelület tagolása engobbal
- Színes agyagok
- Színes masszák készítése földfestékekkel,
- Ritmusgyakorlatok – ékszerkészítés

Plasztikai élménygyűjtés

- Múzeumlátogatás

Szabadon formálható kerámia

- Apró agyagplasztikák – ember és állatfigurák – készítése, földfestékekkel való díszítése

Szobrászat és kerámiamintázási gyakorlatok

- Gyakorlatok az arányérzék fejlesztésére: alapformák, rész–egész viszonya, pozitív–negatív formák
- Formaelemzések: természeti és mesterséges tárgyak
- Relief készítése

Állatábrázolás a különböző művészeti korokban

- Múzeum- és könyvtárlátogatás
- Állatrajzolás után mintázás: arányérzék fejlesztő gyakorlat
- Kicsinyítés–nagyítás
- Domborműmintázás agyagból
- Relief és körplasztika készítése állatfigurákkal
- Üregelt körplasztika készítése
- Anyagválasztás – agyag, fa, gipsz
- Mintázófa és szobrászgyűrű készítése
- Mintázás pozitív–negatív plasztikai elemekkel

- Terrakottára égetés. Gipszforma vétel terrakottáról
- Gipszformába préseléssel sokszorosítás
- A relief tagolása festéssel, engobozással

Pozitív, negatív, relief készítése

- Gipszlap öntése, agyagba, gipszbe való karcolás, felületképzés
- Negatív ellenpár készítése

Edénykészítés

- Szabadformálású és felrakott edények készítése
- Különféle marokedény készítése, azok díszítése nyomhagyással
- Formára vagy formába rakott intarziaedény
- Kézi korongon történő edényfelrakás
- Értékelés és kiállítás rendezés
- Az év során készített tárgyak közös értékelése, a szaktanár irányításával
- Ismerkedés a kiállítás rendezéssel

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példákat.

Legyen képes:

- alkalmazni alapszinten az elsajátított tárgykészítési technikákat.
- egyszerű edényeket felrakással elkészíteni és díszíteni.
- életkorának megfelelő szinten megjeleníteni elképzeléseit, agyagban és gipszben.

1.1.3. 5. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

- A plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példák megismertetése
- Az alapvető mintázási és edénykészítési technikák alkalmazása
- A megismert tárgyakotó eljárás gyakoroltatása, hogy ép tárgyat tudjon létrehozni.
- Minta alapján egyszerű kéziszerszámok készítése és használata
- A plasztilinnel, gipsszel, agyaggal való bánásmód elsajátíttatása
- Kiseb feladatok önálló megoldására való felkészítés.
- Tanári vezetéssel, bonyolultabb feladatok elvégzésére történő felkészítés.

Tananyag

Szobrászat és kerámia ismeretek

A megoldott feladatok során elsajátított plasztikai és kerámiaformáláshoz illeszthető művészettörténeti ismeretek

Relief és körplasztika

A kerámiaégetésben rejlő lehetőségek

A máz, mint védőréteg és színezőanyag

A gipsz, mint átmeneti, és mint végleges anyag

Szögletes formák összeépítése, vetemedés, zsugorodás

Baleset-, munka- és környezetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

Szobrászat és kerámiamintázási gyakorlatok

Pénzérmék, plakettek mintázása

- Múzeumi példák alapján pénzérmék, plakettek mintázása plasztilinből
- Gipszforma vétel. Préselés gipszformába, terrakotta égetés
- Gipsz pozitív öntése, retusálása

Az építészet és a társzművészetek kapcsolata

- Szobrok a közterületeken
- Makettek készítése
- Nagyobb méretű térforma felrakása samottos agyagból
- Agyagvágó, simító kéziszerszámok készítése

Műterem- és gyárlátogatás

- Szobrászművész munka közben
- Üzemlátogatás kerámiagyárban: gipszműhely, nyersgyártó–formázó műhely, festőműhelyek, különböző hőfokon üzemeltetett kemencék és a kész termékek megtekintése

Felületalakítás

- Nyomhagyásos gyakorlatok síkfelületen
- Síkfelület tagolása engobbal (csíkozás, fröcskölés, ecsettel való festés, írókázás ...)

Edénykészítés

- Síklapokból készített egyszerű fedeles tárgy készítése, díszítése a ritmusgyakorlatok alkalmazásával

Korongozás

- Egyszerű alapformák, azok díszítése a ritmusgyakorlatok alkalmazásával

Értékelés és kiállítás rendezés

- A tanév során készült munkák közös értékelése, válogatása
- Záró kiállítás rendezése szaktanári irányítással

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példákat.

Legyen képes:

- a megismert tárgyalakítási eljárás birtokában ép tárgyat létrehozni.
- minta alapján egyszerű kéziszerszámok készítésére.
- mintázni és formázni plasztilinnel, gipsszel, agyaggal.
- kisebb feladatok önálló megoldására.
- tanári vezetéssel bonyolultabb feladatok elkészítésére.

1.1.4. 6. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

- A plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példák megismertetése
- Különböző alapszintű tárgykészítési technikák megismertetése és gyakoroltatása
- Az önálló megoldási készség kialakítása, különböző plasztikai feladatok (dombormű, körplasztika) megoldásával
- Az alapfogások elsajátíttatása, kisebb hengeres formák korongozásának megtanítása és gyakoroltatása
- Az edényformálás és a mázak használatában való jártasság kialakítása

Tananyag

Szobrászat és kerámia ismeretek

A megoldott feladatok során elsajátított plasztikai és kerámiaformáláshoz illeszthető művészettörténeti ismeretek

Képzési lehetőségek megismerése: iskolalátogatás művészeti szakközépiskolában

Szobrászati technikákat felhasználó szakmák megismerése: épületszobrász, szobrászművész, keramikusművész

Műterem látogatás szobrász- és keramikusművésznél

Alacsony- és magastűzű masszák és azok mázazása, égetése

Oxidáló és redukáló égetés, kemencék

Baleset-, munka- és környezetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

Szobrászat–kerámia gyakorlatok

- Egyszerű körplasztikák pozitív–negatív öntése

Portré mintázása

- Vázra épített portré mintázása agyagból
- A kész fejről 2 feles gipszforma vétel–tanári segítséggel
- A kiüregelt, kiszáradt agyagfej égetése terrakottára
- A kiégetett agyagfej patinázása tanári segítséggel

Drót és faelemekkel térkompozíció készítése

- Az anyagok egymást erősítő hatásának, kifejező erejének tudatos felhasználása

Anyaggyűjtés

- Edényformák rajzolása, díszítmények másolása, elemzése

Korongozás

- Egyszerű hengeres formák fölhúzása, a felület tagolása engobbal
- Egyszerű edényformák korongozása különféle peremmegoldással
- Fenékszög esztergálása
- Fedő kialakítása

Fülezés

- Fülhúzás, felragasztás

Mázazás edénykészítés

- Máazási, kemenceraakási gyakorlatok
- Az égetés figyelemmel kísérése

Értékelés és kiállítás rendezés

- A tanév során készült munkák közös értékelése, válogatása
- Záró kiállítás rendezése szaktanári irányítással

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példákat.
- alapszinten az elsajátított tárgykészítési technikákat.

Legyen képes:

- önállóan megoldani különböző plasztikai feladatokat (dombormű, körplasztika).
- kisebb hengeres formát korongozni

Legyen jártassága az edényformálásban és a mázak használatában

2. KÖVETELMÉNYEK AZ ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK ELVÉGZÉSE UTÁN

A tanuló ismerje:

- a szobrászat– és a kerámiatörténet fontosabb állomásait, eredményeit,
- a kiemelkedő jelentőségű műveket, alkotásokat, és azok készítőit,
- a szobor– és kerámiakészítés alapjait, a felhasznált anyagok tulajdonságait, felhasználási területét, a készítés technikáját,
- a forma és díszítmény összhangjára vonatkozó esztétikai követelményeket,
- a balesetvédelmi szabályokat,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:

- az anyagismeret birtokában a célnak legmegfelelőbb eljárást alkalmazni,
- életkorának megfelelően tapasztalatait, ismereteit beépíteni az alkotás folyamatába,
- a tárgyalakítás folyamatában a forma és díszítmény összhangját megteremteni,
- a tárgyakat, az anyag–funkció–forma szempontjai szerint értelmezni,
- domborművet és kisplasztikát mintázni, faragni, építeni, térkonstrukciót készíteni,
- különféle edénykészítési technikákat alkalmazni,
- igényesen megoldani a kreatív feladatokat, az elképzeléseket a tervtől a kész munkáig,
- saját munkáit elemző módon értékelni, rendszerezni, dokumentálni,
- a helyes munkamenetet, munkavédelmi szabályokat következetesen betartani,
- együttműködni a munkafolyamat résztvevőivel.

A tanuló rendelkezzen:

- a plasztikai formálás készségével,
- saját és más munkájának szóbeli, közösség előtti értékelésének képességével.

3. A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Szobrászat és kerámia műhelygyakorlat

- tervezés 40 perc
- tárgykészítés 140 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, plasztikai alkotó, képessége. A terv tükrözze a tanulónak a szobrászat és kerámiaművészet, anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, megszerzett ismeretét. A megvalósított tárgy mutassa be a tanuló szobrászati-, kerámiatechnikai jártasságát, tudását.

A szobrászat és kerámia műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész tárgy, tárgycsoport a szobrászat vagy kerámia műfajából.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján elkészített alkotás, amely lehet:

- mintázott, faragott, applikált dombormű terrakottából, gipszből, fából, vagy bármely más anyagból,
- mintázott körplasztika, égetett agyagból, gipszből – mázazva, festve vagy patinázva,
- drótból, fából, hungarocellból, vagy egyéb szobrászati anyagból készített plasztika,
- felrakással, korongolással vagy egyéb technikával készült tárgy, tárgycsoport.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített tárgy, tárgycsoport a szobrászat vagy kerámia műfajából.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, agyagból vagy egyéb szobrászati anyagból, szabadon választott mintázási, konstruálási, felületdíszítési technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- figurális vagy nonfiguratív plakett, dombormű,
- korongozott vagy más technikával készített edény,
- a szobrászatban és a kerámiában használatos eljárások valamelyikével, vagy ötvöztetésével készült plasztika.

A vizsga értékelése

- tervezési, plasztikai tárgyformáló készség,
- alapvető anyag-, eszköz- és szerszámhasználati ismeret, jártasság,
- a szobrászat és kerámia alapvető technikáinak ismerete, gyakorlati alkalmazása,
- térformálás, konstruáló és kompozíciós készség,
- a tartalomnak megfelelő anyag, forma, technika és kifejezőmód megválasztása és használata,
- az elkészült munka összhangja.

KERÁMIA ALAPVIZSGA FELADATAI

A) FELADATSOR KÉSZÍTÉSE AGYAGEDÉNY TÉMAKÖRBEN

Rajzi, tervezési (esetleg fázisfotó) dokumentációval benyújtott alkotás, mely a második félévben készül tanórai keretek között, összeállított tematikájú feladatok szerint.

1. EDÉNYTANULMÁNYOK KÉSZÍTÉSE (37-44.ó.)

Feladat: (37-38.ó.)

Edényábrázolások a különböző történelmi korokban. Gyűjtés a népművészet, az iparművészet és a képzőművészet formái alapján az őskortól napjainkig.

Ajánlott: - Csupor István: Fazekas könyv

- pausz papír, ceruza vázlatok A/4-es méretben

Feladat: (39-40.ó.)

Választott edényforma felnagyítása, látványrajz készítése, tónusokkal, ellipszisekkel, fekete fotókartonra, fehér v. színes ceruzával, vagy rajzlapra grafitlappal.

Feladat: (41-42.ó.)

Dombormű készítése az adott edényformából (szimmetria, plaszticitás, pontos kortúrok)

Feladat: (43-44.ó.)

Az agyagdombormű befejezése, esetleg kis formavázlat, kézzel, vagy korongon.

2. A VIZSGAMUNKA TERVEZÉSE ÉS KIVITELEZÉSE (45-64.ó.)

Feladat: (45-46.ó.)

Saját edény megtervezése, esetleg füllel és v. fedéllel. A/4-es papíron ceruza vázlatok készítése.

Feladat: (47-48.ó.)

A kiválasztott vázlat alapján látványterv tónussal.

Feladat: (49-50.ó.)

Méretezés hosszmetseti rajzon vonalzóval, A/4-es vagy A/3-as méretben. A vizsgaedény mérete érjen el legalább 30 cm magasságot (korongozott edény 20 cm)

Feladat: (51-52.ó.)

A megkezdett edény elkezdése agyagból, gyűrűs felrakással, esetleg korongozással.

Ajánlott eszközök: mintázófa, ütögető lécs, citling, vágódrót, nejlon

Feladat: (53-60.ó.)

A gyűrűs felrakás folytatása, órák között légmentes letakarás.

Feladat: (61-62.ó.)

Befejezés, a formának peremmel való lezárása, esetleg fülezés, v. fedél készítése. Végso formai igazítások.

Feladat: (63-64.ó.)

Motívum esetleges belekarcolása vagy rámintázása bőr kemény állapotban. A kész munka kitakarása, szárítása.

3. MÁZAZÁS, ÖSSZEGZÉS (65-68.ó.)

Feladat: (65-66.ó.)

Amíg a tárgy szárítása és zsengélése zajlik, az elkészült rajzi munkák válogatása, rendszerezése, paszpartúzása történik a vizsgához.

Feladat: (67-68.ó.)

Az edényhez illő máz kiválasztása, és felhordása (ecsettel). A megfelelő motívum elhelyezése tárgyakon.

B) AZ ALAPVIZSGA HELYSZÍNÉN ÉS IDEJE ALATT, ÖNÁLLÓAN KÉSZÍTETT MUNKA

Feladat: A második félévben tervezett edény vagy tárgy, gyűrűs felrakással vagy korongozással történő elkészítése agyagból.

Kiemelt figyelmet kell fordítani a következőkre:

- technikai összedolgozás
- méretarányosság
- a forma szimmetriája és feszsége
- eszközhasználat
- felületképzés

Időtartam: max.180 perc

A VIZSGA ÉRTÉKELÉSE

Általános értékelési szempontok:

- formaérzék
- tervező, megoldó készség
- rajzi megjelenítés
- kreativitás, manuális érzék
- technikák és különböző eszközök megfelelő használatának képessége

Érdemjegyek:

Jeles (5)

Munkájában megmutatkozik kiemelkedő kompozíciós és formaérzéke, valamint az adott technikában való jártassága. Esztétikailag igényes kivitelezés jellemzi a befejezett munkát. A választott technikát a készített eszközökre tökéletesen, változatosan alkalmazza.

Jó (4)

Munkája általános értékű, kisebb plasztikai hibákkal, technikai kivitelezése kifogástalan.

Közepes (3)

A tanuló munkáiban rendszertelenség, hullámzó teljesítmény látszik. Nagyobb problémák jelentkeznek a forma alkotásában, komponálásban, a technikai kivitelezésben egyaránt.

Elégséges (2)

Súlyos formai, technikai alaphibák jelentkeznek. Az elkészült munka esztétikailag hiányos, kivitelezése igénytelen.

Elégtelen (1)

Az alapkövetelményeket nem teljesítette.

4. A TANANYAG FELDOLGOZÁSÁHOZ SZÜKSÉGES KÖTELEZŐ (MINIMÁLIS) TANESZKÖZÖK

Mintázó állványok
Mintázó szerszámok
Faragó szerszámok (gipszhez, fához, kőhöz)
Kéziszerszámok különböző segédanyagok megmunkálásához
Munkaasztalok
Agyagos láda
Korong (láb-, gépi, kézi korongok)
Kemence (fatüzelésű, elektromos, gáz-, vagy olajfűtésű)
Kemence tartozékok
Hőfokmérő-, szabályozó műszer
Szárítóberendezés vagy szárítópole
Keverő és tároló edények
Kéziszerszámok, festékező, mázazó eszközök
Kisgépek
Tároló szekrények
Mérőeszközök
Gipszműhely-felszerelések, gipszformák
Vizes blokk
Egyéni védőfelszerelések
Munkabiztonsági berendezések
Környezetvédelmi berendezések

SZÍN- ÉS BÁBMŰVÉSZET

1. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

Az alapfokú művészetoktatás olyan fejlesztőpedagógiát képvisel, amelyben a hangsúly a meghatározott követelmények teljesítésével történő képesség- és készségfejlesztésen, tehetséggondozáson van. A tananyag a színművészeti–bábművészeti műveltség megalapozásához elengedhetetlenül szükséges, alapvető tartalmakat foglalja magában. A tananyag eszköz a tanulók értelmi és érzelmi képességeinek, kifejezőkészségének fejlesztésében, követelményei a tanuló életkori fejlődési jellemzőihez igazodnak, feldolgozása gyermekközpontú pedagógiai módszerek alkalmazásával történik. Önálló gondolkodásra, problémamegoldásra, cselekvésre, alkotásra, közösségben történő tevékenységre, nyitottságra, a különböző kultúrák értékeinek megismerésére, elfogadására ösztönöz.

Célok:

képesség- és készségfejlesztés, valamint személyiségformálás a dráma és színjáték eszközeivel;
az önkifejezés lehetőségének biztosítása;
az önértékelés, elfogadás fejlesztése;
a problémák iránti érzékenység kialakítása, fejlesztése;
az oktatás tartalmi és módszertani közelítése a mindennapi élethez;
a művészetek befogadására, a különböző kultúrák értékei iránti nyitottságra nevelés;
esztétikai nevelés, ízlésformálás.

Feladatok:

az egyéni képességekhez igazodó oktatás biztosítása;
a tanuló érdeklődésére, a tanár és a pedagógus közös tevékenységére, együttműködésére épülő oktatás megszervezése;
problémamegoldásra, az összefüggések feltárására ösztönzés;
a színház és a társművészetek élményszerű megismertetése;
a tanuló verbális és nem verbális kifejező készségének gazdagítása;
alkotásra ösztönzés;
a tehetségek felismerése, tehetséggondozás;
felkészítés szakirányú továbbtanulásra.

Eszközök, eljárások:

a mindennapi élethez kötődő témák feldolgozása;
problémamegoldásra, az összefüggések feltárására ösztönző feladatokra épülő tananyag-feldolgozás;
a céloknak és feladatoknak megfelelő kidolgozott pedagógiai módszerek (pl.: drámapedagógia, színházpedagógia) alkalmazása, illetve új módszerek kifejlesztése;
hatékony tanulási módok alkalmazása (kooperatív tanulás, játékos tanulás, cselekvő tanulás stb.);
gazdagítás, mélyítés, gyorsítás;
versenyeztetés;
alkotótáborok szervezése;
kiállítás-, hangverseny- és színházlátogatások szervezése, a látottak megbeszélése;
színpadi produkciók létrehozása.

2. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

A művészeti tevékenység magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét, biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját. A tanulók élményszerűen tapasztalhatják meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek a színművészetben megjelennek. A művészeti nevelés feltárja a művészet megörökítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség.

A színházi alkotómunka hatékony eszköze a személyiségfejlesztésnek: különösen a kamasz, majd ifjúkorba lépő fiatalok személyiségének kialakulásához, gazdagításához, énképének, önismeretének fejlesztéséhez, önmeghatározásához, érzelmei kifejezéséhez, gondolatai megfogalmazásához, az önkifejezéshez járul hozzá.

A színjátékoktatásban alkalmazható tevékenységformák a személyiségfejlődés rendkívül érzékeny, fontos, és meghatározó szakaszában nyújtanak közösségi élményt, adnak hiteles – az önértékelést segítő – visszajelzést a csoporttagoknak. Ebben az életkorban egyén és közösség, belső és külső világ, legalitás és moralitás konfliktusának feldolgozásához pótolhatatlan segítséget nyújtanak. Akkor kínálnak közös értékrendet, társas együttlétet, amikor az egyén sokszor magára marad kétségeivel, amikor tudatosítja a világ feloldhatatlan ellentmondásait, szólamok, eszmék és valóság kontrasztját. Ezek az élmények, tapasztalatok,

indulatok, gondolatok a játék alapanyagát képezik. „Kijátszásuk” segíti a feldolgozást, értelmezést, önmaguk elfogadását.

Feladat a személyiség önfejlesztésének elősegítése, amelynek alapja a tanulók önismeretének gazdagítása, hogy képesek legyenek saját lehetőségeik és korlátaik felismerésére.

Kiemelt feladataink:

az önismeret, önfogadás, önértékelés képességének kialakítása, fejlesztése;

az alkotókészség fejlesztése;

a társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása, a kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása;

az érdeklődés felkeltése a kultúra, a társadalmi jelenségek és problémák iránt;

a közösségi tevékenységek iránti igény kialakítása.

- A fejlesztés eszközei:

önismereti, együttműködési, kommunikációs képességeket fejlesztő gyakorlatok a tantárgyak tananyagába és követelményeibe beépítve vagy tanórán kívüli tréningekkel;

produkciók létrehozása (vizsgák, versenyek, fesztiválok, iskolai ünnepek);

a tanulói produkciókról, tanórai tevékenységekről videofelvétel készítése, annak visszanézése, elemzése, értékelése az önértékelés képességének fejlesztésére;

színház- és múzeumlátogatások;

iskolai és iskolán kívüli kulturális rendezvényeken való szereplés, illetve részvétel motiválása (amennyiben a tevékenység hozzájárul a helyi tantervben megfogalmazott követelmények teljesítéséhez).

Az iskolában oktató pedagógusok, művészek a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és differenciálását.

3. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka egyrészt a tananyagba beépítve, másrészt az oktatók, a művészek és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, illetve a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

A közösségben kialakuló értékrend, normák, szabályok, elvárások segítik az egyént a döntésekben, a felelősségvállalásban.

A közösségfejlesztés területén kiemelt feladataink:

az iskolai tanulói közösség egyéni arculatának kialakítása;

a közösség hagyományainak megismertetése;

a tanulói közösség tevékenységének megszervezése, összehangolása;

a tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek kialakítása, folytonosságának elősegítése.

- A fejlesztés eszközei:

produkciók létrehozása, bemutatása;

a szűkebb és tágabb közösség ünnepeinek megtartása, ünnepteremtés;

iskolai hagyományok teremtése, megőrzése (ballagás, diáknap, fesztiválok, versenyek, alkotótáborok);

tanórán kívüli foglalkozások biztosítása;

a tanulók, illetve a tanulók és a pedagógusok közös problémamegoldó tevékenységén alapuló foglalkozások biztosítása.

Az iskolai közösség kialakítása, fejlesztése csak a tanulók aktív részvételével, közreműködésével valósítható meg.

Feladatunk a fent megfogalmazott keretek között az iskolai közösség és a tágabb társadalmi környezet közötti kapcsolat biztosítása is.

4. A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZÁSÁT SEGÍTŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

A képességek feltárása, a tehetség felismerése folyamatosságot, valamint a pedagógus, szülő, tanuló együttműködését igénylő feladat. Iskolánk alapvető feladatai közé tartozik a tehetségek felkutatása, gondozása, kibontakozásuk elősegítése.

A tehetségfejlesztés iskolánkban alkalmazott módjai:

gazdagítás és elmélyítés (differenciálás, nyitott feladatok, különböző munkatempó, egyéni fejlesztés, különféle csoportosítás osztályon, évfolyamon belül, a tehetséges tanulók minél nagyobb önállóságot, alkotó jellegű feladatot kapnak);
gyorsítás (több évfolyam anyagát rövidebb idő alatt teljesítheti a tanuló).

- A tehetségfejlesztés feladatai, eszközei:

az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;

tanórai és tanórán kívüli tehetséggondozó foglalkozások (neves szakemberek bevonásával szervezett tréningek, kurzusok, táborok az önismeret, az önértékelés, a művészi kifejezőkészség, a problémamegoldó készség fejlesztésére, az ismeretek bővítésére);

felkészítés versenyekre, fesztiválokra;

versenyek, fesztiválok szervezése;

felkészítés szakirányú továbbtanulásra.

5. AZ ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK, TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

A taneszközök kiválasztása a szaktanárok javaslata alapján történik.

A tankönyvválasztás a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével a szaktanár joga. A választásnál a következő szempontokat vesszük figyelembe:

tartalma feleljen meg az iskola helyi tantervének;

korszerű ismereteket közvetítsen;

didaktikai módszerei feleljenek meg – a pedagógiai programban meghatározott – az iskolában folyó nevelés-oktatás alapelveinek, céljainak, feladatainak, eszközeinek, eljárásainak;

segítse a tanulást, motiváljon;

nyelvezete az adott korosztálynak megfelelő legyen;

szerkezete legyen világos, érthető;

esztétikus, igényes legyen;

az ára legyen kedvező.

Az iskola biztosítja a kiválasztott tankönyvek könyvtári hozzáférhetőségét is.

4. AZ ISKOLA MAGASABB ÉVFOLYAMÁRA LÉPÉS FELTÉTELEI

Felvétel az iskola évfolyamaira

Az iskola 1. előképző és 1. alapfokú évfolyamára jelentkezés életkori feltételei:

az előképző 1. évfolyamára azok a tanulók jelentkezhetnek, akik a jelentkezés évében töltik be 6. vagy 7. életévüket;

az alapfok 1. évfolyamára azok jelentkezhetnek, akik a jelentkezés évében töltik be 6. életévüket.

Az iskolába jelentkezőt bizottság hallgatja meg, amely javaslatot készít a tanuló csoportbesorolásáról.

Ha a tanuló az iskola magasabb évfolyamára kéri felvételét, a jelentkezési lapján ezt fel kell tüntetnie. Kérelméről a bizottság különbözeti vizsga alapján dönt az iskola helyi tantervében az adott évfolyamra meghatározott követelmények figyelembevételével, majd javaslatot készít az igazgatónak a tanuló évfolyam- és csoportbesorolását illetően.

A meghallgatás és a különbözeti vizsga feladatait tanévenként a bizottság tagjai állítják össze a következő típusok szerint:

beszédgyakorlatok (koncentráció, hangzás, ritmus, artikuláció figyelembevételével) egyénileg és csoportosan;

mozgásgyakorlatok (térhasználat, mozgásritmus, karaktermozgások, mozgáskoordináció lehetőségeinek figyelembevételével) egyénileg és csoportosan;

improvizációs gyakorlatok téma, szerep vagy tárgyak megadásával (csak magasabb évfolyamra jelentkezők esetében).

A tanulók felvételéről az igazgató dönt.

Ha a tanuló más alapfokú művészetoktatási intézményből kéri átvételét, akkor bizonyítványába bejegyzett elvégzett évfolyamai alapján soroljuk be a megfelelő évfolyamba, illetve csoportba. Ha a kötelezően, illetve a szabadon választott tantárgya módosul, a tanulónak különbözeti vizsgát kell tennie az iskola helyi tantervében az adott évfolyamokra meghatározott követelmények alapján.

A magasabb évfolyamra lépés feltételei

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

Ha tanév végén a tanuló teljesítményére – legfeljebb két tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet. Ha elégtelen osztályzatainak száma meghaladja a kettőt, a tanuló az évfolyam megismétlésével folytathatja tanulmányait.

A tanuló kérelmezheti, hogy több évfolyam tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget osztályozó vizsga letételével.

Az iskola alapfokú évfolyamáról a továbbképző évfolyamra az léphet, aki – a jogszabályban meghatározottak szerint szervezett – művészeti alapvizsgát tett.

Az iskola magasabb évfolyamára lépés egyik alapfeltétele a foglalkozások rendszeres látogatása, hiszen ezeken olyan gyakorlati tevékenység folyik, melyek nem iskolai körülmények között nehezen biztosíthatók. Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása a tanítási órák egyharmadát meghaladja, a tanuló nem osztályozható, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen. A tanulók mulasztásainak igazolásával kapcsolatos szabályozásokat az iskola szervezeti és működési szabályzata és házirendje tartalmazza.

Egyéb esetekben az idevonatkozó hatályos jogszabályok a meghatározók.

5. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI

A beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei

A követelményeket „Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak szakirányú feladatai, követelményei, az előírt tananyag” című rész tartalmazza minden egyes tantárgyra vonatkozóan.

A beszámoltatás formái

1. Évközi beszámoltatás

Gyakorlati feladat végrehajtása önállóan vagy tanári irányítással

Szóbeli felelet

Írásbeli felelet

2. Év végi beszámoltatás (vizsga)

Nyilvános bemutató

színpadi produkció (előadás és/vagy jelenet, jelenetek)

vagy

csoportos gyakorlatsor

vagy

bemutató óra (tanári irányítással végrehajtott feladatok)

Gyakorlati feladat végrehajtása (önálló munka; pl.: gyűjtőmunkák, gyakorlatsor összeállítása, levezetése stb.)

Szóbeli vizsga (pl.: előadás-elemzés)

Írásbeli vizsga (pl.: teszt, esszé)

3. Művészeti alapvizsga

A beszámoltatási formák alkalmazásának szabályai

a) Az év végi beszámoltatás (vizsga)

az előképző évfolyamain nem kötelező,

az 1–6. alapfokon a tanult valamennyi tantárgyból kötelező:

gyakorlati tantárgyakból a nyilvános bemutató kötelező,

a szaktanárok választása alapján lehetőség van a kombinált beszámoltatásra: több tantárgyból összevontan

számolnak be a tanulók a tanév anyagából (pl. a színpadi előadást úgy kell összeállítani, hogy abból

mérhető legyen a színjáték, a mozgásgyakorlatok, illetve a beszédgyakorlatok tantárgy adott évre előírt

követelményeinek teljesítése is).

b) Év közben a beszámoltatás rendszeres (legalább három alkalom).

c) Művészeti alapvizsga az utolsó alapfokú évfolyamra előírt követelmények teljesítését követően tehető.

6. A TANULÓ TELJESÍTMÉNYÉNEK ÉRTÉKELÉSE, MINŐSÍTÉSE

A tanulók értékelésének alapja a folyamatos teljesítmény, figyelembe véve a tanuló fejlődési ütemét.

Az előképző 1–2. évfolyamán

A tanulók évközi értékelése *kifejtett szöveges (szóbeli, esetenként írásos)* formában történik.

A tanulók félévi és év végi teljesítményének minősítésére a közoktatási törvény 70. §-ának (3) bekezdésének felhatalmazása alapján iskolánk háromfokozatú szöveges minősítési formát alakított ki:

jól megfelelt;

megfelelt;

nem felelt meg.

Jól megfelelt annak a tanulónak a teljesítménye, aki az adott évfolyamra előírt tantárgyi követelményeket kiemelkedően teljesítette.

Megfelelt annak a tanulónak a teljesítménye, aki az adott évfolyamra előírt tantárgyi minimumkövetelményeket teljesítette.

Nem felelt meg annak a tanulónak a teljesítménye, aki a tantárgy adott évfolyamra előírt minimumkövetelményeit nem teljesítette.

A félévi és a tanév végi minősítést *kifejtett szöveges szóbeli értékelés* kíséri.

Az 1–6. évfolyamon

Tanév közben a tanuló teljesítményét minden tantárgyból a tanár rendszeresen – félévente legalább három – *érdemjeggyel értékeli*. Az érdemjeggyel történő értékelés mellett a tanár a tanév során folyamatosan alkalmazza a *kifejtett szóbeli, esetenként írásbeli értékelési* formát is.

Egy tantárgy követelményeire épülő év végi vizsgán a tanuló teljesítményét a tanár *egy érdemjeggyel* értékeli.

Több tantárgy követelményeire épülő év végi vizsgán a tanuló teljesítményét a tanár(ok) *tantárgyanként külön érdemjeggyel* értékeli(k).

Félévkor és év végén a tanuló teljesítményét a tanár *osztályzattal* minősíti. A félévi osztályzatokat az év közben szerzett érdemjegyek alapján, az év végi osztályzatokat az évközi érdemjegyek és a vizsga érdemjegye(i) alapján kell megállapítani.

Az egyes tanulók osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és az osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről.

A tanuló teljesítményének értékelésére, minősítésére alkalmazható érdemjegyek és osztályzatok [a közoktatási törvény 70. §-ának (2) bekezdése alapján]:

jeles	(5);
jó	(4);
közepes	(3);
elégsgés	(2);
elégtelen	(1).

A félévi és az év végi osztályzattal történő minősítést *kifejtett szóbeli értékelés* kíséri.

Az értékelést, minősítést tartalmazó dokumentumok: napló, tájékoztató füzet, törzslap, bizonyítványkönyv.

Az itt nem szabályozott kérdésekben az egyéb, idevonatkozó jogszabályok a meghatározók.

7.. A SZORGALOM ÉRTÉKELÉSE, MINŐSÍTÉSE

A szorgalom értékelése a tanuló foglalkozásokon való aktivitása, feladatvégzésének pontossága, kötelességtudata, képességeihez mért teljesítményének szintje, egyenletessége, alapján történik.

Példás annak a tanulónak a szorgalma, aki a foglalkozásokon folyamatosan aktívan közreműködik, felkészülését a rendszeresség, kötelességtudat és a pontosság jellemzi, a feladatok végzésében önálló, a képességeihez mérten a legmagasabb teljesítményt nyújtja, teljesítménye egyenletes, önművelése rendszeres.

Jó annak a tanulónak a szorgalma, aki a foglalkozásokon aktívan közreműködik, de aktivitása nem folyamatos, rendszeresen készül, de nem pontos és alapos, a csoportmunkában és az önálló munkában tehetségéhez mérten igyekszik részt venni.

Változó annak a tanulónak a szorgalma, akinek a foglalkozásokon aktivitása egyenetlen, a tanórákra való felkészülése rendszertelen, feladatait váltakozó érdeklődéssel végzi, önművelése rendszertelen, képességei alatt teljesít.

Hanyag annak a tanulónak a szorgalma, aki a foglalkozásokon nem mutat semmilyen aktivitást, feladatait nem végzi el, érdektelenség, közöny jellemzi.

A tanuló szorgalmának értékelésére, minősítésére alkalmazható érdemjegyek és osztályzatok [a közoktatási törvény 70. §-ának (2) bekezdése alapján]:

példás	(5);
jó	(4);
változó	(3);
hanyag	(2).

A tanuló szorgalmát félévkor és év végén *egy* osztályzattal kell minősíteni.

A tanuló szorgalmának értékelését és minősítését félévkor és tanév végén a csoportvezető tanár – a csoportban tanító pedagógusok véleményének kikérésével – végzi.

A szorgalom osztályzattal történő minősítését *kifejtett szóbeli értékelés* kíséri.

Az értékelést, minősítést tartalmazó dokumentumok: napló, tájékoztató füzet, törzslap, bizonyítványkönyv.

SZÍNJÁTÉK TANSZAK

1. AZ ALAPFOKÚ SZÍNműVÉSZETI–BÁBMűVÉSZETI OKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

Az alapfokú művészetoktatás keretében folyó színházi–bábszínházi nevelés – figyelembe véve a tanulók érdeklődését, életkori sajátosságait, előzetes színházi–dramatikus tapasztalatait – lehetőséget biztosít a színművészet–bábművészet iránt vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére; ismereteik gyarapítására, művészeti kifejező készségeik kialakítására és fejlesztésére, a művészeti szakterületen való jártasság megszerzésére és gyakorlására, illetve felkészít a művészeti alapvizsgára és záróvizsgára.

A képzés lehetővé teszi mindkét területen

- A tanulók számára önmaguk tudatos megfigyelését
- Az önértékelést annak érdekében, hogy képessé váljanak saját eredményeik felismerésére és azok színházi (bábszínházi) munka során történő alkalmazására
- Az önkifejezést, a közös alkotómunka örömteli együttlétének megtapasztalását
- Az élet más területein elsajátított tanulói ismeretek, készségek, attitűdök színjátékban (bábjátékban) való alkalmazását
- Drámával és színházzal (bábszínházzal) kapcsolatos tanulói aktív szókincs bővítését

- Színházi (bábszínházi) előadások egyéni vagy csoportos készítését, illetve mások által bemutatott produkciók megtekintését, értelmezését

A színművészet területén különösen

- Változatos dramatikus tevékenységformákban való részvételt
- Az alapvető dramatikus technikák és a színházi konvenciók megismerését, alkalmazását differenciált feladatokban
- A színházi–drámai formával való kísérletezést, a színpadi megjelenítés jellemzőinek megismerését
- A színjáték kulturális hagyományainak megismerését
- A színjátéknak mint művészi kommunikációs formának a megtapasztalását

2. A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

A képzés ideje: 8 év

Évfolyamok száma: 8 évfolyam

Tantárgy	Évfolyamok							
	Előképző		Alapfok					
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Főtárgy Dráma és színjáték	2	2	3	3	3	3	3	3
Kötelezően választható tantárgyak beszéd és vers			1	1	1	1	1	1
Választható tantárgyak beszéd és vers								
Összes óra	2	2	4	4	4	4	4	4

Az előképzőt a tanulónak nem kötelező elvégeznie

A tanítási órák időtartama: 45 perc

3. A KÉPZÉS TANTÁRGYAI

Főtárgy:

dráma és színjáték (1–2. előképző és 1–6. alapfokú évfolyamokon);

Kötelezően választható tantárgyak:

- beszéd és vers (1. alapfokú évfolyamtól)

4. A SZÍNműVÉSZETI–BÁBMűVÉSZETI OKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

Kiemelt kompetenciák a színművészet területén

Bemeneti kompetenciák: iskolai előképzettség nem szükséges

Szakmai kompetenciák

Színházi alapfogalmak/szakkifejezések alkalmazása

Drámai/színházi konvenciók alkalmazása

Meghatározó történeti és kortárs színházi stílusok felismerése

A színházi műfajok felismerése

A szöveg– és előadás elemzés meghatározó szempontjainak, a színészi alkotómunka fázisainak, főbb összetevőinek megismerése, alkalmazása

Drámai szövegek értő – színészi szempontokat figyelembe vevő – olvasása

Különböző színészi technikák megismerése és alkalmazása

Színházi improvizáció

Karakterábrázolás nyelvi, beszédtechnikai, illetve mozgásos eszközökkel

Előadásban (játékban) szerepek megformálása

A rendezői instrukciók mentén végzett munka

Más művészeti ágak területéről származó ismereteinek alkalmazása a szerepalkotás során

Színházi előadások elemzése, értékelése

Személyes kompetenciák

Önállóság

Döntésképeség

Érzelmi stabilitás, kiegyensúlyozottság

Mozgáskoordináció

Fejlődőképesség, önfejlesztés

Társas kompetenciák

Kapcsolatteremtő készség

Kezdeményező-készség

Empatikus készség

Tolerancia

Kommunikációs rugalmasság

Adekvát metakommunikáció

Konfliktusmegoldó készség

Módszerkompetenciák

Kreativitás, ötletgazdagság

Problémamegoldás

5. A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

A művészeti alapvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni. A művészeti alapvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálgató legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

Vizsga tantárgyak

Színjáték tanszak

A művészeti alapvizsga tantárgyai:

dráma és színjáték, valamint

beszéd és vers

A művészeti alapvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet eléri.

Ha a tanuló már rendelkezik a színművészeti és bábművészeti ág valamelyik tanszakán beszéd és vers tantárgyból megszerzett művészeti alapvizsga –bizonyítvánnyal, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

A művészeti alapvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán vizsga tantárgyanként külön–külön osztályzattal kell minősíteni.

Azokban a tantárgyakban, ahol a tantárgy vizsgája több vizsgarészből áll, ott a tantárgy osztályzatát a vizsgarészek osztályzatának számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a vizsga tantárgy végső osztályzatának meghatározásában a szóbeli vizsgarész osztályzata a döntő.

A művészeti alapvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti, alapvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

6. DRÁMA ÉS SZÍNJÁTÉK TANTÁRGY

A dráma és színjáték főtárgy elsődleges célja, hogy a színházművészet – ezen belül is elsősorban a színjáték – iránt érdeklődő tanulók számára lehetőséget biztosítson a drámán és színjátékon keresztül történő önkifejezésre, közösségi alkotásra, a kommunikációs és előadói képességeik fejlődésére, a színházi alkotófolyamaton keresztül a színpadi munka alapjainak elsajátítására, a színházon keresztül önmagukra és a világra vonatkozó kérdések megfogalmazására és a válaszok keresésére.

A tantárgy oktatása során a célokat a közösségben végzett dramatikus tevékenység élményén, a játék örömein keresztül érjük el.

A tantárgy feladata, hogy a folyamatos fejlesztés eredményeképpen a tanuló váljon képessé a dráma és a színház értő befogadására, értelmezésére, illetve művészi együttműködésen keresztül, tanulótársaival együtt, drámai és színházi produktumok létrehozatalára.

6.1. ELŐKÉPZŐ ÉVFOLYAMOK

6.1.1. 1. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a csoportos játék örömét
- a csoportos játék szabályait
- az érzékszervek működésének jelentőségét
- az alapvető emberi, állati mozgássémákat
- a jelenet kezdetének és befejezésének fontosságát
- a szerepjátékokban való részvétel élményét
- a dramatikus munkához szükséges népi gyermekjátékokat, kiszámolókat, mondókákat, gyerekdalokat, énekes–táncos játékokat, gyerekverseket, népmeséket

Fejlessze a tanulók

- érzékszerveinek működését, érzékelését
- ritmusérzékét
- megfigyelő– és utánpótló képességét
- mozgásos ügyességét, koordinációját
- együttműködési képességét
- hallási figyelmét

- figyelemösszpontosító (koncentráló) képességét
- szabálytudatát
- közösségtudatát

Ösztönözze a tanulókat

- környezetük megfigyelésére, megismerésére, az arról való véleményalkotásra
- társaikkal való nyugodt kapcsolat kialakítására, egymás elfogadására
- versek, mesék meghallgatására, értelmezésére
- a hétköznapi szabályok és a csoportos játék szabályainak betartására és betartatására
- a nemkívánatos (pl. agresszív) viselkedésformák visszaszorítására
- a játék örömeinek másokkal való megosztására

Tananyag

Bemelegítő mozgásos játékok

- Versenyjátékok, nagymozgásos játékok
- Népi kiszámoló– és fogócskajátékok
- Egyszerű mozgáselemeket is tartalmazó körjátékok, népi játékok
- Egyszerű mimes játékok tanári narrációra
- Rövidebb versek, mesék kísérése mozgással

Érzékelő játékok

- Színek, formák, illatok, ízek felismerése, csoportosítása, megkülönböztetése
- Az érzékszervek által keltett érzetek megfogalmazása
- Az idő észlelésének fejlesztése

Ritmusgyakorlatok

- Egyenletes lüktetés érzékeltetése mondókázással
- Szöveges és mozgásos ritmusjátékok
- Tempóartás (gyors és lassú) különböző térformákban
- Természetes ritmusok felfedezése és mozgásos lekövetése

Beszédgyakorlatok

- Hangok utánzása
- Beszédszervek ügyesítése játékos formában (ajak–, nyelvgyakorlatok)
- Beszédre készítő játékok

Utánzó játékok

- Testtartás és mozgás utánzása
- Hétköznapi tevékenységek utánzása
- Állatok mozgásának utánzása

Memória– és koncentrációfejlesztő játékok

- Mondókák, kiszámolók, találós kérdések
- Mozgásos és szöveges figyelemfejlesztő játékok

Szerepjátékok, szabályjátékok

- Népi gyermekjátékok
- Énekes–táncos játékok
- Mozgásos (testnevelési) játékok
- Egyszerű szerkezetű drámajátékok

Csoportos improvizációs játékok

- Mondókák, gyerekdalok feldolgozása
- Gyerekversek feldolgozása

Komplex drámafoglalkozások

- Mesei motívum vagy meserészlet vagy rövidebb mese feldolgozása tanári közreműködéssel (térmeghatározás, szimuláció, a teljes csoportot megmozgató szerepjáték, a tanár szerepben, szertartás, állókép, némajáték)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- az érzékszervek működésének funkcióját, jelentőségét
- a jelenet kezdetének és befejezésének fontosságát
- a dramatikus munkához szükséges népi gyermekjátékokat, kiszámolókat, mondókákat, gyerekdalokat, énekes–táncos játékokat, gyerekverseket, népmeséket (mindegyikből legalább egyet)
- *Legyenek képesek*
- adottságaiknak megfelelően a látáshoz és halláshoz kapcsolódó differenciált és pontos érzékelésre
- a csoportos ritmusjátékokban való aktív részvételre
- alapvető emberi, állati mozgássémák utánzására, a csoportos utánzó játékokban való aktív részvételre
- legalább egy vers vagy rövid meserészlet önálló elmondására
- a beszéd és a mozgás összekapcsolására csoportos játék során
- a szerepjátékokban, csoportos improvizációkban való részvételre
- társaikkal való együttműködésre

6.1.2. 2. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a csoportos improvizációs játék örömet
- a csoportos játék szabályait
- az alapvető emberi, állati mozgássémákat

- a bemelegítéshez használható mozgásos (testnevelési) játékokat
- az alapvető ritmushangszerek használatát
- a dramatikus munkához szükséges újabb népi gyermekjátékokat, mondókákat, gyerekdalokat, gyerekverseket, népmeséket
- egyes drámajátékok szabályait

Fejlessze a tanulók

- érzékszerveinek működését, érzékelését
- ritmusérzékét
- megfigyelő– és utánzókéességét
- mozgásos ügyességét, koordinációját
- együttműködési képességét
- hallási figyelmét
- figyelemösszpontosító (koncentráló) képességét
- kifejezőkészségét
- helyzet felismerési képességét
- szabálytudatát
- közösségtudatát

Ösztönözze a tanulókat

- környezetük megfigyelésére, megismerésére, az arról való véleményalkotásra
- társaikkal való nyugodt kapcsolat kialakítására, egymás elfogadására
- versek, mesék meghallgatására, értelmezésére
- az önállóan olvasott versek, mesék élményének megosztására
- a hétköznapi szabályok és a csoportos játék szabályainak betartására és betartatására
- a nemkívánatos (pl. agresszív) viselkedésformák visszaszorítására
- a játék örömeinek másokkal való megosztására

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

- Fogójátékok
- Versenyjátékok, nagymozgásos játékok
- Mozgáselemeket tartalmazó körjátékok, népi játékok
- Mímes játékok tanári narrációra

Érzékelő játékok

- Az érzékszervek által keltett érzetek megfogalmazása
- Színek kompozíciók összehasonlítása
- Tájékozódás hangok segítségével, tapintással, szaglással
- Az idő észlelésének fejlesztése

Ritmussyakorlatok

- Szöveges és mozgásos ritmusjátékok
- Tempótartás különböző térformákban
- Futások irányváltoztatással
- Ritmushangszerek és mozgás

Beszédgyakorlatok

- Beszédre készítő játékok
- Beszédgimnasztikai gyakorlatok
- Beszédszervek ügyesítése játékos formában

Utánzó játékok

- Egyszerű mozgástükrözések
- Hétköznapi tevékenységek és mesterségek jellemző gesztusainak utánzása
- Állatmozgások, természeti jelenségekhez kapcsolódó mozgások utánzása

Memória- és koncentrációfejlesztő játékok

- Versek, mondókák szöveg nélkül, csak mozgással
- Összetettebb mozgásos és szöveges figyelemfejlesztő játékok

Szerepjátékok, szabályjátékok

- Népi gyermekjátékok
- Mozgásos (testnevelési) játékok
- Egész csoportos és páros munkára épülő drámajátékok
- Vetélkedőjátékok

Komplex drámafoglalkozások

- Mesei motívum vagy meserészlet, vagy rövidebb mese feldolgozása tanári közreműködéssel (térmeghatározás, közös rajzolás, üzenetek, szimuláció, a teljes csoportot megmozgató szerepjáték, a tanár szerepben, szertartás, állókép, némajáték)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a csoportos játék szabályait
- az alapvető emberi, állati mozgássémákat
- a bemelegítéshez során használt mozgásos (testnevelési) játékokat
- a megismert ritmushangszerek használatát
- a dramatikus munkához szükséges népi gyermekjátékokat, mondókákat, gyerekdalokat, gyerekverseket, népmeséket (az újonnan – tanultak közül mindegyikből legalább egyet)
- egyes drámajátékok szabályait

Legyenek képesek

- adottságaiknak megfelelően differenciált és pontos érzékelésre
- a csoportos ritmusjátékokban való aktív részvételre
- alapvető emberi, állati mozgássémák utánzására, a csoportos utánzó játékokban való aktív részvételre
- legalább egy újonnan tanult vers és rövid meserészlet önálló elmondására
- a beszéd és a mozgás összekapcsolására a játékok során
- a szerepjátékokban, csoportos improvizációkban való részvételre
- társaikkal való együttműködésre

6.2. ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK

6.2.1. 1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a képzelet és az emlékezet szerepét, fontosságát
- az egyszerű mozgáselemek összekapcsolását
- a tér használatát és az abban való tájékozódást
- a helyszín fogalmát, jelentőségét
- a figyelemösszpontosítás fontosságát, alapvető technikáit
- a beszédtevékenység részeit (légzés, hangadás, kiejtés)
- rövidebb prózai mesék dramatikus feldolgozásának folyamatát
- a hang tulajdonságait (pl. mélység, magasság)
- a legfontosabb légző- és hangképző gyakorlatokat
- a ritmikus mozgással kombinált koncentrációs gyakorlatokat

Fejlessze a tanulók

- együttműködő képességét
- képzelőerejét
- mozgásos improvizációs képességét
- térbeli tájékozódását
- figyelem-összpontosító képességét
- megfigyelő képességét
- problémamegoldó képességét
- ritmusérzékét
- légzőkapacitását
- hangképzését
- artikulációs képességét

Ösztönözze a tanulókat

- maguk és környezetük egyre tudatosabb megfigyelésére
- a közlésformák egyre differenciáltabb alkalmazására
- társaikkal való együttműködésre
- gondolataik és érzelmeik pontos kifejezésére
- a csoporton belüli aktív és kezdeményező munkára
- kiscsoportokban önállóan végzett tevékenységre

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

- Összekapaszkodó, érintésére törekvő, érintés elől elhúzódó, a gimnasztika gyakorlatait játékos szituációba tevő gyakorlatok (pl.: váll-, térdérintős játékok, nehezített speciális helyzetű fogók)
- Lazító és feszítő gyakorlatok
- Térformáló, térérzékelő játékok: játékos formában különböző térformák felvétele, formálása, kikerüléssel gyakorlatokban térérzék-fejlesztés körjátékok, lánc-típusú népi játékok
- Szabad mozgás zenére önállóan és a társakkal együttműködve

Beszédgyakorlatok

– Légzőgyakorlatok

– A saját és a társak légzésének megfigyelése nyugalmi állapotban, tevékenység során (pl. tűzfűjás), beszéd közben; a tapasztalatok megfogalmazása

– Fúvójátékok (pl. lyukas kulcs, síp, szájharmonika fűvése) a kilégzés erejének és hosszának tanulmányozására; folyamatos és szaggatott fűvések

– Indirekt légzőgyakorlatok (pl. „gumibaba” felfűvése, leeresztése)

– Hanggyakorlatok

– A hangadás megfigyelése (ásítás, nevetés, lelkiállapotok, hangulatok tükrözése a hangban)

– A hang tulajdonságairól szerzett tapasztalatok megfogalmazása (magas–mély, halk hangos)

– Egymás hangjának felismerése, utánvése

– Hangkitalálás (a saját hangtól eltérő hangzások játékos próbálgatása)

– Szavak, rövid mondatpárok játékos variálása

– Játékos hangerő–gyakorlatok

– Artikulációs gyakorlatok

– A kiejtés, az artikulációs mozgások megfigyelése

– A beszédszervek mozgásának „ügyesítése” szavak, szólamok ismételtgető ejtésével

– Szájról olvasás – kezdetben hangok, majd szavak

– Szólancok pontos hangzó– és szóvégejtéssel

– Hangsúlygyakorlatok

– A szóhangsúly gyakorlása (az első szótag nyomatékos ejtésének gyakorlása egyre hosszabb szavakban)

– Az összetett szavak előtagjának és a teljes személynév első tagjának hangsúlya

Fantáziajátékok

– Elképzelt tárgyak, helyszínek, figurák részletes kigondolása csoportban

– A közösen kitalált figurák, helyszínek, tárgyak köré szervezett játék

Ritmikus mozgással kombinált koncentrációs gyakorlatok

– Játékos, mozgással és szöveggel összekapcsolt ritmikus koordinációs gyakorlatok (pl.: versek, mondókák ütemezése tapssal, járással, mozgással különböző tempóban)

– Térkitöltő gyakorlatok

– Ritmikus, mozgással és szöveggel összekapcsolt számolás gyakorlatok

– Gyermekversek, mondókák ritmus– és mozgásváltással

Dramatikus játékok

– Mimetikus (egyéni és csoportos) improvizációk zenére

– Szituációs játékok pl. szó, mondat, helyszín megadásával

Komplex drámafoglalkozások

– Központi figura köré épülő dráma (hangaláfestés, szerep a falon, térképek és ábrák készítése, állókép, gyűlés, véletlenül meghallott beszélgetés, képaláírás, maszkok, beépített szereplő, gondolatkövetés konvenciók felhasználásával)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a tér használatát és az abban való tájékozódást
- a helyszín fogalmát, jelentőségét
- a figyelemösszpontosítás fontosságát, alapvető technikáit
- a beszédtevékenység részeit (légzés, hangadás, kiejtés)
- a hang tulajdonságait (pl. mélység, magasság)
- a legfontosabb légző- és hangképző gyakorlatokat
- a ritmikus mozgással kombinált koncentrációs gyakorlatokat

Legyenek képesek

- egyszerű képzettársításra, annak játékbeli alkalmazására
- egyes érzelmi állapotok verbális és mozgásos kifejezésére
- a tanult mozgáselemek összekapcsolására
- az adott tér használatára és az abban való tájékozódásra
- a helyszín fogalmának alkalmazására, jelentőségének felismerésére
- a tanult beszédgyakorlatok tudatos alkalmazására
- tanári irányítás mellett zajló komplex dramatikus tevékenységben való részvételre

6.2.2. 2. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a figyelem-összpontosítás tudatos alkalmazását
- a megfigyelés és önmegfigyelés fontosságát
- a bizalomra épülő kapcsolatteremtés és kapcsolattartás szabályait
- a tiszta, érthető beszéd alapjait
- a történet, a jelenet, jelenet kezdete és vége, a főhős, a szereplők fogalmát
- a szereplők ábrázolását segítő egyes technikákat (pl. beszédstílus, testtartás)
- a beszédtevékenység részeinek egymásrautaltságát
- a feszítés-lazítás alapgyakorlatait
- a mimikai bemelegítés gyakorlatait

Fejlessze a tanulók

- figyelem-összpontosító képességét
- megfigyelő képességét
- együttműködő képességét
- verbális megnyilvánulásainak tisztaságát
- fogalmazási és kifejező képességét
- dramatizáló képességét
- rögtönzési képességét
- elméleti drámaelméleti tudását

Ösztönözzé a tanulókat

- figyelmük tudatos összpontosítására
- a külvilág és önmaguk érzékeny megfigyelésére
- önálló és tudatos kapcsolatteremtésre
- a nemkívánatos viselkedésformák konstruktív visszajelzésére, megváltoztatására
- önálló verbális megnyilvánulásra
- pontos és kifejező szerepjátékra

- önálló dramatizálásra

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

- Gimnasztikus gyakorlatok játékos helyzetekben, nehezített járásmóddal, fordított testhelyzetben
- Indítás és megállás különböző tempóban, helyzetben, magasságban történő gyakorlása versenyjátékok segítségével (pl. tapsos fogó, csendkirály – típusú játékok)

Lazító gyakorlatok

- Feszítés–lazítás fekvő, állva, ülve
- Az arc ellazítása, „kirázása” kilégzés közben

Beszédgyakorlatok

- Légzőgyakorlatok
- A különböző légzéstípusok megfigyelése (váll, mellkas, rekesz)
- A célszerű beszédlegzés folyamatának ismertetése
- Saját légzés megfigyelése nyugalmi állapotban és beszéd közben
- Zörej nélküli belégzést követő kilégzés a laza testtónus megőrzése mellett
- Kapacitásnövelő gyakorlatok versekkel, mondókákkal a laza testtónus megtartása mellett (legfeljebb 40–50 szótag)
- Hanggyakorlatok
- Játékos hangerőpróbálgatás
- Hangok próbálgatása az erős érzelmi–indulati állapotok kifejezésére
- Artikulációs gyakorlatok
- Az áll nyitó mozdulatát megerősítő gyakorlatok
- Nyelvmozgást ügyesítő gyakorlatok
- Rítmus és tempógyakorlat
- Versek ütemezése kötött mozgással
- Hangsúly– és hanglejtésgyakorlatok
- Számnevek, évszámok hangsúlya
- A kijelentés hanglejtése

Koncentrációs gyakorlatok

- Játékok számokkal
- Kérdés–felelet típusú játékok
- Mozgáskoncentrációs játékok
- *Kapcsolatteremtő és bizalomgyakorlatok*
- Kapcsolatteremtés szemkontaktussal, érintéssel, kézfogással, hanggal
- Vakvezető játékok alapváltozatai

Improvizációs játékok

- Mimetikus improvizációk (mozdulatra, hangeffektusokra, tárgyakkal)
- Hétköznapi élethelyzetek felidézése mozgással és beszéddel
- Szituációs játékok (pl.: befejezetlen történetre, képzőművészeti alkotások reprodukcióival, a szereplők jellegzetes vonásainak megadásával)

- Rövid történetek (ismert mesék) elmesélése zenére, kisebb csoportokban előkészített improvizációkkal

Komplex drámafoglalkozások

- Reális (de eltávolított) szituációk kibontása drámán keresztül
- Csoportról szóló drámaóra (a jelmezöltés, befejezetlen anyagok, interjú, forró szék, szerepcsere, kiscsoportos improvizáció, mimes játék, az igazság pillanata, belső hangok, szertartás, vita konvenciók felhasználásával)

Drámaelméleti alapok

- Verses mesék, mesék, elbeszélések szerkezetének érzékeltetése (történet, jelenet, jelenet kezdete és vége, főhős, szereplők, helyszín)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a figyelem–összpontosítás tudatos alkalmazását
- a megfigyelés és önmegfigyelés fontosságát
- a bizalomra épülő kapcsolatteremtés és kapcsolattartás szabályait
- a tiszta, érthető beszéd alapjait
- a történet, a jelenet, jelenet kezdete és vége, a főhős, a szereplők fogalmát
- a szereplők ábrázolását segítő egyes technikákat (pl. beszédstílus, testtartás)
- a feszítés–lazítás alapgyakorlatait
- a mimikai bemelegítés gyakorlatait

Legyenek képesek

- figyelmük tudatos összpontosítására
- társaik, önmaguk és a felnőtt világ érzékeny megfigyelésére
- a bizalom megélésére
- érzékeny kapcsolatteremtésre és a kapcsolat megtartására
- tiszta és kifejező verbális megnyilatkozásokra
- egy nagyobb lélegzetű vers vagy próza pontos, tiszta, érthető elmondására
- aktív szerepjátékra

6.2.3. 3. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- az együttérző beleélés szükséges voltát
- a szavak nélküli közlések jelentőségét
- a nonverbális kommunikáció csatornák működését
- a kommunikációs jelek jelentéshordozó erejét
- a feszültség élményét és fogalmát
- az analógiás gondolkodás alapjait
- a karakter fogalmát
- a gyakran alkalmazott páros és kiscsoportos kooperációs játékokat

Fejlessze a tanulók

- légzéskapacitását
- térhez igazodó beszédét

- artikulációs képességét
- empátiás képességét
- verbális és nonverbális kommunikációs képességét
- fantáziáját és kreativitását
- differenciált kifejezőképességét
- fogalmi gondolkodását
- kooperációs készségét

Ösztönözze a tanulókat

- elfogadó együttműködésre
- érzelmeik és szándékaik pontos kifejezésére
- a nonverbális kommunikációs jelek tudatos használatára
- a nonverbális kommunikációs jelek minél pontosabb értelmezésére

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

- Versenyjátékok, különböző típusú fogójátékok, nehezített fogó és üldözésses játékok a megfelelő intenzitású jelenlét megteremtésére és a feszültség elvezetésére
- Különböző tempójú, karakterű és funkciójú futástípusok
- Testrész–vezetésses futások, páros fogó, a vezetőt követő futás
- Lazító gyakorlatok
- Feszítés–lazítás testrészenként

Beszédgyakorlatok

- Légzőgyakorlat
- A be- és kilélegzett levegő mennyiségének fokozatos növelése a laza testtónus megtartása mellett kapacitásnövelés versekkel, mondókákkal (legfeljebb 50–60 szótag)
- Hanggyakorlatok
- A térhez igazodó hangerő gyakorlása
- Az emelt hangvétel gyakorlása a test megfelelő tónusának összehangolásával (pl.: rikkancs, piaci árus, idegenvezető)
- Artikulációs gyakorlatok
- Nyelvtörő mondókák
- A hosszú magánhangzók pontos ejtésének gyakorlatai
- Szájról olvasási gyakorlatok (versek, verssorok)
- Ritmus és tempógyakorlat
- Ütemezés változó tempóban kitalált mozgássorral, tánccal, tapsjátékkal
- Hangsúly-és hanglejtésgyakorlat
- A kérdés hangsúly kérdőszóval és anélkül
- A kérdés hanglejtése kérdőszóval és anélkül

Kapcsolatteremtő és kommunikációs játékok

- Az arc, tekintet, gesztusok kifejezőképességét fejlesztő játékok, gyakorlatok
- Érzelmi állapotok kifejezése testtartással, gesztusokkal
- Üzenetek (pl.: utasítások, parancsok, kérések) küldése tekintettel és gesztusokkal

Fantáziajátékok

- Tárgyjátékok, tárgyak megszólaltatása, képzeletbeli tárgyak
- Képzelt lények megszemélyesítése, beszélgetése
- Belső képek megjelenítése mozgással és beszéddel

Improvizációs játékok

- Szituációs játékok vázlat megadásával
- Különböző karakterek megjelenítése páros vagy kiscsoportos improvizációkban
- Feszültségteli hétköznapi helyzetek megjelenítése és értelmezése
- Látott vagy hallott történetek feszültségteli jeleneteinek felidézése improvizációkban

Páros és kiscsoportos kooperációs játékok

- Tükörjátékok
- Távolságtartó játékok
- Szoborjátékok

Ön- és társismereti játékok

- Tulajdonságok megfogalmazásával járó játékok (apróhirdetés, tulajdonságok vására)
- Egyszerű visszajelzésekre építő játékok

Komplex drámafoglalkozások

- Erkölcsi dilemmákat vizsgáló drámaórák (pl.: a szakértő köntösében, telefonbeszélgetés, az élet egy napja, fórum-színház, Hogyan történt? konvenciókkal)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- az együttérző beleélés szükséges voltát
- a szavak nélküli közlések jelentőségét
- a nonverbális kommunikáció csatornák működését
- a kommunikációs jelek jelentéshordozó erejét
- az analógias gondolkodás alapjait
- egyes karakterjellemzőket
- a gyakran alkalmazott páros és kiscsoportos kooperációs játékokat
- a belső feszültség élményét, szerepét a drámai történetekben

Legyenek képesek

- a szavak nélküli közlések különböző élethelyzetekben való felismerésére
- a nonverbális kommunikációs csatornák használatára
- aktív részvételre különböző élethelyzeteket feldolgozó improvizációkban, komplex drámaórákban
- feszültségtéremtő drámai jelenetek létrehozására
- beszédüket a térhez igazítani
- pontosan körülírt feladatok kiscsoportokban történő elvégzésére

6.2.4. 4. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- az elemző gondolkodás lényegét, használatát
- különböző hétköznapi élethelyzetek és morális problémák dramatikus megjelenítésének egyes módjait
- a konfliktus és a feszültség fogalmát, különbözőségét
- a színpadi tér kreatív használatának alapjait
- az artikuláció ritmus- és tempóformáló szerepét
- az időmértékes versek ritmizálását
- a tagadás hangsúlyát
- az improvizáció szabályait
- a színpadi létezés alapszabályait
- a figyelem felkeltésének és megtartásának eljárásait

Fejlessze a tanulók

- légzéskapacitását
- kifejező beszédét
- testkontrollját
- elemző gondolkodási képességét
- szóbeli és nem szóbeli kifejezőképességét
- fogalmazási képességét
- helyzetfelismerési képességét
- problémamegoldó képességét
- együttműködési képességét
- megfigyelési képességét
- analógiás gondolkodását
- előadói képességét
- improvizációs képességét

Ösztönözze a tanulókat

- önmaguk és környezetük tudatos megfigyelésére
- kritikus és önkritikus gondolkodásra
- különböző élethelyzetek és morális problémák erőszakmentes kezelésére
- beszédük és mozdulataik koordinált és kifejező használatára
- a különböző közlésformák differenciált alkalmazására
- egy-egy életkoruknak megfelelő rövid vers vagy prózai mű részletének bemutatására
- a munkaforma önálló megválasztásra egy-egy probléma feldolgozása során
- életkoruknak megfelelő rangos színházi előadások, színházi nevelési programok, filmek megtekintésére és a látottak közös feldolgozására a dráma eszközeivel

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

- Futásos és kikerüléssel járó gyakorlatok: ritmus és irányváltásos futások (szituációval), testrész-vezetési futások
- Egyensúly-játékok: toló és húzó mozdulatok játékos formában
- Lazítógyakorlat
- Feszítés-lazítás testrészenként

Beszédgyakorlatok

- Légzőgyakorlatok
- Légzéskapacitás növelése a laza testtónus megtartása mellett (legfeljebb 60–70 szótag)
- Hanggyakorlatok
- Hangkitalálás
- Artikulációs gyakorlatok
- Nyelvtörők, versek pontos, pergő kiejtéssel
- Magánhangzók gyakorlatai (különös figyelemmel az időtartamra)
- Szinkronizálási (leolvasási) gyakorlatok versekkel
- Ritmus-és tempógyakorlat
- Időmértékes versek ritmizálása
- Hangsúlygyakorlat
- A tagadás hangsúlyai

Bizalomgyakorlatok

- Vakvezetési gyakorlatok

Improvizációs játékok

- Rögtönzések életkori témákra
- Hétköznapi szituációkat feldolgozó páros rögtönzések
- Rögtönzések közmondásokra
- Rögtönzések megadott konfliktusra
- Rögtönzések megadott témára
- Rövid monológok különböző élethelyzetekben

Komplex drámafoglalkozások

- Erkölcsi, életkori és társadalmi problémák feldolgozása drámával
- Ismert történetek, regények részleteinek feldolgozása drámán keresztül (pl.: riportkészítés, montázs, újrajátszás, stílusváltás, analógia, mélyítés konvenciók által)

Színjátékos gyakorlatok

- A színpadi létezés alapszabályai
- Rövid vers vagy prózai mű részletének önálló előadása
- Rögzített kiscsoportos improvizációk nézők előtt
- A figyelem felkeltése és megtartása

Követelmények

A tanulók ismerjék

- különböző hétköznapi élethelyzetek és morális problémák dramatikus megjelenítésének egyes módjait
- a konfliktus és a feszültség fogalmát, különbözőségét
- a színpadi tér kreatív használatának alapjait
- az időmértékes versek ritmizálását
- a tagadás hangsúlyát
- az improvizáció szabályait

- a színpadi létezés alapszabályait
- a figyelem felkeltésének és megtartásának eljárásait

Legyenek képesek

- mozgásuk, testtartásuk kontrollálására a csoportos gyakorlatok során
- véleményalkotásra a látott színművek, filmek és improvizációk elemző megbeszélésekor
- kifejező szóbeli és mozgásos megnyilvánulásokra
- különböző élethelyzetek kritikus és önkritikus elemzésére
- részvételre különböző élethelyzeteket feldolgozó improvizációkban, tanítási drámákban
- konfliktushelyzetek erőszakmentes megoldására
- a tér tudatos használatára
- a ritmus és tempó tudatos alkalmazására

6.2.5. 5. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- az elemző gondolkodás lényegét, használatát
- különböző hétköznapi élethelyzetek és morális problémák dramatikus megjelenítésének egyes módjait
- a konfliktus és a feszültség fogalmát, különbözőségét
- a színpadi tér kreatív használatának alapjait
- az artikuláció ritmus- és tempóformáló szerepét
- az időmértékes versek ritmizálását
- a tagadás hangsúlyát
- az improvizáció szabályait
- a színpadi létezés alapszabályait
- a figyelem felkeltésének és megtartásának eljárásait

Fejlessze a tanulók

- légzéskapacitását
- kifejező beszédét
- testkontrollját
- elemző gondolkodási képességét
- szóbeli és nem szóbeli kifejezőképességét
- fogalmazási képességét
- helyzetfelismerési képességét
- problémamegoldó képességét
- együttműködési képességét
- megfigyelési képességét
- analógiás gondolkodását
- előadói képességét
- improvizációs képességét

Ösztönözzé a tanulókat

- önmaguk és környezetük tudatos megfigyelésére
- kritikus és önkritikus gondolkodásra
- különböző élethelyzetek és morális problémák erőszakmentes kezelésére
- beszédük és mozdulataik koordinált és kifejező használatára

- a különböző közlésformák differenciált alkalmazására
- egy-egy életkoruknak megfelelő rövid vers vagy prózai mű részletének bemutatására
- a munkaforma önálló megválasztásra egy-egy probléma feldolgozása során
- életkoruknak megfelelő rangos színházi előadások, színházi nevelési programok, filmek megtekintésére és a látottak közös feldolgozására a dráma eszközeivel

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

- Futásos és kikerüléssel járó gyakorlatok: ritmus és irányváltásos futások (szituációval), testrész-vezetéses futások
- Egyensúly-játékok: toló és húzó mozdulatok játékos formában
- Lazítógyakorlat
- Feszítés-lazítás testrészenként

Beszédgyakorlatok

- Légzőgyakorlatok
- Légzéskapacitás növelése a laza testtónus megtartása mellett (legfeljebb 60–70 szótag)
- Hanggyakorlatok
- Hangkitalálás
- Artikulációs gyakorlatok
- Nyelvtörők, versek pontos, pergő kiejtéssel
- Magánhangzók gyakorlatai (különös figyelemmel az időtartamra)
- Szinkronizálási (leolvasási) gyakorlatok versekkel
- Ritmus-és tempógyakorlat
- Időmértékes versek ritmizálása
- Hangsúlygyakorlat
- A tagadás hangsúlyai

Bizalomgyakorlatok

- Vakvezetéses gyakorlatok

Improvizációs játékok

- Rögtönzések életkori témákra
- Hétköznapi szituációkat feldolgozó páros rögtönzések
- Rögtönzések közmondásokra
- Rögtönzések megadott konfliktusra
- Rögtönzések megadott témára
- Rövid monológok különböző élethelyzetekben

Komplex drámafoglalkozások

- Erkölcsi, életkori és társadalmi problémák feldolgozása drámával
- Ismert történetek, regények részleteinek feldolgozása drámán keresztül (pl.: riportkészítés, montázs, újrajátszás, stílusváltás, analógia, mélyítés konvenciók által)

Színjátékos gyakorlatok

- A színpadi létezés alapszabályai
- Rövid vers vagy prózai mű részletének önálló előadása
- Rögzített kiscsoportos improvizációk nézők előtt
- A figyelem felkeltése és megtartása

Követelmények

A tanulók ismerjék

- különböző hétköznapi élethelyzetek és morális problémák dramatikus megjelenítésének egyes módjait
- a konfliktus és a feszültség fogalmát, különbözőségét
- a színpadi tér kreatív használatának alapjait
- az időmértékes versek ritmizálását
- a tagadás hangsúlyát
- az improvizáció szabályait
- a színpadi létezés alapszabályait
- a figyelem felkeltésének és megtartásának eljárásait

Legyenek képesek

- mozgásuk, testtartásuk kontrollálására a csoportos gyakorlatok során
- véleményalkotásra a látott színművek, filmek és improvizációk elemző megbeszélésekor
- kifejező szóbeli és mozgásos megnyilvánulásokra
- különböző élethelyzetek kritikus és önkritikus elemzésére
- részvételre különböző élethelyzeteket feldolgozó improvizációkban, tanítási drámákban
- konfliktushelyzetek erőszakmentes megoldására
- a tér tudatos használatára
- a ritmus és tempó tudatos alkalmazására

6.2.6. 6. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- különböző színházi terek jellemzőit
- a dobozszínházi tér hangsúlyos pontjait és irányait
- a színházi formanyelv alapelemeinek alkalmazását egy adott drámai szöveg megközelítésében
- a tanult drámai konvenciók alkalmazási lehetőségeit a szerepépítés folyamatában
- a mindennapi és a színpadi beszéd különbségeit
- a különböző szerkezetű tanítási drámák lényeges jegyeit
- az alárendelő mondatok hangsúlyozását, hanglejtését
- a „félre” és a monológ technikai alapjait

Fejlessze a tanulók

- színházi fogékonyságát
- kritikai és önkritikai képességét
- más művészetek iránti fogékonyságát
- önállóságát, magabiztosságát

Ösztönözze a tanulókat

- az előző évek során tapasztaltak, tanultak alkalmazására
- kísérletezésre, rugalmas gondolkodásra
- konstruktív együttműködésre

- drámai művek olvasására
- színházzal rokon művészeti tevékenységek megismerésére, gyakorlására
- önálló, magabiztos megnyilvánulásra
- más, hasonló művészeti tevékenységet folytató csoportok tevékenységének megismerésére
- őszinte, építő szándékú kritikai megnyilvánulásokra
- nyilvánosság előtti fellépésre

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

- Lassított mozgás(különböző helyzetekben)
- A mozdulat megállítására vonatkozó gyakorlatok

Beszédgyakorlatok

- Légzőgyakorlatok
- Koncentrációs légzőgyakorlatok mozgás közben
- Hanggyakorlatok
- Szöveges hangerő–gyakorlatok
- Életkorok hangadási karakterének tanulmányozása, próbálgatása
- Artikulációs gyakorlatok
- Pontos, laza pergő artikuláció járás, mozgás, fizikai terhelés közben
- Egymás artikulációjának megfigyelése, utánzása
- Ritmus–és tempógyakorlatok
- Ritmusgyakorlatok tempóváltással
- Hangsúly–, hanglejtésgyakorlatok
- Az alárendelő mondatok hangsúly–és hanglejtés variációi

Színházi alapismeretek

- Színházi térformák (pl.: dobozszínház, körszínház)
- Mozgás a dobozszínház terében (a tér hangsúlyos pontjai és irányai)
- A „félre” technikája
- Monológ

Színjátékos gyakorlatok

- Különböző drámai konvenciók (pl.: állókép, gondolatkövetés) alkalmazása az improvizációk és egy adott színdarab megjelenítésének előkészítésében
- Különböző drámai konvenciók (pl.: belső hangok, „forró szék”) alkalmazása a szerepépítés folyamatában
- Rögtönzések érzelmi állapotok, színjátékos stílusok, szöveg megadásával
- Rögtönzések drámarészletek alapján, a mögöttes tartalmának és a szereplők érzelmi állapotának kibontásával

Felkészülés a vizsgára

- Improvizációk létrehozása és javítása tanári segítséggel
- Jelenet létrehozása és javítása tanári segítséggel vagy
- Rövid előadás létrehozása tanári irányítással

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a különböző színházi terek jellemzőit
- a dobozszínházi tér hangsúlyos pontjait és irányait
- a tanult drámai konvenciók alkalmazási lehetőségeit a szerepépítés folyamatában
- a mindennapi és a színpadi beszéd különbségeit
- a különböző szerkezetű tanítási drámák lényeges jegyeit
- az alárendelő mondatok hangsúlyozását, hanglejtését
- a „félre” és a monológ technikai alapjait
- az előző évek tapasztalatainak alkalmazási, hasznosítási lehetőségét
- a fejlesztő és szinten tartó beszédes játékokat, beszédgyakorlatokat

Legyenek képesek

- alkotó és eredeti módon hasznosítani az előző évek tapasztalatait
- munkaformát választani az adott gondolat, érzelem kifejezése érdekében
- a munkaformák alkalmazására egy kötött drámai szöveg megjelenítésének előkészítésében
- a munkaformák tudatos alkalmazására egy komplex drámafoglalkozás során
- részvételre egy adott mű színpadi feldolgozásának előkészítésében
- a helyes színpadi beszédre dramatikus és színpadi munkájukban egyaránt
- az alapfokon elsajátított képességeiknek megfelelő improvizációban, jelenetben vagy színházi előadásban való közreműködésre

6.3. KÖVETELMÉNYEK AZ ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK ELVÉGZÉSE UTÁN

A tanulók ismerjék

- saját teste lehetőségeit, illetve érzékszervei hatékonyságát
- a különböző verbális és gesztusnyelvi megnyilatkozásokat, illetve saját eszköztára ez irányú fejlettségének mértékét
- a különböző, szerepjátékokban alkalmazható mozgásformákat, illetve saját eszköztára ez irányú fejlettségének mértékét
- az empátiás képesség szerepét társas helyzetekben, kortársaival és másokkal való kapcsolatában
- a kreatív dramatizálás alapvető eszköztárát, a dramatizálás egyes lépéseit
- a megismert munkaformák tudatos és kreatív alkalmazásának lehetőségeit saját ötletei, gondolatai kidolgozásában, illetve egy kötött drámai szöveg megjelenítésének előkészítésében
- azokat a dramatikus technikákat valamint a társművészetek alapvető kifejezőeszközeit, amelyek a körülöttük lévő világról való gondolkodásban, véleményalkotásban, s azok kommunikációjában segítséget nyújtanak

Legyenek képesek

- figyelme tudatos összpontosítására, fegyelmezett feladatvégzésre
- társai, önmaga és a felnőtt világ érzékeny megfigyelésére
- a verbális, vokális és nonverbális kommunikációs csatornák tudatos használatára
- a bizalom átélésére, az empátiás képesség működtetésére társas helyzetekben
- személyes élményei felszínre hozására és a szerepjátékokban való alkalmazására
- drámában és színjátékokban a szerepnek és a helyzetnek megfelelő kapcsolatteremtésre
- pontos és érzékletes szerepjátékra társaival és egyénileg

- a dramatizálás alapvető eszköztárának önálló alkalmazására, kreatív dramatizálásra
- saját teste, mozgásai, illetve a tér és a térben mozgó társak differenciált és pontos érzékelésére, a tér kreatív használatára
- a megismert munkaformák tudatos és kreatív alkalmazására saját ötletei, gondolatai kidolgozásában, illetve egy kötött drámai – szöveg megjelenítésének előkészítésében
- társadalmi, életkori és erkölcsi problémákról szóló drámajátékokban való aktív közreműködésre, valamint a problémák életkorának megfelelő szintű vizsgálatára és megfogalmazására

6.4. A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Dráma és színjáték

improvizáció 2–3 perc

színpadi produkció

– jelenet 3–5 perc

vagy

– előadás 15 perc

A vizsga tartalma

A dráma és színjáték gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

Improvizáció

Az improvizáció megadott instrukciók (pl.: a jelenet témája, figurái, tárgyai, helyszíne, időpontja) alapján rögtönzött szöveges vagy szöveg nélküli 2–3 fős jelenet lehet. A szaktanárnak a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, legalább tíz tételtől álló tételsort kell összeállítania. A tételsor tartalmazhat szöveg nélküli vagy szöveges feladatokat. Az egyes tételeknek tartalmazniuk kell a jelenet eljátszásához szükséges instrukciókat (helyszín, szereplők, cselekmény, konfliktus).

A felkészülési idő 5 perc.

Színpadi produkció

A produkció szabadon választott drámai vagy dramatizált mű, illetve rögzített improvizáció alapján tanári irányítással készített prózai színházi produkció (2–3 fős jelenet/csoportos előadás) vagy szerkesztett játék lehet. A tanuló a csoportban, közös akciókban, együttes játékban közreműködve, illetve egyéni színpadi feladatok megoldásával egyaránt számot adhat a tanulmányai során megszerzett képességeiről, jártasságáról.

A vizsga értékelése

- Improvizáció
- Az instrukciók megértése, követése
- Együttműködés (közös jelenetépítés, társak ötleteinek elfogadása, cselekménybe illesztése),
- Színpadi jelenlét
- Figyelem, koncentráció (játékban maradás képessége, egyértelmű szerepbe lépés, szituációban maradás, egyértelmű kilépés a szerepből)
- Sűrítés képessége

- A jelenet szerkezete, íve (a jelenet nyitása, zárása, jelenetépítés)
- Színpadi produkció
- A színpadi helyzetek megértése, az önálló játékok közös játékba illesztése
- Együttműködés (a partner impulzusainak elfogadása, a partner felé irányuló impulzusok erőssége, közös cselekményvezetés, társakkal összehangolt váltások, közös játéktípus kialakítása, tartása)
- Figyelem, koncentráció
- Színpadi jelenlét
- Ritmusérzék (a jelenet tempójának közös kialakítása, együttes tempóváltás)
- Atmoszférateremtés
- Verbális kifejezőeszközök használata

A vizsga értékelése

jelas (5):

- ha a tanuló megérti a színpadi helyzeteket és képes az önálló játékát a közös játékba illeszteni,
- ha a darab folyamán képes társaival együttműködni
- a beszédgyakorlatok tantárgy,
- ha figyelme, koncentrációja, színpadi jelenléte, karakterépítése jó,
- ha használja a megfelelő színjátszói kifejezőeszközöket.

jó (4)

- ha a tanuló megérti a színpadi helyzeteket és törekszik az önálló játékát a közös játékba illeszteni,
- ha a darab folyamán társaival együttműködik,
- ha figyelme, koncentrációja, színpadi jelenléte, karakterépítése jó,
- ha használja a megfelelő színjátszói kifejezőeszközöket.

megfelelt (3)

- ha a tanuló törekszik megérteni a színpadi helyzeteket, de törekszik az önálló játékát a közös játékba illeszteni,
- ha a darab folyamán törekszik társaival együttműködni,
- ha figyelme, koncentrációja, színpadi jelenléte, karakterépítése megfelelő,
- ha használja a megfelelő színjátszói kifejezőeszközöket.

elégséges (2)

- ha a tanuló nem érti meg a színpadi helyzeteket, de törekszik az önálló játékát a közös játékba illeszteni,
- ha a darab folyamán törekszik társaival együttműködni,
- ha figyelme, koncentrációja, színpadi jelenléte, karakterépítése megfelelő,
- ha nem használja a megfelelő színjátszói kifejezőeszközöket

elégtelen (1)

- ha a tanuló nem érti meg a színpadi helyzeteket, és nem képes az önálló játékát a közös játékba illeszteni,
- ha a darab folyamán nem képes társaival együttműködni,
- ha figyelme, koncentrációja, színpadi jelenléte, karakterépítése nem megfelelő,
- ha nem használja a megfelelő színjátszói kifejezőeszközöket.

6.5. A TANANYAG FELDOLGOZÁSÁHOZ SZÜKSÉGES KÖTELEZŐ (MINIMÁLIS) TANESZKÖZÖK

Színpad vagy dobogók

Egészalakos tükör

Ritmus- és dallamhangszerek

CD-lejátszó vagy magnó

Tévé, videó- vagy DVD-lejátszó

Videokamera

Alapvető fénytechnika (reflektorok, állványok, fényszabályozó egység, árnylámpák, spotlámpák, mobil fényforrások)

A gyakorlatokat, improvizációkat, etűdök vagy előadások létrehozását segítő CD-k, DVD-k

Tornaszőnyeg

7. BESZÉD ÉS VERS TANTÁRGY

A beszéd és vers tantárgy tanításának célja, hogy hozzásegítse a tanulókat beszédük oldottá, természetessé válásához és maradásához, dramatikus és színpadi munkájukban egyaránt – az adottságaiknak és a képességeiknek megfelelő szinten — könnyen érthetővé és élvezhetővé fejlesztéséhez. A tantárgy ugyanakkor keltse fel az érdeklődést a tudatos beszédművelés, valamint a vers- és prózamondás mint önálló pódiumi műfaj iránt.

A tantárgy feladata, hogy a tanulók a különböző képességfejlesztő gyakorlatokon, játékos feladatokon, szövegelemzéseken és memoritereken keresztül váljanak képessé a magyar nyelv magas szintű, tudatos használatára, az irodalmi műalkotások értő befogadására és értelmezésére, jussanak el a lírai és prózai szövegek interpretálásának magas színvonaláig. A tantárggyal való ismerkedés során erősödjön befogadói és előadói attitűdjük, váljanak képessé a verskultúra ápolására.

7.1. ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK

7.1.1. 1. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a beszédfolyamat eseményeit (légzés, hangadás, kiejtés)
- a vers zenei–ritmikai jellemzőit

Fejlessze a tanulók

- hallási figyelmét
- megfigyelőképességét
- ritmusérzékét
- a csoportos munkára való készségét

Ösztönözze a tanulókat

- képességeik megismerésére
- megfigyeléseik megfogalmazására
- versolvasásra, fantáziájuk, asszociációs képességeik felszabadítására

- csoportos versjátékokra

Tananyag

Lazítógyakorlat

- Lazítás–feszítés

Légzőgyakorlat

- A légutak és a légzés folyamatának megfigyelése
- Légzőgyakorlatok hangokkal
- Szabályozott légzés egyszerű szólamokkal, mondókákkal
- Fúvójátékok folyamatosan, szaggatottan, lágyan, erősen

Hanggyakorlatok

- Játékos hangutánzás (állatok, gépek, tárgyak) magassági és dinamikai váltásokkal)

Hallásgyakorlat

- Egymás hangjának felismerése
- A környezet hangjainak megfigyelése

Artikulációs gyakorlatok

- Beszédmozgás–ügyesítés szavakkal, szólamokkal, nyelvtörő mondókákkal
- Szájról olvasás – hangok

Ritmus– és tempógyakorlatok

- Versek ütemezése tapssal, járással, ütőhangszerekkel
- Kis vers–zenei kompozíciók készítése közmondásokból, ritmikus szólásokból

Hangsúlygyakorlat

- A szóhangsúly
- Szövegek memoriterként való rögzítése
- A közös szövegtanulás (mondókák, ritmikus gyermekversek, párbeszédű versek)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- az egyszerű mozgásügyesítő gyakorlatokat
- artikulációs és ritmusgyakorlatokat
- az általában érvényes hangsúly–szabályokat

Legyenek képesek

- figyelmüket a saját beszédükre irányítani
- a szöveg zenei–ritmikai elemeinek kiemelésére
- csoportos ritmusjátékokra
- csoportban történő vers–előadásra

7.1.2. 2. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a célszerű beszédleégzés folyamatát és egyszerű gyakorlatait
- a hétköznapi beszéd stílussteremtő erejét
- a vershelyzetek felismerésének lehetőségeit
- az egyszerűbb képek, hangulatok kibontásának lehetőségeit
- a mimika és a testbeszéd szerepének jelentőségét

Fejlessze a tanulók

- hangszínnel való bánásának képességét
- szabad asszociációs készségét
- hanggal történő karakterábrázoló képességét

Ösztönözze a tanulókat

- a saját és mások beszédének megfigyelésére
- különböző hangulatú szövegekkel való munkára
- kifejezőeszközök bővítésére

Tananyag

Légzőgyakorlatok

- Légzéstípusok ismertetése, megfigyelése
- A célszerű beszédleégzés folyamatának ismertetése és egyszerű gyakorlatai

Hanggyakorlatok

- Hangkitaláló játékok (pl. állatok, mesefigurák, tárgyak elképzelt beszéde)
- Személyek és hangulatok megszólaltatása (hangszín-játék)
- A természetes alaphang gyakorlatai mindennapi szólamokkal, verssorokkal

Artikulációs gyakorlatok

- Ajak és áll gyakorlatok
- A magánhangzók gyakorlatai
- A szóvégejtés játékos gyakorlatai

Ritmus és tempógyakorlatok

- Versek, mondókák ütemezése kötött mozgással
- Versek, mondókák lassuló és gyorsuló tempóban egyaránt, hangerőváltásokkal

Hangsúlygyakorlatok

- Az állítás (kijelentés) hangsúlya
- Ereszkedő beszéddallam
- Számnevek, évszámok hangsúlya
- A név hangsúlyai
- A név a cím, és a szöveg kapcsolata szöveggel való munkák
- Játék a szöveggel (ismert gyerekdalokkal, versekkel)
- Képek felismerése, szétválasztása, saját szavakkal történő leírása
- A hangulatváltó-pontok tudatosítása

- Hangkulissza készítése szabad asszociációkkal
- Mozgás–improvizáció a szövegre (szöveg nélkül)
- Szöveg és mozgás összekapcsolása

Szövegek memoriterként való rögzítése

- Rövidebb szövegek kiválasztása, bemutatása a gyerekirodalom klasszikusaitól,– az egyéni választások szabadságával

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a természetes és a szerep–beszédhang jellemzőit
- a vers képekre tagolásának módjait az artikuláció ritmus– és tempóformáló szerepét

Legyenek képesek

- légzésük egyszerű szabályozására
- különféle hangszínekkel karakterek és hangulatok megjelenítésére
- egyszerűbb költői képek felismerésére és kibontására
- a szövegek tartalmának kifejtésére
- a szöveg memoriterként való rögzítésére

7.1.3. 3. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a természetes beszédhang tulajdonságait
- a hétköznapi beszéd stílussteremtő erejét
- a saját középhang megtalálásának módjait
- a meseszöveg alapvetéseit
- a mesék, verses mesék, kisprózák illetve a prózaversek előadói különbségeit

Fejlessze a tanulók

- koncentrációs képességét
- artikulációs ügyességét és pontosságát
- a belső képek előhívását
- a történetmeséléshez szükséges készségeket

Ösztönözzé a tanulókat

- az otthoni gyakorlásra
- saját élményeik szabatos megfogalmazására
- mese és novella olvasására
- eredményeik bemutatására
- mesélésre, nagy mesemondó egyéniségek lemezeinek vagy előadásainak meghallgatására

Tananyag

Légzőgyakorlatok

- Kapacitásnövelő légzőgyakorlatok zaj és látvány (vállemelés) nélkül
- Légzésszabályozó gyakorlatok

Hanggyakorlatok

- A mellkasi rezonancia megerősítése
- Mondókák mellhangon és fejhangan
- A közép hangsáv felismertetése
- Hangelőrehozó gyakorlatok

Artikulációs gyakorlatok

- A zárhangok gyakorlatai, kettőzésük technikája
- A hosszú magánhangzók ejtésének gyakorlatai
- Szájról olvasás (ismert verssorok, mondókák)

Ritmusgyakorlatok

- Ütemezés kitalált mozgással
- Időmérték – ütemhangsúly (támaszkodni a ritmusra, ellene dolgozni...)
- Ritmus a prózában
- A tagolás módzatai

Hangsúlygyakorlatok

- A kérdés hangsúlya és hanglejtése kérdőszóval és anélkül
- Közbevetések
- A mesélő és a beszélő elkülönítése
- Értelmi és érzelmi hangsúlyok
- Felkiáltások, óhajtások, jelző és jelzett szó kapcsolata

A szöveggel való munkák

- Közös mese-költés (pl.: egyszerű láncmese vagy ismeretlen történetek végének kitalálása, nem várt fordulat beiktatása)
- Így mesélte anyukám – kedves mesék után-mondása
- Saját élményű történetek és viccek mesélése
- Mesélési technikák felismerése
- Közös mesemondás, dramatizálással
- A szereplők elkülönítése, megszólaltatása
- Nonverbális kommunikáció, mimika, testbeszéd

Mesehallgatás, meseolvasás

- Mesemondókkal való ismerkedés, előadás, hangos-könyv vagy mese-lemez segítségével
- Régi és új „mesék” olvasása (népmesék, majd rövid műmesék)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a kérdés, felkiáltás, közbevetés helyes dallamvonalát
- a szereplők elkülönítésének néhány variációját
- az alapvető testbeszéd-formákat

Legyenek képesek

- széles hangterjedelemben, játékosan és könnyedén mondani szöveget
- rövid történetek, mesék értelmezésére, élményszerű felépítésére, közönség előtti önálló előadásár

7.1.4. 4. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a koncentráció szerepét a beszédben
- a vers-kommunikáció fogalmát
- a művek befogadásának, értelmezésének és közvetítésének lehetőségeit
- a versmondó versenyek mibenlétét, és az azokon való részvétel ismérveit
- a balladamondás sajátosságait

Fejlessze a tanulók

- ritmusérzékét
- kommunikációját
- a személyes közlés és a saját gesztusrendszer tudatosítását
- képi fantáziáját
- előadói technikai tudását

Ösztönözze a tanulók

- eleven hanghasználatát
- produktív fantáziáinak előhívását
- önálló szövegválasztását
- „házi” vers- és prózamondó alkalmainak szervezését
- önálló véleménynyilvánítását

Tananyag

Légzőgyakorlatok

- Szöveges gyakorlatok mozgás közben
- A lopott (pót) levegővétel technikája

Hanggyakorlatok

- A mellkasi rezonancia megerősítése
- Skálázás szavakkal, verssorokkal, legfeljebb egy oktáv terjedelemben

Artikulációs gyakorlatok

- A j–l–r hangok gyakorlatai
- Az artikulációs hibák fölismerése hallás útján
- „Szinkron-játék” (szájról olvasás) versekkel

Ritmusgyakorlatok

- Időmértékes versek ritmizálása
- Játék a magyaros versformákkal

Hangsúlygyakorlatok

- A tagadás hangsúlya

Szöveggel való munka:

- Változatos hangulatok, érzelmek megmutatása (kreatív hangfestés)
- Vershelyzetek, szituációk – helyzetdalokban, zsánerképekben
- Lírai dalok – hangszín, hangulat, érzelem, tempó
- Ismerkedés a balladákkal – sűrített érzelmek, feszültségek megjelenítése

Szövegek memoriterként való rögzítése

- Választott nép- vagy vígballada
- Kisprózák (műmesék, novellák)
- Vidám, rövid időmértékes versek

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a légzés szövegtagoló szerepét
- beszédhibáik korrekciós lehetőségeit, a kreatív hangfestés eszközeit
- a hangszín szerepét a hangulatteremtésben
- a pódiumi kiállítás, megszólalás alapvető ismérveit
- Legyenek képesek
- légzésük tudatos irányítására
- oldott, természetes középhangjuk használatára
- saját kiejtésük megfigyelésére és elemzésére
- különböző ritmusú lírai művek érzékletes megszólaltatására
- felépített produkciók bemutatására

7.1.5. 5. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a hallás és beszédállapot kapcsolatát
- a gyakran hallható beszédhibákat, és azok korrekciós lehetőségeit
- az érzelmek, indulatok hangsúlymódosító szerepét
- a verselemzés előadói központú megközelítését

Fejlessze a tanulók

- hallásfigyelmét, hallási megkülönböztető képességét
- képzelőerejét
- érzelmi intelligenciáját
- empátikus és műértelmező képességeit

Ösztönözze a tanulókat

- a gesztusok és a mimika természetes használatára
- a versek saját élményű megfogalmazásának közelítésére
- önálló választású szövegek megformálására
- csoportos versműsorokban való részvételre

Tananyag

Légzőgyakorlatok

- Fizikai terheléssel
- Koncentrációs légzőgyakorlatok
- Nyelvtörők légzésszabályozással

Hanggyakorlatok

- A térhez igazodó középhang gyakorlatai
- Indulati fokozás–csillapítás egyszerű szólamokkal

Artikulációs gyakorlatok

- Nyelvtörők a sziszegő és a susogó hangok gyakorlására
- A gyakran előforduló beszédhibák egyszerű korrekciós gyakorlatai

Ritmusgyakorlatok

- Időmértékes versek tetszőleges és kötött ritmuskísérettel

Hangsúly és hanglejtésgyakorlatok

- Mondatok hangsúly–variációi
- Az indulat és érzelem hangsúlyai

Szöveggel való munka:

- Tartalom és forma; gondolati ívek
- Személyes közelítés a szöveghez
- A szöveg és a testbeszéd egymásra hatása
- A megszemélyesítések játéka (párbeszédes versek)
- Ismerkedés a szónoki beszéd alapjaival – az érvelés tagolási technikái
- Erő, dinamika, gondolat a szövegben
- Elbeszélő költemények – (narrátor, több szereplő...)
- Rövid, ismeretlen szövegek első olvasatú, értelmezett, kifejező felolvasása

Szövegek memoriterként való rögzítése

- Az irodalomórai kötelezők előadói feldolgozása
- Válogatás, önálló választás alapján, a kortárs irodalomból

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a szövegelemzés előadói szempontú alapfolyamatát
- a művészi előadás gondolati (érzelmi) és beszédtechnikai feltételeit
- a hangsúly és érzelmi többletek jelentés–módosító szerepét

Legyenek képesek

- alkalmazkodni a térhez
- megfelelő hangerővel, tartósan, érthetően szöveget mondani

- a verbális, vokális és nonverbális kommunikációs csatornák tudatos használatára

7.1.6. 6. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a beszédtechnikai váltások szerepét
- a leíró költészet és a gondolati líra sajátosságait, előadói követelményeit

Fejlessze a tanulók

- figyelemmegosztó képességét
- esztétikai érzékenységét
- képközvetítési készségeit

Ösztönözze a tanulókat

- hangi adottságaik eleven használatára
- önismeretük pontosítására
- saját közlésvágyuknak megfelelő szövegek kiválasztására, tolmácsolására
- csoportos és egyéni előadói munkára
- ünnepi műsorok szerkesztésében való kreatív részvételre
- az irodalmi előadó–művészet fórumainak megismerésére

Tananyag

Légzőgyakorlatok

- Koncentrációs légzőgyakorlatok mozgás közben

Hanggyakorlatok

- Szöveges hangerőgyakorlatok:: a középhangerő, az erős és az intim hangvétel
- Szöveges hangmagasság gyakorlatok legfeljebb egy oktáv terjedelemben

Artikulációs gyakorlatok

- Pontos, pergő tempójú szöveges gyakorlatok mozgás és fizikai terhelés közben

Ritmus és tempógyakorlatok

- Időmértékes szövegek gyakorlatai tempóváltásokkal

Hangsúly és hanglejtés gyakorlatok

- Összetett mondatok hanglejtése
- A „lebegő” szólamvég

Szöveggel való munka

- Gondolati és leíró versek színei
- Hangszín-váltások, hangerő, tempó, ritmus
- Érzelmek – átélés, és/vagy közvetítés
- Instrukció-adás (pl.: egymás versmondásának megfigyelése, értékelése, a véleménynyilvánítás mikéntje)

- Saját élmény keresés a versekben
- Ismeretlen szövegek első olvasatú, értelmezett, kifejező felolvasása
- Ünnepi műsorok szerkesztési gyakorlata (szövegek és zenék gyűjtése, válogatása)

Szövegek memoriterként való rögzítése

- Az iskolai kötelezőkön túli önálló választások
- Műballadák

Követelmények

A tanulók ismerjék

- az írásjelek megszólaltatásának lehetőségeit
- a kifejező beszéd lehetőségeit és hatáselemeit
- saját előadói lehetőségeiket és korlátaikat

Legyenek képesek

- figyelmük megosztására
- érzelmeik kondicionálására
- fantáziájuk és előadókészségük felszabadítására
- ismeretlen szövegek értelmezett felolvasására
- önmaguk és egymás teljesítményének többirányú értékelésére

8. KÖVETELMÉNYEK AZ ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK ELVÉGZÉSE UTÁN

A tanulók ismerjék

- a lazító és koncentrációs játékokat és gyakorlatokat
- a fejlesztő és kondicionáló beszédtechnikai játékokat, gyakorlatokat
- az általában érvényes hangsúly–szabályokat
- az artikuláció ritmus– és tempóformáló szerepét
- a szövegválasztás alapvető kritériumait
- a lírai és az epikus művek előadásmódja közötti különbségeket
- a testbeszéd jeleit
- a pódiumi szereplés alapvető követelményeit
- saját előadói lehetőségeiket és korlátaikat
- a szövegelemzés előadói szempontú alapfolyamatát

Legyenek képesek

- a beszédfolyamat részeinek és egészének tudatos irányítására az adottságaiknak legjobban megfelelő beszédállapot elérése érdekében
- hallás alapján fölismerni a követendő és az elvetendő beszédpéldát
- a fejlesztő és a korrekciós gyakorlatok alkalmazására beszédükben
- a szövegek zenei elemeinek kiemelésére, a ritmus és a vers gondolati összefüggésének felismerésére
- a szövegek tartalmának értelmezésére, memoriterként való rögzítésére
- mesék és versek, prózai szövegek önálló vagy csoportban történő előadására
- önmaguk és társaik teljesítményének értékelésére
- a kommunikációs csatornák eleven használatára

9. A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Beszéd és vers

– beszédgyakorlat–sor bemutatása 5 perc

– vers– és prózamondás 5 perc

A vizsga tartalma

A beszéd és vers művészeti alapvizsga két részből tevődik össze:

Beszédgyakorlat–sor bemutatása

Tételsorból húzott gyakorlatsor bemutatása (a beszédtechnikai gyakorlatok közül a szaktanár által összeállított – és legalább 3 különböző feladatot tartalmazó – gyakorlatsor)

Vers– és prózamondás

A közösen feldolgozott művekből (kötelező memoriterek) a tanuló által választott két különböző hangulatú vers vagy próza előadása

A tanuló a kötelező memoriterekből választott tíz művel készül (vers, monológ, prózai mű részlet vegyesen, lehetőleg különböző hangulatú szövegek). A vizsgán a tanulónak a vizsgabizottság által választott műveket kell előadnia.

A vizsga értékelése

Beszédtechnikai ismeretek:

– a gyakorlatok ismeretének szintje,

– a megvalósítás pontossága,

– oldott artikuláció és középhang,

– tudatos nyelvhasználat

A választott szövegek előadása:

– kifejező megszólaltatás,

– előadásmód,

– kiállás,

– jelenlét,

– közvetítő erő,

– előadói készségek

10. A TANANYAG FELDOLGOZÁSÁHOZ SZÜKSÉGES KÖTELEZŐ (MINIMÁLIS) TANESZKÖZÖK

Alapvető fénytechnika

CD-lejátszó vagy magnó

Tévé, videó– vagy DVD-lejátszó

CD-k, DVD-k, videofelvételek neves előadóművészek előadásaiából

Hang-, zörej-, és zajkeltő eszközök

TÁNCMŰVÉSZET

1. AZ ALAPFOKÚ TÁNCMŰVÉSZETI OKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt a tanulók mozgásműveltségének és mozgáskultúrájának sokirányú fejlesztésére, fizikai állóképességének, ügyességének, cselekvő biztonságának, ritmusérzékének, hallásának, tér-és formaérzékének fejlesztésére, gazdagítására. Egészséges életmódra, magabiztosságra, határozottságra, érzelmi nyitottságra neveli. Hozzájárul, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenység és a művészetek iránt. Kibontakoztatja a tanulók kreativitását, improvizációs képességét, készségét.

A program keretében folyó táncművészeti nevelés alkalmat ad a táncművészet különböző műfajai iránt érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. Figyelembe veszi az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tapasztalataira, folyamatos technikai fejlődésére építve gyarapítja ismereteiket, fejleszti képességeiket és alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon képességeiktől és szorgalmuktól függően fejleszthetik tánctechnikai, előadói műveltségüket és különféle szakirányú területeken szerezhetnek jártasságot.

A táncművészeti oktatás célja, hogy felkészítse és irányítsa a tehetséges a tanulókat a táncművészeti pályára, illetve az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra. A múlt és a jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésével és megszerettetésével lehetőséget teremt a tanulók számára életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra és műveltség megszerzésére.

2. AZ ALAPFOKÚ TÁNCMŰVÉSZETI OKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

Fejlessze

- a gyerekek és fiatalok mozgáskultúráját,
- testi-lelki állóképességét,
- kapcsolatteremtő képességét.

Neveljen

- egészséges, jó tartású, jó mozgású fiatalokat,
- a táncművészetet értő közönséget,
- táncot szerető fiatalokat.

Készítsen fel

- a szakirányú továbbtanulásra.

3. AZ ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK, TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

A taneszközök kiválasztása a szaktanárok javaslata alapján történik.

A tankönyvválasztás a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével a szaktanár joga. A választásnál a következő szempontokat vesszük figyelembe:

tartalma feleljen meg az iskola helyi tantervének;
korszerű ismereteket közvetítsen;
didaktikai módszerei feleljenek meg – a pedagógiai programban meghatározott – az iskolában folyó nevelés-oktatás
alapelveinek, céljainak, feladatainak, eszközeinek, eljárásainak;
segítse a tanulást, motiváljon;
nyelvezete az adott korosztálynak megfelelő legyen;
szerkezete legyen világos, érthető;
esztétikus, igényes legyen;
az ára legyen kedvező.

Az iskola biztosítja a kiválasztott tankönyvek könyvtári hozzáférhetőségét is.

4. AZ ISKOLA MAGASABB ÉVFOLYAMÁRA LÉPÉS FELTÉTELEI

Felvétel az iskola évfolyamaira

Az iskola 1. előképző és 1. alapfokú évfolyamára jelentkezés életkori feltételei:

az előképző 1. évfolyamára azok a tanulók jelentkezhetnek, akik a jelentkezés évében töltik be 6. vagy 7. életévüket;

az alapfok 1. évfolyamára azok jelentkezhetnek, akik a jelentkezés évében töltik be 6. életévüket.

Az iskolába jelentkezőt bizottság hallgatja meg, amely javaslatot készít a tanuló csoportbesorolásáról.

Ha a tanuló az iskola magasabb évfolyamára kéri felvételét, a jelentkezési lapján ezt fel kell tüntetnie. Kérelméről a bizottság különbözeti vizsga alapján dönt az iskola helyi tantervében az adott évfolyamra meghatározott követelmények figyelembevételével, majd javaslatot készít az igazgatónak a tanuló évfolyam- és csoportbesorolását illetően.

A meghallgatás és a különbözeti vizsga feladatait tanévenként a bizottság tagjai állítják össze.

A tanulók felvételéről az igazgató dönt.

Ha a tanuló más alapfokú művészetoktatási intézményből kéri átvételét, akkor bizonyítványába bejegyzett elvégzett évfolyamai alapján soroljuk be a megfelelő évfolyamba, illetve csoportba. Ha a kötelezően, illetve a szabadon választott tantárgya módosul, a tanulónak különbözeti vizsgát kell tennie az iskola helyi tantervében az adott évfolyamokra meghatározott követelmények alapján.

A magasabb évfolyamra lépés feltételei

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

Ha tanév végén a tanuló teljesítményére – legfeljebb két tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet. Ha elégtelen osztályzatainak száma meghaladja a kettőt, a tanuló az évfolyam megismétlésével folytathatja tanulmányait.

A tanuló kérelmezheti, hogy több évfolyam tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget osztályozó vizsga letételével.

Az iskola alapfokú évfolyamáról a továbbképző évfolyamra az léphet, aki – a jogszabályban meghatározottak szerint szervezett – művészeti alapvizsgát tett.

Az iskola magasabb évfolyamára lépés egyik alapfeltétele a foglalkozások rendszeres látogatása, hiszen ezeken olyan gyakorlati tevékenység folyik, melyek nem iskolai körülmények között nehezen biztosíthatók. Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása a tanítási órák egyharmadát

meghaladja, a tanuló nem osztályozható, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen. A tanulók mulasztásainak igazolásával kapcsolatos szabályozásokat az iskola szervezeti és működési szabályzata és házirendje tartalmazza.

Egyéb esetekben az idevonatkozó hatályos jogszabályok a meghatározók.

5. A TANULÓ TELJESÍTMÉNYÉNEK ÉRTÉKELÉSE, MINŐSÍTÉSE

A tanulók értékelésének alapja a folyamatos teljesítmény, figyelembe véve a tanuló fejlődési ütemét.

Az előképző 1–2. évfolyamán

A tanulók évközi értékelése *kifejtett szöveges (szóbeli, esetenként írásos)* formában történik.

A tanulók félévi és év végi teljesítményének minősítésére a közoktatási törvény 70. §-ának (3) bekezdésének felhatalmazása alapján iskolánk háromfokozatú szöveges minősítési formát alakított ki:

jól megfelelt;
megfelelt;
nem felelt meg.

Jól megfelelt annak a tanulónak a teljesítménye, aki az adott évfolyamra előírt tantárgyi követelményeket kiemelkedően teljesítette.

Megfelelt annak a tanulónak a teljesítménye, aki az adott évfolyamra előírt tantárgyi minimumkövetelményeket teljesítette.

Nem felelt meg annak a tanulónak a teljesítménye, aki a tantárgy adott évfolyamra előírt minimumkövetelményeit nem teljesítette.

A félévi és a tanév végi minősítést *kifejtett szöveges szóbeli értékelés* kíséri.

Az 1–6. évfolyamon

Tanév közben a tanuló teljesítményét minden tantárgyból a tanár rendszeresen – félévente legalább három – *érdemjeggyel értékeli*. Az érdemjeggyel történő értékelés mellett a tanár a tanév során folyamatosan alkalmazza a *kifejtett szóbeli, esetenként írásbeli értékelési* formát is.

Egy tantárgy követelményeire épülő év végi vizsgán a tanuló teljesítményét a tanár *egy érdemjeggyel értékeli*.

Több tantárgy követelményeire épülő év végi vizsgán a tanuló teljesítményét a tanár(ok) *tantárgyanként külön érdemjeggyel értékeli(k)*.

Félévkor és év végén a tanuló teljesítményét a tanár *osztályzattal* minősíti. A félévi osztályzatokat az év közben szerzett érdemjegyek alapján, az év végi osztályzatokat az évközi érdemjegyek és a vizsga érdemjegye(i) alapján kell megállapítani.

Az egyes tanulók osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és az osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről.

A tanuló teljesítményének értékelésére, minősítésére alkalmazható érdemjegyek és osztályzatok [a közoktatási törvény 70. §-ának (2) bekezdése alapján]:

jeles (5);
jó (4);
közepes (3);
elégséges (2);

elégtelen (1).

A félévi és az év végi osztályzattal történő minősítést *kifejtett szóbeli értékelés* kíséri.

Az értékelést, minősítést tartalmazó dokumentumok: napló, tájékoztató füzet, törzslap, bizonyítványkönyv.

6. A SZORGALOM ÉRTÉKELÉSE, MINŐSÍTÉSE

A szorgalom értékelése a tanuló foglalkozásokon való aktivitása, feladatvégzésének pontossága, kötelességtudata, képességeihez mért teljesítményének szintje, egyenletessége, alapján történik.

Példás annak a tanulónak a szorgalma, aki a foglalkozásokon folyamatosan aktívan közreműködik, felkészülését a rendszeresség, kötelességtudat és a pontosság jellemzi, a feladatok végzésében önálló, a képességeihez mérten a legmagasabb teljesítményt nyújtja, teljesítménye egyenletes, önművelése rendszeres.

Jó annak a tanulónak a szorgalma, aki a foglalkozásokon aktívan közreműködik, de aktivitása nem folyamatos, rendszeresen készül, de nem pontos és alapos, a csoportmunkában és az önálló munkában tehetségéhez mérten igyekszik részt venni.

Változó annak a tanulónak a szorgalma, akinek a foglalkozásokon aktivitása egyenetlen, a tanórákra való felkészülése rendszertelen, feladatait váltakozó érdeklődéssel végzi, önművelése rendszertelen, képességei alatt teljesít.

Hanyag annak a tanulónak a szorgalma, aki a foglalkozásokon nem mutat semmilyen aktivitást, feladatait nem végzi el, érdektelenség, közöny jellemzi.

A tanuló szorgalmának értékelésére, minősítésére alkalmazható érdemjegyek és osztályzatok [a közoktatási törvény 70. §-ának (2) bekezdése alapján]:

példás	(5);
jó	(4);
változó	(3);
hanyag	(2).

A tanuló szorgalmát félévkor és év végén egy osztályzattal kell minősíteni.

A tanuló szorgalmának értékelését és minősítését félévkor és tanév végén a csoportvezető tanár – a csoportban tanító pedagógusok véleményének kikérésével – végzi.

A szorgalom osztályzattal történő minősítését *kifejtett szóbeli értékelés* kíséri.

Az értékelést, minősítést tartalmazó dokumentumok: napló, tájékoztató füzet, törzslap, bizonyítványkönyv.

7. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI

A beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei

A követelményeket „Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak szakirányú feladatai, követelményei, az előírt tananyag” című rész tartalmazza minden egyes tantárgyra vonatkozóan.

A beszámoltatás formái

1. Évközi beszámoltatás

Gyakorlati vizsga félévkor teremben, tanult mozgássorok végrehajtása önállóan

2. Év végi beszámoltatás (vizsga)

Gyakorlati vizsga évvégén teremben, tanult mozgássorok végrehajtása önállóan

Nyilvános bemutató

színpadi produkció (koreográfia bemutatása)

vagy

csoportos gyakorlatsor

3. Művészeti alapvizsga

8. A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

Az alapvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Az alapvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

Az alapvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsgatantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

Az alapvizsgán a szakmai követelményeknek megfelelő szint kérhető számon.

Az alapvizsga feladatait a követelmények alapján az intézmény oly módon állítja össze, hogy azokból mérhető és elbírálnak legyen a tanuló felkészültsége, tudása.

Az alapvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá.

Azoknál a vizsgatárgyaknál, amelynél csoportos gyakorlatsor szerepel, a tanulóknak – a szaktanár által a megadott kötelező elemek felhasználásával összeállított – begyakorolt gyakorlatsort kell önállóan, csoportos formában bemutatniuk.

Az alapvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga alól az a tanuló, aki országos versenyen – egyéni versenyzőként – a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet eléri.

Az alapvizsga minősítése

Az intézmény a vizsgatárgyaknál meghatározott értékelési szempontsor alapján minősíti a tanuló teljesítményét.

A tanuló teljesítményét az alapvizsgán vizsgatárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

A művészeti alapvizsga eredményét a vizsgatárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a gyakorlati tantárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsgatárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsgatárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsgatárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

MODERNTÁNC TANSZAK

1. AZ ALAPFOKÚ MODERNTÁNCOKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

A XXI. század társadalmi elvárásainak következtében állandóan alakuló, formálódó tánckultúrák megjelenési formájának központi kérdése az önálló individuummal rendelkező ember. A testi, szellemi valamint lelki folyamatokra épülő mozgás megnyilvánulási formái elősegítik az emberi kapcsolatok kialakulását, az értelmi és érzelmi képességek kibontakoztatását és az önfejlesztés lehetőségének megélését. A moderntánc oktatása megteremti a harmonikus, egészséges személyiséggel rendelkező, társas kapcsolatokban jártas embert. Nyitott és értő közönséget nevel, miközben biztosítja a hivatásos pályaaorientációt.

A technikai képzés elősegíti az oktatási folyamatban résztvevők számára a saját adottságaik szerinti képességfejlesztést. Az évenként meghatározott fejlesztési feladatok és a tananyag spirális elrendeződése lehetővé teszi az összevont osztályokban történő oktatást és nagyobb szabadságot teremt a pedagógus számára az oktatási folyamat megszervezése során.

2. A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

Tantárgyak

Főtárgy:

Berczik–technika (1–2 előképző évfolyamon, 1–2 alapfokú évfolyamon)

Jazz–technika (3–6. alapfokú évfolyamon)

Kötelező tantárgy:

Kreatív gyermektánc (1–2 előképző évfolyamon, 1–2 alapfokú évfolyamon)

Választható tárgy:

Berczik – technika (1-2. előképző évfolyam)

Kreatív gyermektánc (1-2. előképző évfolyam)

Óraterv

Tantárgy	Előképző		Alapfok					
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Főtárgy Berczik- technika Jazz-technika	1	1	3	3	4	4	4	4

Kötelező tantárgy Kreatív gyermektánc	1	1	1	1	-	-	-	-
Kötelezően választható tantárgy	-	-	-	-	-	-	-	-
Választható tantárgy Berczik-technika Kreatív gyermektánc	2	2	-	-	-	-	-	-
Összes óra	4	4	4	4	4	4	4	4

Az előképzőt a tanulónak nem kötelező elvégeznie.

A tanítási órák időtartama: 45 perc

3. A MODERNTÁNC ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

Kiemelt kompetenciák a moderntánc területén

Szakmai kompetenciák

A táncos képességek, készségek, jártasságok, kialakítása és fejlesztése

A tér, idő, energia rendszereinek, törvényszerűségeinek, szabályainak az életkori sajátosságoknak megfelelő ismerete és tudatos alkalmazása

A táncstílusok és technikák általánosan jellemző vonásainak ismerete és gyakorlati alkalmazása

A mozgásmemória fejlesztése és a stílusérzék kialakítása

Az improvizációs készség kialakítása és fejlesztése

A színpad és a színpadi jelenlét általános törvényszerűségeinek megismertetése

Tudatos előadói, táncos magatartás kialakítása és fejlesztése az életkori sajátosságoknak és az előképzettségnek megfelelően

A táncművészet legfontosabb irányzatainak, korszakainak és művészeti alkotásainak megismerése és tudatos értelmezése

A művészetek és társzművészetek megismerése iránti igény kialakítása.

Személyes kompetenciák

Az esztétikai érzék kialakítása és fejlesztése

A zenei ízlésformálás

A tudatos és rendszeres munkára nevelés

Nyitottságra és művészi alázatra nevelés

Folyamatos ismeretbővítés valamint analízáló és szintetizáló tudás kialakítása

A vizuális memória fejlesztése és a térben való tájékozódás képességének kialakítása

A testi, lelki állóképesség fejlesztése, a személyiség kibontakoztatása

A kommunikációs csatornák felismerése és alkalmazása

Társas kompetenciák

A csoport és a csoportnorma kialakítása

A csoportos alkotásban való aktív részvétel öröme
A szabálytudat kialakítása
A közösség tagjainak elfogadása és a közösségi szemlélet kialakítása
A társak felé irányuló aktív figyelem kialakítása és fejlesztése
Az egészséges életmódra nevelés
A szocializációs normák kialakítása, a viselkedéskultúra megalapozása
A környezet megóvásának igénye

Módszerkompetenciák

A motivált ismeretbefogadás igényének kialakítása és képességének fejlesztése
A testtudat kialakítása
A hatékony ismeretbefogadásra nevelés és az önálló tanulás képességének kialakítása
Az ok–okozati összefüggések megértése
A kreatív alkotói folyamatokban való részvétel igényének kialakítása
A tehetséggondozás és pályaaorientáció
Az alkalmazott tudás kialakítása, a képzés során elsajátított ismeretek alkalmazása más táncstílusokban és élethelyzetekben

4. A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett

A művészeti alapvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsgatantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni
A művészeti alapvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálgató legyen a tanuló felkészültsége és tudása
A művészeti alapvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá

Vizsga tantárgyak

Művészeti alapvizsga

Jazz–technika

A művészeti alapvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként illetve párban – helyezést ért el

A művészeti alapvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán vizsga tantárgyanként külön–külön osztályzattal kell minősíteni

A művészeti alapvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja (ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a gyakorlati tantárgyból kapott osztályzat a döntő)

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán figyelembe kell venni

Eredményes művészeti alapvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette

Sikertelen a művészeti alapvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette

GYAKORLATSOROK

1. Általános bemelegítés:

- Legördülésen kersztül történő gerincoszlop, láb, kar bemelegítés
- Contraction –release
- Fej, váll, testkörök

2. Releve – talon

3. Tendu passé- val: csípőízület bemelegítés

4. Contraction

5. Port de bras- tendu-vel: pliével

6. Nyújtó gyakorlat

7. Plié gyakorlat talajkombinációval

8. Jetté

9. Adagio

10. Fej izoláció twistekkel

11. Mellkas izoláció

12. Váll izoláció

13. Haladás grand battement

14. Haladás rond de jamb par terre

15. Haladás rond de jamb en l'air

16. Tour: chaine tours

17. Diagonál lépéskombináció

18. Kis és nagy ugrások térben haladva.

KOMBINÁCIÓK BEMUTATÁSA

1. Tanult koreográfiák eltáncolása, előadása.
2. Ismeretlen zenére improvizáció egyénileg társsal.

Minimum technikai követelmény

- Parallele és en dehors pozíciók ismerete,
- Balett és jazz karpozíciók,

- Gördülések, döntések, hajlások, mellkas emelések, rotációk, kontrakció, rélésae használata.
- A jazz tánca által használt speciális mozgáselemek (twist, flat back, tilt, hinge, tours, tombe, pas de bourre, chassé pivot)
- Izoláció: minimum két testrész egyidejű összehangolt izolált munkája,
- Ötféle ugrásfajta
- A jazz általt használt balett technikai elemek (plié, tandu battement, tandu jetté, rond de jambes, developpé, enveloppé, attitude, grand battement jetté használata a jazz tánc sajátosságainak megfelelően)

A jazz tánc sajátosságainak megfelelő minimum 1,5 perces kombináció bemutatása.

Modern jazz-technika gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai

- A bemutatott tananyag pontos ismerete, igényes technikai kivitelezése.
- A zene és tánc összhangjának megteremtése, dinamikai különbségek megjelenítése.
- Megfelelő izomerő és lazaság, harmonikus, esztétikus, tudatos mozgás.
- A jazz technikára jellemző formanyelv magas szintű tudatos megjelenítése.
- Önkifejező és előadóművészi készség, belső motiváltságú, tudatos munkavégzés.
- Testi adottságokból adódó hátrányok kezelése.

5. BERCZIK–TECHNIKA

A Berczik– technika olyan – értékes zenékre, azokkal teljes harmóniában végrehajtott és az esztétikai törvényszerűségeknek megfelelő – gimnasztikai alapú mozgásanyag és tánctechnikai mozgásformák összessége, amely magában foglalja a szükséges és egészséges természetes mozgásfajtákat. Ízlés, jellem és személyiségformáló ereje a pozitív érzelmek felkeltésével kreativitásra, alkotásra, logikus gondolkodásra nevel

Olyan izomérzékelést fejleszt ki, amely később megfelelő önkontrollt biztosít és fokozott plaszticitáshoz vezet, egyben elősegíti a formaérzék és formálátás kialakulását is. Ismereteket ad át a tér, az idő és az erő összetevőiről és a mozgással való kapcsolatukról

A zene és a mozgás összhangja, a zenei periódusokhoz és hangsúlyokhoz való alkalmazkodás külön hangsúlyt kap. A profilaxis, az alkatalakítás és a rekreáció módszere is. A képzés által olyan előkészítést kap a test, amelyre később bármely más tánctechnika is ráépíthető

5.1. ELŐKÉPZŐ ÉVFOLYAMOK

5.1.1. 1. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

- Az izomzat gimnasztikus kidolgozottságának, az ízületek és szakaszok valamint a testrészek egymástól függetlenített mozgásszabadságának, a tudatos mozgáskoordinációnak, az ízületek és szakaszok együttes, egyidejű összehangolásának, a zenei műveltségnek, a zene és a mozgás összehangoltságának fejlesztése.
- Az alkat optimalizálása.

- A formaérzék kialakítása.
- A légzőizmok működésének tudatosítása.
- A testismeret, testtudat, önismeret, helyes énkép kialakítása, az együttműködési, a kommunikációs képességek fejlesztése.
- Az erő, a változatos mozgásdinamika, ritmika alkalmazásának ösztönzése.
- A bemutató szerek használatával célunk az egyéni gondolatok, ötletek felébresztése, a kézügyesség, a koordinációs technika fejlesztése, a síkok, kartechnikák tanulásának megkönnyítése, az egyéni fantázia kibontakoztatása, az esztétikai hatás fokozása

Tananyag

Alapgyakorlatok

Járás és futásgyakorlatok kartartásokkal, kargyakorlatokkal körben

A természetes járás, mint a mozgásformák változatainak alapja (Lábvezetés, testsúlyáthelyezés, törzs-, kar kísérő kilengései)

A természetes testtartás, mint a testkidolgozás mozgásanyagának alapja, a helyes tartás kialakítása, tudatosítása, az eltérések korrekciója

Alapjárás, lábujjon-, sarkon-, külső talpélen, hajlított térdel-, nyújtott lábemeléssel járás, érintőjárás, futás térd/sarokemeléssel

Alaptartás, pihenőtartás állásban, ülésben

Középgyakorlatok fentről lefelé haladva, változatos kiinduló helyzetekből, kombinációkkal, variációkkal, szimmetrikus kivitelezésben

Törzsgyakorlatok nagy alátámasztással fekvésben, ülésben: a gerincoszlop nyaki-, háti-, központi- és keresztcsonti szakaszának nagyobb egységeiben történő átmozgatása, változatos dinamikai és ritmikai feladatokkal kombinálva

Törzsdöntés, törzsdőlés, rész- és teljes törzshajlítás

Ülésmódok

Kar-, kéz- és ujjgyakorlatok a legváltozatosabb ülésekben, szimmetrikusan

A lapocka és felkar, az alkar, a kézfej és az ujjak az anatómiai lehetőségek szerint végrehajtható mindenirányú foglalkoztatása: emelés, fordítás, körzés, hajlítás, nyújtás, távolítás, összezárás, takarás, a gyakorlatok segítése, az előadásmód finomítása

Az alsó végtag gyakorlatai ülésben, fekvésben

A talp, a lábfej, az ujjak, az alsó lábszár, a felső *lábszár* izmainak megfelelő erősítése, a természetes tartás, a helyes járás kialakítása, a deformációk megelőzése, kiküszöbölése: átgördülés, körzés, behúzás-nyújtás, távolítás, hajlítás, emelés, körzés, fordítás

Szökdelő gyakorlatok, lendületvételek

Kiegészítő gyakorlatok és feladatok

Koordinációs és táncos feladatok

Népi játékok és néptánc egyszerű lépéseinek és dallamainak felhasználásával végzett gyakorlatok

Improvizáció, szabadtánc: az egyes mozgásformák változatos testhelyzetekben való gyakorlása a tanult motívumok, gyakorlatok alapján saját, egyéni mozgásrendszere és mozgáskulcsai segítségével a zene által keltett gondolatok táncban történő kifejezése

Etűd: az egyes mozgásformák változatos testhelyzetekben való gyakorlása érdekében a tanár által készített etűd elsajátítása

Bemutató szerek használata a középgyakorlatokban

Tanévenként egy fő szer választható: similabda, fél-karika, 2 db ritmusbot (kiegészítő lehet a korong, a dob

a négy évfolyamon végig)

Ismerkedés a *mozgás esztétikai tényezőivel*

Tér: a testrészek egyidejű egymáshoz való viszonya a térben

Mozdulatplasztika: a mozdulat iránya (a relatív fő front, konkrét irányskála), magassági foka, hajlítási szöge

A mozgásfolyamat rendezettsége, a mozdulatok egymáshoz való viszonya: a moduláció, a térrajz

Idő: a mozdulatok egyidejű időbelisége, a mozdulat ritmikája: metrum, ritmus, tempó és összhangja

A mozgásfolyamat egymásutániségének időbeli rendje. motívum, mondat, periódus

Erő: a mozdulatrészek egyidejű egymáshoz való viszonya az erőadagolás szempontjából

A feszülő skála erőváltozatai: vezetett, ellenálló, fékezett, hangsúlyozott, rögzítő

A lazító skála erőváltozatai: ernyesztés, rázás, ejtés, esés,

Ezek kombinációja: lendítés, ruganyozás

A mozgásfolyamat egymásutániségének erőbeli rendje, hangsúlyelhelyezések, erősítés–gyengítés

Követelmények

A *tanuló ismerje* a gyakorlatok esztétikus, plasztikus végrehajtásának elveit, a térirányok, térlépcsők alkalmazását, a mozgás esztétikai törvényszerűségeit a korosztályának megfelelő szinten

Legyen képes az ízületek és nagyobb szakaszok egymástól elkülönített mozgására, függetlenítésére, együttes, egyidejű összehangolására valamint az alap motorikus mozgásokra előre–, hátra–, oldalt–, átlós haladásra és fordulásra. Mozdulatokra a tér mindhárom szintjén. Határozza meg és használja a saját terét, hajtson végre mozgásokat egyenes és íves vonalon.

Legyen képes a tanult mozgásformák önálló, tudatos, kreatív, precíz végrehajtására, a tudatos izommunkára, a mozgás esztétikai törvényszerűségeinek korosztályi szintnek megfelelő, tudatos használatára, alakzatok kialakítására, szabálykövető magatartásra, a feladat– és szerepvállalásra, a tanult mozgásformák és etűdök zenével összehangolt csoportos előadására, társas együttlétre, mások elfogadására, fizikai kontaktus létesítésére

5.1.2. 2. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

- Az izomzat gimnasztikus kidolgozottságának, az ízületek és szakaszok valamint a testrészek egymástól függetlenített mozgásszabadságának, a tudatos mozgáskoordinációnak, az ízületek és szakaszok együttes, egyidejű összehangolásának, a zenei műveltségnek, a zene és a mozgás összehangoltságának fejlesztése.
- Az alkat optimalizálása.
- A formaérzék kialakítása.
- A légzőizmok működésének tudatosítása.
- A testismeret, testtudat, önismeret, helyes énkép kialakítása, az együttműködési, a kommunikációs képességek fejlesztése.
- Az erő, a változatos mozgásdinamika, ritmika alkalmazásának ösztönzése.
- A bemutató szerek használatával célunk az egyéni gondolatok, ötletek felébresztése, a kéz ügyesség, a koordinációs technika fejlesztése, a síkok, kartechnikák tanulmányának megkönnyítése, az egyéni fantázia kibontakoztatása, az esztétikai hatás fokozása.

Tananyag

Bemelegítő járás és futásgyakorlatok kartartásokkal, kargyakorlatokkal körben, alapjárással, lábujjon, sarkon, külső talpélen, hajlított térdrel, nyújtott lábemeléssel járás, érintőjárással, passzé járás, hintajárással, futás

párhuzamos és terpesztett térd emeléssel, sarokemeléssel

Középgyakorlatok fentről lefelé haladva, változatos kiinduló helyzetekből, kombinációkkal, variációkkal szimmetrikusan

Törzsgyakorlatok nagy alátámasztással fekvésben, ülésben, térdelésben

A fekvő-és ülőhelyzetekben tanult gyakorlatok végrehajtása térdelésben és rövid ideig állásban, nehezített változatban

A mozgásnak és kidolgozásnak megfelelő változatos dinamikai és ritmikai feladatokkal a gerincoszlop nyaki-, háti-, központi- és keresztcsonti szakaszának nagyobb egységeiben, a nehézségi szint, a tempó fokozásával, változó dinamikával

Kargyakorlatok a legváltozatosabb ülésekben, szimmetrikusan: lapocka és felkar, alkar, kézfej és ujjak

Az alsó végtag gyakorlatai ülésben, fekvésben, rúdnál: talp, lábfej, ujjak, alsó lábszár, felső lábszár

Szökdelő gyakorlatok, lendületek, ugrás-előkészítő gyakorlatok

Kiegészítő gyakorlatok és feladatok

Koordinációs, táncos feladatok a magyar néptánc egyszerű lépései és dallamai felhasználásával

Improvizáció-szabadtánc: a test önálló "gondolatainak", érzéseinek a külső szemlélő által észlelhető kifejezése az addig tanult motívumok, gyakorlatok alapján saját, egyéni mozgásrendszere és mozgáskulcsai segítségével

Etűdkészítés: a tanár által készített etűd elsajátítása és diktálásra bemutatása, önálló etűdkészítés számolásra, rövidebb, egyszerűbb zenei egységekre készített "koreográfia" szóloóban

Bemutató szerek használata a középgyakorlatokban

Tanévenként egy fő szer választható: műanyag labda, kiskarika, egy-két kisszalag, bot (kiegészítő lehet: korong, dob a négy évfolyamon végig)

A mozgás esztétikai tényezői: Tér, Idő, Erő

Követelmények

A tanuló ismerje a gyakorlatok esztétikus, plasztikus végrehajtásának elveit, a térirányok, térlépcsők alkalmazását, a mozgás esztétikai törvényszerűségeit

Legyen képes az ízületek és nagyobb szakaszok egymástól elkülönített mozgására, függetlenítésére valamint együttes, egyidejű összehangolására, az alap motorikus mozgásokra, előre-, hátra-, oldalt-, átlós haladásra és fordulásra. Mozdulatokra a tér mindhárom szintjén, határozza meg és használja a saját terét, hajtson végre mozgásokat egyenes és íves vonalon

Legyen képes a tanult mozgásformák önálló, tudatos, kreatív, plasztikus végrehajtására, a tudatos izommunkára, a mozgás esztétikai törvényszerűségeinek tudatos használatára, alakzatok kialakítására, szabálykövető magatartásra, a feladat- és szerepvállalásra, a tanult mozgásformák és etűdök zenével összehangolt csoportos előadására

Legyen képes együttműködésre és társas együttlétre, mások elfogadására és fizikai kontaktus létesítésére

5.2 ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK

5.2.1. 1. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

– Az izomzat gimnasztikus kidolgozottságának, az ízületek és szakaszok valamint a testrészek egymástól függetlenített mozgásszabadságának, a tudatos mozgáskoordinációnak, az ízületek és szakaszok együttes,

egyidejű összehangolásának, a zenei műveltségnek, a zene és a mozgás összehangoltságának fejlesztése.

– Az alkat optimalizálása.

– A formaérzék kialakítása.

– A légző izmok működésének tudatosítása.

– A testismeret, testtudat, önismeret, helyes énkép kialakítása, az együttműködési, a kommunikációs képességek fejlesztése.

– Az erő, a változatos mozgásdinamika, ritmika alkalmazásának ösztönzése.

– A bemutató szerek használatával célunk az egyéni gondolatok, ötletek felébresztése, a kezűgyesség, a koordinációs technika fejlesztése, a síkok, kartechnikák tanulásának megkönnyítése, az egyéni fantázia kibontakoztatása, az esztétikai hatás fokozása

Tananyag

Bemelegítő járás és futásgyakorlatok kartartásokkal, aszimmetrikus kargyakorlatokkal körben, hintalépés előre–hátra, hárrmaslépés, táncos alapjáras, lábujjon, sarkon, külső talpélen járas, hajlított térdel, nyújtott lábemeléssel járas, érintőjáras, passzjáras, hintajáras, futás párhuzamos és terpesztett térdemeléssel/sarokemeléssel, galopp, alap tánclépések

Az alsó végtag gyakorlatai rúdnál

Középgyakorlatok fentről lefelé haladva, változatos kiinduló helyzetekből, kombinációkkal, variációkkal, szimmetrikusan

Törzsgyakorlatok fekvésben, ülésben, térdelésben, állásban. A térdelő,– fekvő– ülőhelyzetekben tanult gyakorlatok végrehajtása állásban, nehezített és kombinált formákban, változatos dinamikai és ritmikai feladatokkal, kisebb gerinc– egységekben, a nehézségi szint, a tempó fokozásával, változó dinamikával

Kargyakorlatok a legváltozatosabb ülésekben, szimmetrikusan

Az alsó végtag gyakorlatai ülésben, fekvésben, térdelésben, állásban

Szökdelő gyakorlatok, lendületek, ugrás–előkészítő gyakorlatok, egyszerűbb ugrások

Kiegészítő gyakorlatok és feladatok

Koordinációs, táncos feladatok

A magyar néptánc egyszerű lépései és dallamai felhasználásával

Improvizáció–szabadtánc– etűdkészítés: számolásra szólóban, párban, rövidebb, egyszerűbb zenei egységre készített "koreográfia" szólóban, majd párban

Önálló feladatként csoportos etűd készítése "központilag adott" és szabadon választott zenére: 1–2 perces, az életkornak megfelelő zenére való saját koreográfiák

Bemutató szerek használata a középgyakorlatokban

Tanévenként egy fő szer választható, itt: műanyag labda, karika, 3 m–es szalag, bot (Kiegészítő lehet: korong, dob a négy évfolyamon végig)

A mozgás esztétikai tényezők: Tér, Idő, Erő

Követelmények

A tanuló ismerje a gyakorlatok esztétikus, plasztikus végrehajtásának elveit, a térirányok, térlépcsők alkalmazását, a mozgás esztétikai törvényszerűségeit

A tanuló legyen képes az ízületek és nagyobb szakaszok egymástól elkülönített mozgására, függetlenítésére valamint együttes, egyidejű összehangolására, az alap motorikus mozgásokra, előre–, hátra–, oldalt–, átlós haladásra és fordulásra. Mozdulatokra a tér mindhárom szintjén, határozza meg és használja a saját terét, hajtson végre mozgásokat egyenes és íves vonalon

Legyen képes a tanult mozgásformák önálló, tudatos, kreatív, precíz végrehajtására, a tudatos izommunkára, a mozgás esztétikai törvényszerűségeinek tudatos használatára, alakzatok kialakítására, szabálykövető magatartásra, a feladat- és szerepvállalásra, a tanult mozgásformák és etűdök zenével összehangolt csoportos előadására

Legyen képes együttműködésre és társas együttlétre, mások elfogadására és fizikai kontaktus létesítésére

5.2.2. 2. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

- Az izomzat gimnasztikus kidolgozottságának, az ízületek és szakaszok, valamint a testrészek egymástól függetlenített mozgásszabadságának, a tudatos mozgáskoordinációnak, az ízületek és szakaszok együttes, egyidejű összehangolásának, a zenei műveltségnek, a zene és a mozgás összehangoltságának fejlesztése.
- Az alkat optimalizálása.
- A formaérzék kialakítása.
- A légző izmok működésének tudatosítása.
- A testismeret, testtudat, önismeret, helyes énkép kialakítása, az együttműködési, a kommunikációs képességek fejlesztése.
- Az erő, a változatos mozgásdinamika, ritmika alkalmazásának ösztönzése.
- A bemutató szerek használatával célunk az egyéni gondolatok, ötletek felébresztése, a kéz ügyessége, a koordinációs technika fejlesztése, a síkok, kartechnikák tanulásának megkönnyítése, az egyéni fantázia kibontakoztatása, az esztétikai hatás fokozása.
- Önállóság, saját etűd-összeállítás bemutatásának képessége

Tananyag

Bemelegítő járás és futásgyakorlatok kartartásokkal, aszimmetrikus kargyakorlatokkal körben: hintalépés előre-hátra, hármaslépés, szökkenő hármás, táncos alapjárással, lábujjon, sarkon, külső talpélen járás, hajlított térddel, nyújtott lábemeléssel járás, érintőjárással, passzéjárással, hintajárással, futás párhuzamos és terpesztett térdemeléssel/sarokemeléssel, galopp, sasszé, alap tánclépések

Az alsó végtag és a törzs gyakorlatai rúdnál

Középgyakorlatok: fentről lefelé haladva, változatos kiinduló helyzetekből, kombinációkkal, variációkkal, aszimmetrikusan is

Törzsgyakorlatok fekvésben, ülésben, térdelésben, támaszban, állásban. A mozgásnak és kidolgozásnak megfelelő változatos dinamikai és ritmikai feladatokkal, kisebb gerinc- egységekben, kombinációkban, variációkkal, a nehézségi szint, a tempó fokozódásával, változó dinamikával.

Kargyakorlatok a legváltozatosabb ülésekben és állásban szimmetrikusan és aszimmetrikusan

Az alsó végtag gyakorlatai ülésben, fekvésben, térdelésben, állásban, elmozdulásban

Diagonál gyakorlatok 1–4fős csoportokban

Szökdelő gyakorlatok, lendületek, ugrás-előkészítő gyakorlatok, ugrások összekötő lépésekkel

Kiegészítő gyakorlatok és feladatok

Koordinációs, táncos feladatok

A magyar néptánc egyszerű lépései és dallamai felhasználásával

Improvizáció-szabadtánc- etűdkészítés: rövidebb, egyszerűbb zenei egységre készített "koreográfia" szólóban, majd párban, csoportos etűd készítése "központilag adott" és szabadon választott zenére, 1–2 perces, az életkornak megfelelő zenére való önálló koreográfiák

Bemutató szerek használata a középgyakorlatokban és az etűdökben

Tanévenként egy fő szer választható: műanyag labda, 1 vagy 2karika, 3–5 m-es szalag, bot (Kiegészítő lehet: korong, dob a négy évfolyamon végig)

Követelmények

A *tanuló ismerje* a gyakorlatok esztétikus, plasztikus végrehajtásának elveit, a térirányok, térlépcsők alkalmazását, a mozgás esztétikai törvényszerűségeit

A *tanuló legyen képes* az ízületek és nagyobb szakaszok egymástól elkülönített mozgására, függetlenítésére valamint együttes, egyidejű összehangolására, az alap motorikus mozgásokra, előre–, hátra–, oldalt–, átlós haladásra és fordulásra. Mozdulatokra a tér mindhárom szintjén, határozza meg és használja a saját terét, hajtson végre mozgásokat egyenes és íves vonalon

Legyen képes a tanult mozgásformák önálló, tudatos, kreatív, plasztikus végrehajtására, a tudatos izommunkára, a mozgás esztétikai törvényszerűségeinek tudatos használatára, alakzatok kialakítására, szabálykövető magatartásra, a feladat– és szerepvállalásra, a tanult mozgásformák és etűdök zenével összehangolt csoportos előadására

Legyen képes együttműködésre és társas együttlétre, mások elfogadására és fizikai kontaktus létesítésére

5.3. A TANANYAG FELDOLGOZÁSÁHOZ SZÜKSÉGES KÖTELEZŐ (MINIMÁLIS) TANESZKÖZ

Kísérő ritmushangszerek

Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal

Videó– vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor

A tantárgyhoz használt, évfolyamonként választható eszközök: similabda, fél–karika, ritmusbot, műanyag labda 2– 3 méretben, műanyag karika 2–3 méretben, kisszalag, 3–4 m-es szalag, kendő/fátyol, tornabot, korong, dob, ugrókötel vagy más eszközök az iskola helyi tanterve szerint

6. KREATÍV GYERMEKTÁNC

A képzés feladata az önkifejezés mozgásban történő realizálása, az önfeledt játék megvalósítása, a különböző játékszabályok megismerése és alkalmazása, a játék örömeinek megélése. A képzés célja, hogy a tanuló az önfeledt, ám a későbbiekben egyre tudatosabb mozgás segítségével jobban megismerkedjen testének képességeivel, a tér használatával, a dinamikai variációkkal és az idő, mint a zeneiség alkotóelemével. Megtanulja figyelni, érteni és használni saját és mások nonverbális kommunikációját. Elsajátítja az együttműködés számtalan fatáját. A képzés hozzájárul a tanuló szocializációs, kommunikációs készségének, kezdeményezőképességének, önismeretének fejlesztéséhez.

6.1. ELŐKÉPZŐ ÉVFOLYAMOK

6.1.1. 1. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

- A tanuló mozgáskészségének fejlesztése
- A tanuló tér és formálátásának fejlesztése
- A tanuló önfegyelmének növelése
- A koncentrációkészség növelése
- A megfigyelőképesség kialakítása
- A kommunikációs képesség, játékbátorság, szabálytudat fejlesztése
- A közösségi érzés, a közösséghez tartozás tudatos kialakítása
- A verbális és nonverbális kommunikáció szinkronjának elősegítése
- A szocializációs folyamatok fejlesztése

Tananyag

Ismerkedő táncok

Ábrázoló táncok

Csoportos táncok

Ünnepi táncok

Izom puzzle/testtudati táncok

Kitalálós játékok

Ábrázoló és csoportjátékok

Anyaggal való játékok

Követelmények

A tanuló ismerje a tanév során ismertetett táncjáték–fajtákat.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a fizikai kontaktus kialakítására, a társas együttlétre, a pár– és csoportválasztásra, a játéktevékenységre.

6.1.2. 2. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

- A kreativitás fejlesztése
- A testrészek mozgáslehetőségeinek megismertetése
- A test térben való mozgáslehetőségeink feltárása
- A tempókülönbségek felismerése, alkalmazása
- Egyszerű ritmusképletek megszólaltatása
- A helyzetfelismerő képesség fejlesztése
- A megoldási lehetőségek feltérképezése
- A döntésképesség növelése
- A mozgás kapcsolatteremtő lehetőségeinek alkalmazása
- A szociális érzékenység fejlesztése

Tananyag

Energia levezető, összehangoló játékok

Koncentrációt növelő játékok

A feladatok egyénileg, páros, kis és nagycsoportos formában

Alap mozgásformák elsajátítása, variálása, tudatosítása (kúszás, mászás, gurulás, lépés, járás, futás, ugrás)

Alapvető gyakorlattípusok használata:

Vezetés–követés: alárendeltség, fölérendeltség megtapasztalása

Másolás–tükrözés: szinkronicitás, kánonforma

Kontraszt variációk: mozgás–mozdulatlanság, kicsi–nagy mozgások, gyors–lassú mozgások tudatosítása

Akció–reakció: párbeszédformák, folytatáson alapuló játékok

Zenei táncjátékok

Bizalmi játékok

Fogócska és más, gyors reakciókészséget fejlesztő játékok

Koncentrációs és kitalálós játékok

Ábrázoló és csoportjátékok

Anyaggal való játékok

Követelmények

A tanuló ismerje az alapvető gyakorlattípusokat (vezetés–követés, másolás–tükrözés, kontrasztvariációk, akció–reakció) és a tanév során elsajátított különböző táncjátékfajtákat.

A tanuló legyen képes az alap mozgásformák szabad variálására, a tanult mozgásformák gyakorlati megvalósítására, az új kapcsolatteremtési formák felhasználására valamint a térbeli és ritmikai alapfogalmak gyakorlati alkalmazására

6.2. ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK

6.2.1. 1. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

- Önálló, aktív, kreatív mozgássorok létrehozásának ösztönzése
- A testtudat fejlesztése, a központ tudatosítása, izolációja, koordinációja
- Release alapok: az ellazulás technikájának megismerése, a földön való sérülésmentes mozgás illetve a földre való érkezés sérülésmentes formáinak feltérképezése
- Imaginációs alapok: a tanult lépések, mozgássorok képzeletben történő megjelenítésének kialakítása, képzettársítások összekötése a gyakorlati mozgással
- A mozgásmemória fejlesztése
- A problémák felismertetése előre és utólag
- A tér-, ritmika-, dinamika az életkornak megfelelő szintű alapelemek használata
- A kölcsönösségen alapuló szociális magatartás ösztönzése

Tananyag

Energia kiegyenlítő, összehangoló játékok

Koncentrációt növelő játékok

Alapmozgásformák: döntések, dölések, esések, gurulások párban és egyénileg

Lendített, ejtett, vezetett, tartott mozdulatok variálása, adaptálása más szabályrendszerekhez

Térben haladás változatai, két- és háromdimenziós terek, térábrázolások megkülönböztetése

Többszereplős térbeli képletek kialakítása, melyek megalapozzák a kompozíciókészítést

Csoport improvizáció a tanultak felhasználásával

2/4–, 3/4–, 4/4–es metrum ismerete és mozgásban való alkalmazása
Hangok, szavak, énekhang játékos használata
A végtag ízületek szabadságfokának megismerése a fő irányokban
Az érzékszervek adta világ felfedezése
A belső kép, tükörkép és a társak jelzései alapján kialakult énkép összevetése

Követelmények:

A tanuló ismerje az alapmozgás formákat.

A tanuló legyen képes tudatosan játszani a gravitáció és a teste adta lehetőségek széles spektrumával mind egyénileg, mind kis és nagy csoportban. Legyen képes aktívan, jó helyzetfelismeréssel részt venni egy csoport improvizációban, felhasználva a ritmika és a tér új ismereteit.

6.2.2. 2. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

- Az absztrakció értése, létrehozása, más kontextusba való helyezése
- A koordinációs készség fejlesztése
- A térlátás, térfelosztás, téralkotás, térforma alkotás képességének fejlesztése
- A zenei szövegek értelmezése és az azokhoz való viszony definiálása, variálása

Tananyag

Energia összehangoló játékok

Bemelegítő, állóképesség javító, erősítő játékos gyakorlatok

Koncentráció képességet javító feladatok

A csont–, izom– és szalagrendszer feltérképezése, lehetőségeinek mozgásban való kipróbálása, a tapasztalatokból mozgásfolyamok alakítása

Térformák (kocka, mozgásgömb), egy, két és háromdimenziós irányok használata

Az alap mozgásformák kötésének variációi, egyéni mozdulatsorrá való rögzítése

Testkapcsolatok (bodyhalf, diagonális kapcsolat, fejtető–farokcsont, ülőcsont–sarokcsont, tengelyek mentén való elválasztás illetve forgatás)

Zenei ritmusok, szerkezetek analizálása, megértése, ritmikai képletek variálása, kánon, felezés, kiegészítés

Etűdök készítése egyénileg és kiscsoportban

Imagináció: képzeletbeli mozgások, tárgyakra való mozdulati reflektálás

Mozgáselemzés, stíloselemzés

Csoportimprovizáció stílusok, irányzatok szerint

Követelmények

A tanuló ismerje saját testének lehetőségeit és korlátait, tudatosan használja és koordinálja testrészeit. Otthonosan mozogjon a tér rendszerében, tudatosan formálja a teret maga körül, ismerje a zene alapvető alkotórészeit.

A tanuló legyen képes egy egyszerűbb zenemű szerkezetének felismerésére, mozgásfolyamok létrehozására és rögzítésére mind egyénileg, mind párban illetve kiscsoportban

6.3. A TANANYAG FELDOLGOZÁSÁHOZ SZÜKSÉGES KÖTELEZŐ (MINIMÁLIS) TANESZKÖZ

Kísérő hangszerek

Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal

Videó– vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor

7. JAZZ–TECHNIKA

A jazz–technika a klasszikus balett, az afrikai és latin–amerikai táncok hagyományaira épülő színpadi táncforma. Jellemzői az izoláció és koordináció, az éles ritmikai és dinamikai kontrasztok, törekvés a könnyed, közérthető, expresszív előadásmódra

Az oktatási folyamat célja, hogy a tanulók, a táncpedagógus irányításával tudatosan koordinált, plasztikus, egészséges testet fejlesszenek. A tanulók képessé válnak a művészi munkára, melyben az izolációs technika által magas szintre fejlődik koordinációs készségük és létrejön a dinamikai különbségekre épülő tudatos, harmonikus mozgás

Az egyes évfolyamok számára összeállított tréningek a testi képességek, a fizikai erő és a koncentrációs készség fejlesztését szolgálják. A képzés során képesség szintjéről jártasság szintjére fejlesztik az izolációs technikát. Tudatosítják a testközpont használatát, a kontrakciót és release–t. A tanulók megismerik és biztonságosan alkalmazzák a jazz–technika általános és stílári jegyeit

7.1. ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK

7.1.1. 3. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

- A helyes testtartás megismertetése és kialakítása, a központ helyének, valamint fontosságának megéreztetése.
- A jazz technika elsajátításához szükséges alapok megismertetése.
- Az en dehors és a parallel lábtartás helyzetek begyakoroltatása balett és jazz karpozíciókat alkalmazva.
- Az alapgyakorlatok megismertetése, az alaptechnikai elemek alkalmazása.
- A jazz–technikára jellemző izolációs képesség kialakítása.
- A testrészek mozgáslehetőségeinek felismertetése, megtapasztalása.
- A térben való mozgás lehetőségeinek előkészítése.
- A térhasználati képesség, készség kialakítása.
- Az alap szakkifejezések megismertetése és értő alkalmazása

Tananyag

Bemelegítő gyakorlatsor: az ízületek átmozgatása, a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális kihasználása. Először földön, majd folyamatosan építkezve álló helyzetben, kapcsolódva az előző években tanultakhoz

Erősítő és nyújtó gyakorlatok az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok

Középgyakorlatok:

Jazz karpozíciók és karvezetések
 Klasszikus balett karpozíciók I., II., III.
 Lábhelyzetek és pozícióváltások I., II., VI. pozícióban
 Port de bras szögletes karpozíciókkal
 Demi plié I., II., VI. pozícióban
 Relevé és plié relevé – parallel és en dehors pozíciókban váltakozva folyamatos átmenetekkel
 Battement tendu parallel és en dehors lábfejgyakorlatba ágyazva
 Passé parallel és en dehors pozíciókban
 Degagé II. pozícióban parallel és en dehors pozíciókban
 Hajlások, döntések pozícióváltásokkal különböző irányokban
 Flat back
 Developpé először földön, majd álló helyzetben
 Enveloppé először földön, majd álló helyzetben
 Grand battement először földön, majd álló helyzetben
Izolációs gyakorlatok: a fej és váll izolálása kettő majd négy irányba a középponton mindig áthaladva
 Térbeosztás: térirányok
Összekötő lépések:
 Chaissé, Keresztlépés (pas croisé)
 Jazzfutás csúsztatott lábbal, karral
Ugrások:
 Két lábról–két lábra
 Két lábról–egy lábra
 Egy lábról–egy lábra

Követelmények

A tanuló ismerje az évfolyamon tanított gyakorlatokat, kar és lábpozíciókat valamint a technika szakkifejezéseit

A tanuló legyen képes a gyakorlatok pontos kivitelezésére, a biztonságos térhasználatra, a tanult mozgásanyagból összeállított tréning sor és egy rövid kombináció bemutatására, mely tartalmazzon rövid improvizációs részt is

7.1.2. 4. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

- Ismeretbővítés, az ismeretanyag más kombinációkban és komplexebb formában történő alkalmazása.
- A pozíciók és tempóváltások hangsúlyos alkalmazása.
- Az új tréning elsajátítása, a koncentrációs idő intervallumának bővítése.
- A testrészek sokszínű mozgáslehetőségeinek kihasználása, bővülő mozgásrepertoár létrehozása.
- A forgások előkészítése alapozó forgás előkészítő gyakorlatokkal.
- A térben való elmozdulás lehetőségének bővítése a szintek és irányok kombinációja által

Tananyag

Bemelegítő gyakorlatsor: az ízületek átmozgatása a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális felhasználásával

Erősítés és nyújtás: az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok

Középgyakorlatok:

Demi plié, battement tendu parallel és en dehors pozíciókban karváltásokkal

Port de bras IV. pozíció grand plié

Passé parallel és en dehors pozíciókban karváltásokkal

Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban

Relevé és plié relevé – parallel és en dehors pozíciókban váltakozva karral

Twist előkészítő második pozícióból karral

Hajlások, döntések pozícióváltásokkal különböző irányokban kar használattal

Flat back. Developpé álló helyzetben

Enveloppé álló helyzetben

Rand battement álló helyzetben

Izoláció: A fej és váll izolálása, egy–egy testrésszel négy irányba, ritmizálva, a középponton áthaladva és a körívek mentén

Térbeosztás: térirányok, fönt–lent helyzetek

Összekötő lépések irányváltásokkal:

Féltalpon és féltalpról lassan legördülve

Pas de bourrée

Triplet

Forgás előkészítő gyakorlatok: helyben és térben elmozdulva

Ugrások:

Két lábról–két lábra

Két lábról–egy lábra

Egy lábról–két lábra

Egy lábról–egy lábra

Követelmények

A tanuló ismerje az évfolyamon tanított gyakorlatokat, valamint a technika szakkifejezéseit

A tanuló legyen képes a gyakorlatok pontos kivitelezésére és a stiláris jegyek képesség szintjén történő alkalmazására, az izolációs technika értő alkalmazására, a tanult mozgásanyagból összeállított tréning sor és egy rövid kombináció bemutatására, mely tartalmazzon rövid improvizációs részt is

7.1.3. 5. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

Ismeretbővítés, az ismeretanyag más kombinációkban és komplexebb formában történő alkalmazásával, hosszabb időtartalmú tréning sorok által.

Az izolációs gyakorlatok pontos, ritmizált formában történő alkalmazása.

Az előkészített forgáselemek készség szinten történő alkalmazása gyakorlatokba építve.

A szintváltások, dinamikai váltások biztonságos alkalmazása helyben és térben elmozdulva. A testtudat kialakításának megalapozása

Tananyag

Bemelegítő gyakorlatsor: az ízületek átmozgatása, a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális felhasználása

Erősítés és nyújtás: az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok

Középgyakorlatok:

Battement tendu és battement tendu jeté parallel és en dehors pozíciókban, pliékkel, karváltásokkal

Port de bras gyakorlat

Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban pliével és spirállal

Developpé, enveloppé

Attitude

Adagio

Grand battement

Térben elmozduló grand-battement.

Twist

Hinge

Arch

Izoláció: a fej, váll, mellkas, csípő, kar, láb izolálása – legalább kettő egy idejű alkalmazásával – alapirányokba a síkok mentén, a centrumon mindig áthaladva és ritmizálva

Összekötő lépések: kombinálva más elemekkel féltalpon, pliében és féltalpról lassan leereszkedve, legördülve

Pas de bourrée

Croisé-ból change

Triplet

Pivot

Tombé

Forgás gyakorlatok: helyben és térben elmozdulva

Ugrások: a jazz stílusra jellemző törzs és kar használattal

Két lábról – két lábra

Két lábról – egy lábra

Egy lábról – két lábra

Egy lábról – egy lábra

Egyik lábról a másik lábra

Követelmények

A tanuló ismerje az évfolyamon tanított gyakorlatokat, valamint a technika szakkifejezéseit, a stílusjegyeket, azok jellemzőit és gyakorlati alkalmazási lehetőségeit

A tanuló legyen képes az izolációs technika pontos, tudatos alkalmazására a tréning során elsajátított gyakorlatokon belül. A gyakorlatok pontos kivitelezésére és a stíláriis jegyek képesség szintjén történő alkalmazására, a tudatos munkára

7.1.4. 6. ÉVFOLYAM

Fejlesztési feladatok

– Az ismeretanyag elmélyítése, a mozgásrepertoár bővítése.

- A mozgásminőség javítása és a technikára jellemző stiláris jegyek tisztázása.
- A tréning kombinatív gyakorlatainak képesség szinten történő elsajátítása.
- Az izolációs technika komplex formában történő alkalmazása.
- A biztos forgástechnika kialakítása a helyben és térben való elmozdulás lehetőségeinek figyelembevételével.
- A tér és idő, magasság–mélység és a dinamikai váltások biztonságos alkalmazása a kombinációkban

Tananyag

Bemelegítő gyakorlatsor: az ízületek átmozgatása, a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális felhasználása

Erősítés és nyújtás: az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok

Középgyakorlatok:

Battement tendu és battement tendu jeté parallel és en dehors pozíciókban, pliékkel, karváltásokkal

Port de bras gyakorlat

Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban pliével és spirállal

Developpé, enveloppé

Attitude

Adagio

Grand battement

Térben elmozduló grand–battement

Tilt

Twist

Hinge

Izolációs gyakorlatok: a fej, váll, mellkas, csípő, kar, láb izolálása – legalább kettő egy idejű alkalmazásával – alap irányokba, a síkok mentén, a köríveken is áthaladva és ritmizálva

Összekötő lépések: kombinálva más elemekkel és különböző szintek használatával egy gyakorlaton belül féltalpon, pliében

Piqué plié–féltalpról lassan leereszkedve, legördülve

Pas de bourrée

Change

Triplet

Pivot

Tombé

Forgás gyakorlatok helyben és térben elmozdulva

Ugrások: a jazz stílusra jellemző törzs, kar és dinamika használatával

Két lábról – két lábra

Két lábról – egy lábra

Egy lábról – két lábra

Egy lábról – egy lábra

Egyik lábról – másik lábra

Követelmények

A tanuló ismerje az évfolyamon tanított gyakorlatokat, valamint a technika szakkifejezéseit, a stílusjegyeket,

azok jellemzőit és gyakorlati alkalmazási lehetőségeit

A tanuló legyen képes az jazz–technikára jellemző izolációs képesség elsajátítására, a stílári jegyek képesség szintjén történő alkalmazására, a tudatos munkára

8. KÖVETELMÉNYEK AZ ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK ELVÉGZÉSE UTÁN

A tanuló ismerje

A tanult technika mozgásanyagát, rendszerét, szaknyelvét és főbb stílusalkotó elemeit

A tanuló legyen képes

Az elsajátított anyagot biztonsággal alkalmazni a jazz–technika stílusára és összetevőire jellemző előadásmód során. Testi adottságait és azokból adódó erősségeit–gyengéit elfogadni és tudatosan használni. Rendelkezzen a technika végrehajtásához szükséges izomerővel, lazasággal, gyakorlati biztonsággal és stílusosan alkalmazza a technika elemeit

Legyen képes a tréning sor és a tananyag mozgáselemeiből építkező önálló vagy csoportos etűd, kombináció harmonikus bemutatására és színpadi formában történő előadására

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgából áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Jazz–technika

35–40 perc

A vizsga tartalma

A jazz–technika vizsga anyaga előre kijelölt és a szaktanár által összeállított gyakorlatokból, gyakorlatsorokból, térben elmozduló lépés, forgás és ugráskombinációkból és néhány perces tánc kombinációból áll, melyet a tanulók párosan vagy csoportos formában, önállóan mutatnak be.

Témakörök

Parallel és en–dehors pozíciók

Balett és jazz karpozíciók

Gördülések, döntések, hajlások, mellkas emelések, rotációk, kontrakció, release

A jazztánc által használt speciális mozgáselemek: twist, flat–back, tilt, hinge, tour, tombe, pas de bourre, chassé, pivot

Izoláció: minimum két testrész egyidejű, összehangolt, izolált munkája

Ötféle ugrásfajta

A jazz–technika által használt balett technikai elemek: plié, tendu, battement, battement tendu jeté, rond de jambe, developpé, enveloppé, attitude, grand battement jeté használata a jazz tánc sajátosságainak megfelelően

A jazz–technika sajátosságainak megfelelő, minimum 1,5 perces kombináció bemutatása

A vizsga értékelése

A bemutatott tananyag pontos ismerete

A gyakorlatok technikai biztonsága

A jazz–technika sajátosságainak stílusos bemutatása

9. A TANANYAG FELDOLGOZÁSÁHOZ SZÜKSÉGES KÖTELEZŐ (MINIMÁLIS) TANESZKÖZ

Kísérő hangszerek, elektronikus hanglejátszó eszközök az iskola helyi tanterve szerint

Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal

Videó– vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor

Kézi dob és dobverő

NÉPTÁNC TANSZAK

1. AZ ALAPFOKÚ TÁNCMŰVÉSZETI OKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

A néptánc – közérthetősége révén – felbecsülhetetlen mértékű segítséget jelent a kultúrák közötti kapcsolatteremtésben, és az egészséges emberi kapcsolatok kialakításában. Oktatása során a kulturális értékek közvetítése a képességek fejlesztésének lehetséges színtere. Lehetővé teszi mindenki számára (kisebbségek, hátrányos helyzetű gyermekek számára is) az önkifejezés és azonosulás esztétikai útjának elérését, segítve ezzel a személyes kreativitás kibontakozását, és az egyéniség fejlődését.

Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja lehetőséget nyújt a tanulók mozgásműveltségének és mozgáskultúrájának sokirányú fejlesztésére, fizikai állóképességének, ügyességének, cselekvő biztonságának, ritmusérzékének, hallásának, tér- és formaérzékének fejlesztésére, gazdagítására. Egészséges életmódra, magabiztosságra, határozottságra, érzelmi nyitottságra nevel. Hozzájárul, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenység és a művészetek iránt.

Kibontakoztatja a tanulók kreativitását, improvizációs képességét, készségét. A tanulók érdeklődésére, tapasztalataira, folyamatos technikai fejlődésére építve gyarapítja ismereteiket, fejleszti képességeiket és alakítja készségeiket.

Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon képességeiktől és szorgalmuktól függően fejleszthetik tánctechnikai, előadói műveltségüket és különféle szakirányú területeken szerezhhetnek jártasságot.

A program keretén belül folyó táncművészeti nevelés alkalmat ad a táncművészet különböző műfajai iránt érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. Figyelembe veszi az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat.

A néptánc oktatás célrendszerében központi szerepet tölt be a tanulók technikai felkészültségének megalapozása, mely során alkalmassá válnak a különböző táncok újraalkotására, szabad, és kötött formában történő megjelenítésére. A tanórai keretek mellett fontos szerepet játszik a tánc színpadi megjelenítése is, mely egyrészt a művészi megtapasztalás élményét teszi lehetővé a tanulók számára, másrészt kulturális szerepvállalás révén a nagyközönség számára is hozzáférhetővé teszi táncos hagyományainkat.

Oktatása elősegíti néphagyományaink megismerését, tovább éltetését, és újraalkotását, kulturális örökségünk megbecsülését. A múlt és a jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésével lehetőséget teremt a tanulók számára életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra, műveltség megszerzésére. Lehetőséget biztosít a helyi táncanyag, táncagyomány tanításának elsődlegességére, mely végig kíséri az egész oktatási folyamatot.

A tanterv spirális elrendezése lehetőséget biztosít arra, hogy a különböző képességű tanulók a képzési szintek végére azonos módon rendelkezzenek az elvárt ismeretekkel, képességekkel, kompetenciákkal. Megteremti az összevont osztályokban történő oktatás kereteit, lehetőségét.

Az alapfokú táncképzésnek nem célja a hivatásos és versenytáncos képzés, de célja a tehetséges tanulók pályára irányítása, valamint az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra ösztönzése.

AZ ALAPFOKÚ TÁNCMŰVÉSZETI OKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

1.1. SZAKMAI KOMPETENCIÁK:

- A táncos képességek – készségek – jártasságok kialakítása és fejlesztése
- A hagyományos népi játékmód ismerete
- Korszerű szemléletmód kialakítása a népi kultúra–népélet összefüggő rendszerének értelmezéséhez
- A tánc általánosan jellemző vonásainak ismerete és gyakorlati alkalmazása
- A zenéhez igazodó, alkalmazkodó táncos mozgás kialakítása
- Az improvizáció és a táncszerkesztés törvényszerűségeinek, szabályainak az életkori sajátosságoknak megfelelő ismerete és tudatos alkalmazása
- A térforma, stílusérzék és mozgásmemória fejlesztése, az alakzatok, formák gyakorlati alkalmazása
- A táncokhoz kapcsolódó énekek, zenei kísérek, jellemző viseletek, szokások és a társasági táncélet alkalmainak megismerése
- A színpad általános törvényszerűségeinek megismertetése
- Előadói táncos magatartás kialakítása az életkori sajátosságoknak megfelelően
- A színpadi táncművészet legfontosabb ágazatainak, korszakainak és művészeti alkotásainak megismerése

1.2. SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK

- Az esztétikai érzék fejlesztése
- A rendszeres és következetes kitartó munkára nevelés
- Nyitottságra, valamint a múlt és a jelen értékeinek befogadására nevelés
- Folyamatos ismeretbővítésen keresztül a szintetikus látásmódra való nevelés
- A vizuális memória és a képzelőerő fejlesztése
- A kreativitás és a testi–lelki állóképesség fejlesztése
- A kommunikáció verbális és nonverbális módjainak alkalmazása

1.3. TÁRSAS KOMPETENCIÁK

- A közösségi alkotás öröme, a közösségi kultúra értékei iránti fogékonyság kialakítása
- A másság elfogadásának képessége
- Az önálló döntéshozatal képessége
- Kezdeményezőképeség, egyéni feladat– és szerepvállalás
- A kapcsolatteremtő képesség fejlesztése
- A szabálytudat kialakítása
- A csoportnorma kialakítása
- A segítő életmódra nevelés, a szociális érzékenység fejlesztése
- A közösségi szemlélet kialakítása

- A környezet megóvásának fontossága
- Az egészséges életmód igénye

1.4. MÓDSZERKOMPETENCIÁK

- Az ismeretbefogadás képességének fejlesztése
- Az intelligens tudás megszerzésére irányuló igény kialakítása
- Az összefüggések megértésére, a következtetések levonására irányuló fejlesztések
- Az ismeretek alkalmazásának, újrafogalmazásának képessége
- A kreatív alkotói folyamatokban való részvétel igényének kialakítása
- A hatékony önálló tanulásra nevelés
- Az alkalmazott tudás kialakítása, a képzés során elsajátított ismeretek alkalmazása más környezetben is
- A tehetség azonosítása, tehetséggondozás, mentorálás, nyomon követés

2. A TANSZAK ÓRATERVE ÉS TANTÁRGYSZERKEZETE

TANTÁRGYAK		Előképző		Alapfok					
		1	2	1	2	3	4	5	6
Fő- tárgy	Népi játék	2	2						
	Néptánc			4	4	3	3	3	3
Köt. tárgy	Folklór- ismeret:					1	1	1	1
Vál. tárgy	Népi játék	2	2						
Összes óraszám:		4		4					
Összes percszám:		180		180					

Az előképzőt a tanulónak nem kötelező elvégeznie.

A képzés évfolyamainak száma: 8 évfolyam (2+6 évfolyam)

A tanítási órák időtartama: 45 perc

Tantárgyak

Főtárgy:

Népi játék (1–2. előképző évfolyamon)

Néptánc (1–6. alapfokú és a 7–10. továbbképző évfolyamon)

Kötelező tantárgy:

Folklórismeret (3–6. alapfokú évfolyamon)

Választható tantárgyak:

Népi játék (1–2. előképző évfolyamon)

3. A TANTÁRGYAK SZAKIRÁNYÚ FELADATAI, KÖVETELMÉNYEI

A néptánc oktatás tantervi programja lehetővé teszi a tanulók kompetenciaalapú fejlesztését. Hozzájárul, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenységek és művészetek iránt, fejleszti a kapcsolatépítést az emberekkel, az időgazdálkodást, fejleszti a tanulók megérző képességét, intuícióját, kreativitásukat, improvizációs képességüket, készségüket. Fejleszti a tanulók szocializációs, kommunikációs készségét, kezdeményező készségét, kulturális tudatosságát, általános műveltségét.

Lehetőséget nyújt a tanulók mozgásműveltségének, mozgáskultúrájának sokoldalú fejlesztésére, fizikai állóképességük, ügyességük, cselekvő biztonságuk, ritmusérzékük, hallásuk, tér- és formaérzékenységük fejlesztésére, gazdagítására.

Figyelembe veszi az egyéni adottságokat, az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat.

Alkalmazkodik a helyi igényekhez és hagyományokhoz. Rugalmassága révén hozzájárul a speciális képzési rendszerekben, összevont osztályokban történő oktatás megvalósításához, lehetőséget teremt a különböző életkorban a képzésbe bekapcsolódó tanulók számára az életkornak megfelelő szintű képzés megvalósítására.

AZ ELŐÍRT TANANYAG, MINIMÁLIS KÖVETELMÉNY, VIZSGÁK, MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA

4. NÉPI JÁTÉK

A képzés elemi szinten járuljon hozzá a tanuló szocializációs, kommunikációs készségének, kezdeményező készségének, kulturális tudatosságának, általános műveltségének fejlesztéséhez. Elsődleges feladat az önfeledt játék megvalósítása, a játékszabály megismerése, a játéköröm megélése.

4.1. ELŐKÉPZŐ 1. ÉVFOLYAM

4.1.1. A TANANYAG-ELSAJÁTÍTÁS, AZ ELLENŐRZÉS ÉS AZ ÉRTÉKELÉS MÓDSZEREI

A TANANYAG-ELSAJÁTÍTÁST SZOLGÁLÓ MÓDSZEREK	AZ ELLENŐRZÉST SZOLGÁLÓ MÓDSZEREK	AZ ÉRTÉKELÉST SZOLGÁLÓ MÓDSZEREK
Gyermekdalok, népdalok, kiszámolók éneklése egyedül és csoportosan; ritmuskísérettel; mozgással, játékkal összekapcsolva; eszközhasználat; Ritmusgyakorlatok; Egyszerű néptánclepek, motívumok, motívumfűzések gyakoroltatása kötött sorrendben; szabadon (improvizálás); Szerepjátszó-szerepváltó játékok gyakorlása; A páros tánc gyakorlása; Énekes-mozgásos népi gyermek-játékok, néptánc motívumfűzések színpadi előadása közönségnek; Részvétel táncban, vegyes korosztályú vendégek között Párválasztó-párcserélő játékok Fogójátékok, Kergetőzők	Egyéni produkció bemutatása csoporttársaknak; Önelemzés egyéni produkcióról vagy a csoportos produkcióban tetten érhető saját teljesítményről; Tanulói produkció, attitűd-megnyilvánulás megfigyelése különféle helyzetekben, a tanuló különféle szerepeiben és a tanulás különféle fázisaiban; Tanulók közös produkcióinak megtekintése és elemzése más tanulók által; Tanulók egyéni vagy közös produkcióinak megtekintése és elemzése a pedagógus által; Versenyeztetés csoporton belül; Iskolai vagy egyéb versenyeken való szerepeltetés; Csoportos színpadi produkciók bemutatása közönségnek	Megfigyelt produkciók rangsorolása tanulók által; Megfigyelt produkciók rangsorolásán való elhelyezése a pedagógus által; Megfigyelt produkciók zsűriztetése külső szakemberek által; Produkciók elemző értékelése szóban;

4.1.2 FEJLESZTÉSI FELADAT, TANANYAG, KÖVETELMÉNY

FEJLESZTÉSI FELADATOK	TANANYAG	KÖVETELMÉNYEK
Alapvető mozgatlattípusok fejlesztése a játéktevékenység során A ritmus – tér – térforma fogalmainak kialakítása Az ugrás és forgás technikái	A játékműveltség felmérése A népi játékokhoz szükséges mozgások, ritmusok, terek, térformák megismertetése Az alapvető mozgatlattípusok Játéktípusok (sport–küzdő karakterű)	<i>A tanuló ismerje</i> a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, játékfűzéseket <i>A tanuló legyen képes</i> az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a

előkészítése A tanuló mozgáskészségének, önfigyelmének, kommunikációs képességének, éneklési készségének, játékbátorságának, szabálytudatának fejlesztése A közösségi érzés, a közösséghez tartozás tudatos kialakítása A verbális és nonverbális kommunikáció szinkronjának elősegítése A szocializációs folyamatok fejlesztése	népi játékok, énekes–táncos gyermekjátékok) Népi mondókák, kiszámolók, szövegek, dallamok Alapvető zenei ismeretek (egyenletes lüktetés, zenéhez való igazodás, negyedes és nyolcados lüktetés, dallamegységek, a gyermekdalok hangkészlete, ritmusgyakorlatok) Irányok, alakzatok (előre–hátra, jobbra–balra, lent–fönt, sor, kör, oszlop, félkör, csigavonal, szórt forma, térkitöltés, térváltás, egyén és csoport viszonya az alakzatokban) Játékfűzések (a helyi vagy régió szerinti néphagyományban fellelhető népi gyermekjátékokból)	szabályok betartására, a fizikai kontaktus kialakítására, a társas együttlétre, a társak előtti kommunikációra, a párválasztásra, a szerepvállalásra, a játéktevékenységre
---	---	---

ELŐKÉPZŐ 2. ÉVFOLYAM

4.1.2. A TANANYAG-ELSAJÁTÍTÁS, AZ ELLENŐRZÉS ÉS AZ ÉRTÉKELÉS MÓDSZEREI

A TANANYAG-ELSAJÁTÍTÁST SZOLGÁLÓ MÓDSZEREK	AZ ELLENŐRZÉST SZOLGÁLÓ MÓDSZEREK	AZ ÉRTÉKELÉST SZOLGÁLÓ MÓDSZEREK
Gyermekdalok, népdalok, kiszámolók éneklése egyedül és csoportosan; ritmuskísérettel; mozgással, játékkal összekapcsolva; eszközhasználatlalt; Ritmusgyakorlatok; Egyszerű néptánclelések, motívumok, motívumfűzések gyakoroltatása kötött sorrendben; szabadon (improvizálás); Szerepjátszó-szerepváltó játékok gyakorlása; A páros tánc gyakorlása; Énekes-mozgásos népi gyermek-játékok, néptánc motívumfűzések színpadi	Egyéni produkció bemutatása csoporttársaknak; Önelemzés egyéni produkcióról vagy a csoportos produkcióban tetten érhető saját teljesítményről; Tanulói produkció, attitűd-megnyilvánulás megfigyelése különféle helyzetekben, a tanuló különféle szerepeiben és a tanulás különféle fázisaiban; Tanulók közös produkcióinak megtekintése és elemzése más tanulók által; Tanulók egyéni vagy közös produkcióinak megtekintése és elemzése a pedagógus által; Versenyeztetés csoporton belül; Iskolai vagy egyéb versenyeken való	Megfigyelt produkciók rangsorolása tanulók által; Megfigyelt produkciók rangsorszáján való elhelyezése a pedagógus által; Megfigyelt produkciók zsűriztetése külső szakemberek által; Produkciók elemző értékelése szóban;

előadása közönségnek; Részvétel táncházban, vegyes korosztályú vendégek között Párválasztó-párcserélő játékok Fogójátékok, Kergetőzők	szerepeltetés; Csoportos színpadi produkciók bemutatása közönségnek	
--	---	--

4.1.3 FEJLESZTÉSI FELADAT, TANANYAG, KÖVETELMÉNY

FEJLESZTÉSI FELADATOK	TANANYAG	KÖVETELMÉNYEK
A mozgáskészség, alapvető kombinációs képesség fejlesztése a mozgás- és játéktevékenység során A ritmus – tér – térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban Az ugrás és forgástechnika fejlesztése A játékműveltség, játékbátorság, szabálytudat, önfegyelem és kezdeményezőképeség fejlesztése A kommunikációs és éneklési képesség fejlesztése, a verbális és nonverbális kommunikáció szinkronjának kialakítása A kreatív játékos tevékenység valamint a mozgásos és verbális önkifejezés ösztönzése, a közösségépítés megvalósítása, a szocializációs folyamatok fejlesztése	Az alapvető mozdulattípusok variációs lehetőségeinek valamint az ugrás típusainak megismertetése Az improvizációs tevékenység előkészítése, a játékk ismeret bővítése Játéktípusok (sport–küzdő karakterű népi játékok, énekes táncos gyermekjátékok) Népi mondókák, kiszámolók, szövegek, dallamok Alapvető zenei ismeretek (egyenletes lüktetés, zenéhez való igazodás, negyedes és nyolcados lüktetés, dallamegységek, a gyermekdalok hangkészlete, ritmusgyakorlatok) Irányok, alakzatok (előre–hátra, jobbra–balra, lent–főnt, sor, kör, oszlop, félkör, csigavonal, szórt forma, térkitöltés, térváltás, egyén és csoport viszonya az alakzatokban) Játékfűzések (a helyi vagy régió szerinti néphagyományban fellelhető népi gyermekjátékokból)	<i>A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, a játékfűzéseket</i> <i>A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a fizikai kontaktus kialakítására, a társas együttlétre, a társak előtti kommunikációra, a párválasztásra, a szerepvállalásra és a játéktevékenységre a variációk során is</i>

4.2 A TANANYAG FELDOLGOZÁSÁHOZ SZÜKSÉGES KÖTELEZŐ (MINIMÁLIS)

TANESZKÖZ

- 1 db tábla vagy flipchart
- 1 db történelmi Magyarország térkép vagy néprajzi térkép
- Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal
- Videó vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor
- A tananyaghoz kapcsolódó könyvek, kiadványok
- Néprajzi kézikönyvek, lexikonok, videó és/vagy DVD filmek
- A tanulólétszámnak megfelelő, a tanulmányi versenyekhez és tanévzáró bemutatókhoz szükséges megfelelő népviseletek, lábbelik

NÉPTÁNC

A néptáncoktatás tantervi programja lehetővé teszi a tanulók kompetenciaalapú fejlesztését. Hozzájárul, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenységek és művészetek iránt, fejleszti a kapcsolatépítést az emberekkel, az időgazdálkodást, fejleszti a tanulók megérző képességét, intuícióját, kreativitásukat, improvizációs képességüket, készségüket. Fejleszti a tanulók szocializációs, kommunikációs készségét, kezdeményező készségét, kulturális tudatosságát, általános műveltségét. Lehetőséget nyújt a tanulók mozgásműveltségének, mozgáskultúrájának sokoldalú fejlesztésére, fizikai állóképességük, ügyességük, cselekvő biztonságuk, ritmusérzékük, hallásuk, tér- és formaérzékenységük fejlesztésére, gazdagítására. Figyelembe veszi az egyéni adottságokat, az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat. Alkalmazkodik a helyi igényekhez és hagyományokhoz. Rugalmassága révén hozzájárul a speciális képzési rendszerekben, összevont osztályokban történő oktatás megvalósításához, lehetőséget teremt a különböző életkorban a képzésbe bekapcsolódó tanulók számára az életkornak megfelelő szintű képzés megvalósítására. Célja, hogy felkészítse és irányítsa a tehetséges tanulókat a táncművészeti pályára illetve az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra. A múlt és a jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésével, megszerettetésével lehetőséget teremt a tanulók számára az életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra, műveltség megszerzésére

4.3 ALAPFOK 1. ÉVFOLYAM

4.3.2 A TANANYAG-ELSAJÁTÍTÁS, AZ ELLENŐRZÉS ÉS AZ ÉRTÉKELÉS MÓDSZEREI

A TANANYAG-ELSAJÁTÍTÁST SZOLGÁLÓ MÓDSZEREK	AZ ELLENŐRZÉST SZOLGÁLÓ MÓDSZEREK	AZ ÉRTÉKELÉST SZOLGÁLÓ MÓDSZEREK
Gyermekdalok, népdalok, kiszámolók éneklése egyedül és csoportosan; ritmuskísérettel; mozgással, játékkal összekapcsolva; eszközhasználatával; Ritmusgyakorlatok; Egyszerű néptánclépések, motívumok, motívumfűzések gyakoroltatása kötött sorrendben; szabadon (improvizálás); Szerepjátszó-szerepváltó játékok gyakorlása; A páros tánc gyakorlása; Énekes-mozgásos népi gyermek-játékok, néptánc motívumfűzések színpadi előadása közönségnek; Résztétel táncházban, egyes korosztályú vendégek között Párválasztó-párcserélő játékok Fogójátékok, Kergetőzők	Egyéni produkció bemutatása csoporttársaknak; Önelemzés egyéni produkcióról vagy a csoportos produkcióban tetten érhető saját teljesítményről; Tanulói produkció, attitűd megnyilvánulás megfigyelése különféle helyzetekben, a tanuló különféle szerepeiben és a tanulás különféle fázisaiban; Tanulók közös produkcióinak megtekintése és elemzése más tanulók által; Tanulók egyéni vagy közös produkcióinak megtekintése és elemzése a pedagógus által; Versenyeztetés csoporton belül; Iskolai vagy egyéb versenyeken való szerepeltetés; Csoportos színpadi produkciók bemutatása közönségnek	Megfigyelt produkciók rangsorolása tanulók által; Megfigyelt produkciók rangsorskálán való elhelyezése a pedagógus által; Megfigyelt produkciók zsűriztetése külső szakemberek által; Produkciók elemző értékelése szóban;

4.3.3 FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÖVETELMÉNY

FEJLESZTÉSI FELADATOK	KÖVETELMÉNYEK
- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra - Az ugrástechnikák fejlesztése, a népi játék–ismeret bővítése, az alapvető táncos alakzatok fogalmi rendszerének kialakítása és alkalmazása - A ritmus – tér – térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban - A játék központi szerepének megtartása - Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése - A játékbátorság, a kezdeményezőkézség, az improvizációs készség, a ritmuskészség és a mozgáskoordináció fejlesztése - Az éneklési kedv, a társak előtti kommunikáció ösztönzése, közösségfejlesztés, a helyi szokások és normák kialakítása	<i>A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, a játékfűzéseket és játékszabályokat, az ugrós és a csárdás technikai elemeit, a tánc közbeni eszközhasználatot</i> <i>A tanuló legyen képes a játéktevékenységre, együttműködésre, feladatvállalásra, a tánctechnikai elemek alkalmazására, improvizációra, a rövid táncetűd folyamatainak felidőzésére, koreográfia bemutatására, a ritmikai gyakorlatok megvalósítására</i>

4.3.4 TANANYAG

TÁNCTECHNIKA	Alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok
ÉNEKES–TÁNCOS NÉPI GYERMEKJÁTEKOK	(szerepjátékok, párválasztó játékok) a páros tánc előkészítése
TÁNCGYAKORLAT	- Az ugrós és a csárdás tanítását előkészítő táncos mozdulatok megismertetése - Ugrós táncok előkészítése csoportos formában, - Csárdás motívumok (egylépéses, kétlépéses, tovahaladó) csoportos formában - Eszközhasználat előkészítése (babzsák, karika, ugrókötel, bot, üveg) Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga: BARANYAI UGRÓS
KOREOGRÁFIA	Népi gyermekjáték vagy népi gyermekjáték és tánc
ZENEI ISMERETEK	Dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, 2/4-es löktetés
NÉPI ÉNEK	A választott táncanyaghoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok
VISELETEK	Jellemző viseletdarabok, azok elnevezései
HAGYOMÁNYŐRZÉS	Saját táncrégió gyermekjátékai és táncai: BARANYAI JÁTEKOK ÉS TÁNCOK

ALAPFOK 2. ÉVFOLYAM

1.1.1. A TANANYAG-ELSAJÁTÍTÁS, AZ ELLENŐRZÉS ÉS AZ ÉRTÉKELÉS MÓDSZEREI

A TANANYAG-ELSAJÁTÍTÁST SZOLGÁLÓ MÓDSZEREK	AZ ELLENŐRZÉST SZOLGÁLÓ MÓDSZEREK	AZ ÉRTÉKELÉST SZOLGÁLÓ MÓDSZEREK
Gyermekdalok, népdalok, kiszámolók éneklése egyedül és csoportosan; ritmuskísérettel; mozgással, játékkal összekapcsolva; eszközhasználattal; Ritmuszgyakorlatok; Egyszerű néptánclépések, motívumok, motívumfűzések gyakoroltatása kötött sorrendben; szabadon (improvizálás); Szerepjátszó-szerepváltó játékok gyakorlása; A páros tánc gyakorlása; Énekes-mozgásos népi gyermek-játékok, néptánc motívumfűzések színpadi előadása közönségnek; Részvétel táncházban, vegyes korosztályú vendégek között Párválasztó-párcserélő játékok Fogójátékok, Kergetőzők	Egyéni produkció bemutatása csoporttársaknak; Önelemzés egyéni produkcióról vagy a csoportos produkcióban tetten érhető saját teljesítményről; Tanulói produkció, attitűd-megnyilvánulás megfigyelése különféle helyzetekben, a tanuló különféle szerepeiben és a tanulás különféle fázisaiban; Tanulók közös produkcióinak megtekintése és elemzése más tanulók által; Tanulók egyéni vagy közös produkcióinak megtekintése és elemzése a pedagógus által; Versenyeztetés csoporton belül; Iskolai vagy egyéb versenyeken való szerepeltetés; Csoportos színpadi produkciók bemutatása közönségnek	Megfigyelt produkciók rangsorolása tanulók által; Megfigyelt produkciók rangsorskálán való elhelyezése a pedagógus által; Megfigyelt produkciók zsűriztetése külső szakemberek által; Produkciók elemző értékelése szóban;

1.1.2 FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÖVETELMÉNY

FEJLESZTÉSI FELADATOK	KÖVETELMÉNYEK
-----------------------	---------------

• A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra • Az ugrások különbözőségeinek, hasonlóságainak összevetése • A fizikai kontaktus megteremtésének elősegítése • A csárdás mozgáselemeinek előkészítése • A zenei lüktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak felfedezése, alkalmazása • Ritmus – tér – térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban • A játékbátorság, a kezdeményezőkézség, az improvizációs készség, a ritmusérzék, a hallás, a ruganyosság, a térdhasználat, a kapcsolatteremtő képesség és az eszközhasználat fejlesztése • Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése • Az éneklési kedv, a társak előtti kommunikáció ösztönzése, közösségfejlesztés, a helyi szokások és normák kialakítása	• <i>A tanuló ismerje a tanult táncanyagot, az énekes táncos gyermekjátékok cselekményét, szövegét és dallamát, a tánc közbeni eszközhasználatot</i> • <i>A tanuló legyen képes a közösségen belüli aktív tevékenységre, a tanult táncanyag újraalkotására, improvizációra, a tanult koreográfia bemutatására, a ritmikai gyakorlatok megvalósítására, a tanórákon megfelelő fizikai és szellemi erőnléttel való részvételre</i>
--	---

2. TANANYAG

TÁNCTECHNIKA	Alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térben való eligazodás, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás (séta, járás, futás, ridázás) lenghangsúly – fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, eszközhasználat, csapások, gesztusok
ÉNEKES–TÁNCOS NÉPI GYERMEKJÁTÉKOK	A játéktudás bővítése, a játék központi szerepének megtartása, (szerepjátékok, párválasztó játékok) kör és páros tánc előkészítése
TÁNCGYAKORLAT	• Az ugrástechnikáknak, a súlyvétel lehetőségeinek, az ugrós táncselemeknek és az összekapaszkodási módoknak a megismertetése • A Dunai táncdialektus <i>ugrós</i> táncai közül választott, a helyi tantervben meghatározott táncanyag (csoportos, páros): BARANYAI UGRÓS • A Dunai táncdialektus <i>eszközös táncai</i> közül a helyi tantervben meghatározott táncanyag bevezetése (szóló): HETÉNYI KANÁSZTÁNC ÉS BIRJÁNI ÜVEGES TÁNC (BARANYA) • Csárdás motívumok (egylépéses, kétlépéses) páros formában • <i>Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga</i>
KOREOGRÁFIA	Népi gyermekjáték és tánc és/vagy ugrós–eszközös táncok
ZENEI ISMERETEK	Dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, a duda, a hosszúfurulya
NÉPI ÉNEK	A Dunai táncdialektusból választott táncához kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok: BARANYAI UGRÓS ÉS KANÁSZTÁNC DALLAMOK

TÁNCFOLKLORISZTIKA	Az ugrós tánc típus fogalma, formai lehetőségei, összekapaszkodási módok, a tánc típus főbb jellemzői
VISELETEK	Viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok
HAGYOMÁNYÖRZÉS	A saját tánc régió gyermekjátékai és táncai: <i>BARANYAI JÁTEKOK ÉS TÁNCOK</i>

ALAPFOK 3. ÉVFOLYAM

2.1.1. A TANANYAG-ELSAJÁTÍTÁS, AZ ELLENŐRZÉS ÉS AZ ÉRTÉKELÉS MÓDSZEREI

A TANANYAG-ELSAJÁTÍTÁST SZOLGÁLÓ MÓDSZEREK	AZ ELLENŐRZÉST SZOLGÁLÓ MÓDSZEREK	AZ ÉRTÉKELÉST SZOLGÁLÓ MÓDSZEREK
Népdalok, népszokások dalainak éneklése egyedül és csoportosan; Népdalok, népszokások dalainak éneklése ritmuskísérettel; Népdalok, népszokások dalainak éneklése mozgással, játékkal összekapcsolva; Népdalok, népszokások dalainak éneklése ritmuskísérettel és eszközhasználattal (bot, sapka, üveg, kendő stb.); Ritmusgyakorlatok; Néptánc lépések, motívumok, motívumfűzések gyakoroltatása kötött sorrendben; Néptánc lépések, motívumok, motívumfűzések gyakoroltatása szabadon (improvizálás); A páros tánc gyakorlása; Népszokások, néptánc motívumfűzések, koreográfiák színpadi előadása közönségnek; Részvétel tánc házban, vegyes korosztályú vendégek között; Filmek megtekintése népszokásokról; Népszokásokról, néptánc-típusokról, táncdialektusokról szóló szövegek feldolgozása; Koreográfiák elemzése; Táncdialektusok elemzése; A táncírás alapelemeinek tanulása Párválasztó-párcserélő játékok	Egyéni produkció bemutatása társaknak; Önelemzés egyéni produkcióról vagy a csoportos produkcióban tetten érhető saját teljesítményről; Tanulói produkció, attitűd-megnyilvánulás megfigyelése különféle helyzetekben, a tanuló különféle szerepeiben és a tanulás különféle fázisaiban; Tanulók közös produkcióinak megtekintése és elemzése más tanulók által; Tanulók egyéni vagy közös produkcióinak megtekintése és elemzése a pedagógus által; Iskolai vagy egyéb versenyeken való szerepeltetés; Csoportos színpadi produkciók bemutatása közönségnek; Filmek, hangzó anyagok tanulói elemzése megtekintés, illetve meghallgatás után; Adott mozgásoknak a tanulók által való lejegyzésének ellenőrzése és elemzése; Az egyes tanulóknak a tánc házban megnyilvánuló magatartásának, viselkedési kultúrájának, szerepazonosulásának megfigyelése és elemzése szóban	Megfigyelt produkciók rangsorolása tanulók által; Megfigyelt produkciók rangsorkálán való elhelyezése a pedagógus által; Megfigyelt produkciók zsűriztetése külső szakemberek által; Produkciók elemzőértékelése szóban; A csoporttagokhoz, a partnerhez való viszonyulás elemző értékelése szóban;

FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÖVETELMÉNY

FEJLESZTÉSI FELADATOK	KÖVETELMÉNYEK
-----------------------	---------------

• A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra • A ritmus – tér – térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban • Az ritmikai, plasztikai, dinamikai fogalmak kialakítása az életkori sajátosságoknak megfelelően • Az ugrós tánc ritmikai, plasztikai, dinamikai lehetőségeinek, a táncszerkesztés elveinek és a táncok elnevezésének megismertetése az adott tájegység illetve funkció szerint • A gesztusmozdulat fogalmának kialakítása • Az eszközhasználat lehetőségeinek bővítése • A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása • A zenei löktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása • Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség fejlesztése • A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, a másságot elfogadó attitűd valamint a nemi identitás erősítése • Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése	• <i>A tanuló ismerje a választott ugrós, verbunk és csárdás elemeit, a tanult népdalok szövegét, dallamát, a tanult hangszereket, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését</i> • <i>A tanuló legyen képes az ugrós és eszközös ugrós valamint csárdás elemekből csoportosan és párban történő improvizációra, a tánc típus fogalmának meghatározására, a tájegységek, falvak földrajzi meghatározására</i>
---	---

2.1.2 TANANYAG

TÁNCTECHNIKA	Alapvető mozdulat típusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térben való eligazodás, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás (séta, járás, futás, ridázás) lenghangsúly–fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás–ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros fogás, kargesztusok, térirányok gyakorlatai, csapások, gesztusok
ÉNEKES–TÁNCOS NÉPI GYERMEKJÁTÉKOK	• A játékkismeret bővítése, a játék központi szerepének megtartása (szerepjátékok, párválasztó játékok) a kör- és páros táncok előkészítése
TÁNCGYAKORLAT	• A Dunai táncdialektus ugrós–eszközös táncai közül választott tánc elmélyítése, a tananyag bővítése: BARANYAI UGRÓS, HETÉNYI KANÁSZTÁNC ÉS BIRJÁNI ÜVEGES TÁNC (BARANYA) • A Tiszai táncdialektus csárdásai közül választott tánc bevezetése: DÉL-ALFÖLDI LASSÚCSÁRDÁS

	• A verbunk előkészítése: NYÍRSÉGI CSAPÁS • A választott verbunk és csárdás elemeinek, a jellegzetes összekapaszkodási módoknak a megismerése • <i>Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga</i>
KOREOGRÁFIA	Az ugrós–eszközös vagy a csárdás táncanyagából
ZENEI ISMERETEK	Ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, a hangszerek funkciója, játékmódja, jellegzetes hangszer együttesek,
NÉPI ÉNEK	A választott tánchoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok: DÉL-ALFÖLDI NÉPDALOK
TÁNCFOLKLORISZTIKA	Az ugrós tánc fejlődése, formái, a csárdás jellemző vonásai, a tánc típus meghatározása, táncalkalmak, a táncos magatartás jellemzői, tánckezdő szokások, a táncok földrajzi, történelmi háttere
VISELETEK	jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései
HAGYOMÁNYÖRZÉS	A saját tánc régió gyermekjátékai és táncai: BARANYAI JÁTEKOK ÉS TÁNCOK

2.2. ALAPFOK 4. ÉVFOLYAM

2.2.1. A TANANYAG-ELSAJÁTÍTÁS, AZ ELLENŐRZÉS ÉS AZ ÉRTÉKELÉS MÓDSZEREI

A TANANYAG-ELSAJÁTÍTÁST SZOLGÁLÓ MÓDSZEREK	AZ ELLENŐRZÉST SZOLGÁLÓ MÓDSZEREK	AZ ÉRTÉKELÉST SZOLGÁLÓ MÓDSZEREK
Népdalok, népszokások dalainak éneklése egyedül és csoportosan;	Egyéni produkció bemutatása társaknak;	Megfigyelt produkciók rangsorolása tanulók által;
Népdalok, népszokások dalainak éneklése ritmuskísérettel;	Önelemzés egyéni produkcióról vagy a csoportos produkcióban tetten érhető saját teljesítményről;	Megfigyelt produkciók rangsorkálán való elhelyezése a pedagógus által;
Népdalok, népszokások dalainak éneklése mozgással, játékkal összekapcsolva;	Tanulói produkció, attitűd-megnyilvánulás megfigyelése különféle helyzetekben, a tanuló különféle szerepeiben és a tanulás különféle fázisaiban;	Megfigyelt produkciók zsűriztetése külső szakemberek által;
Népdalok, népszokások dalainak éneklése ritmuskísérettel és eszközhasználattal	Tanulók közös produkcióinak megtekintése és elemzése más tanulók által;	Produkciók elemzőértékelése szóban;
Ritmusgyakorlatok;	Tanulók közös produkcióinak megtekintése és elemzése a pedagógus által;	A csoporttagokhoz, a partnerhez való viszonyulás elemző értékelése szóban;
Néptánclépések, motívumok, motívumfűzések gyakoroltatása kötött sorrendben;	Tanulók egyéni vagy közös produkcióinak megtekintése és elemzése a pedagógus által;	
Néptánclépések, motívumok, motívumfűzések gyakoroltatása szabadon (improvizálás);	Iskolai vagy egyéb versenyeken való szerepeltetés;	
A páros tánc gyakorlása;	Csoportos színpadi produkciók bemutatása közönségnek;	
Népszokások, néptánc motívumfűzések, koreográfiák színpadi előadása közönségnek;	Filmek, hangzó anyagok tanulói elemzése megtekintés, illetve meghallgatás után;	
Filmek megtekintése néptáncokról, népszokásokról;		
Koreográfiák elemzése;		

Táncdialektusok elemzése; A táncírás alapelemeinek tanulása		
--	--	--

4.3.5 FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÖVETELMÉNY

FEJLESZTÉSI FELADATOK	KÖVETELMÉNYEK
- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra - A körtáncok technikai előkészítése - A táncszerkesztés elveinek, az összekapaszkodási módok variációs lehetőségeinek megismertetése, a táncos partnerkapcsolat kialakítása - A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása - A zenei löktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása - Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség fejlesztése - A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, a máságot elfogadó attitűd valamint a férfi és női szerepből adódó viselkedésmódok szerint a nemi identitás erősítése - Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése	- A tanuló ismerje a választott ugró, verbunkot és csárdást, a tanult népdalok szövegét, dallamát, a tanult hangszerek jellemzőit, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését - A tanuló legyen képes a tánc típus fogalmának meghatározására, a tanult táncok földrajzi elhelyezésére, az elsajátított táncokból történő improvizálásra

2.2.2 TANANYAG

TÁNCTECHNIKA	Alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lenthangsúly–fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás–ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, forgások, csapások, gesztusok (kar, láb)
TÁNCGYAKORLAT	- A Dunai táncdialektus ugrós–eszközös táncjai közül választott tánc elmélyítése: BARANYAI UGRÓS, HETÉNYI KANÁSZTÁNC ÉS BIRJÁNI ÜVEGES TÁNC (BARANYA) - A Tiszai táncdialektus csárdásai közül választott tánc ismeretének bővítése, ritmikai, plasztikai, dinamikai lehetőségeinek megismertetése: A DÉL-ALFÖLDI LASSÚ ÉS FRISSCSÁRDÁS - A Tiszai táncdialektus verbunkjai közül választott tánc bevezetése: NYÍRSÉGI CSAPÁS - Ismerkedés a Déli körtánc dialektussal: HOSSZÚHETÉNYI KARIKÁZÓ

	• <i>Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga</i>
KOREOGRÁFIA	Az ugrós–eszközös vagy a csárdás táncanyagából
ZENEI ISMERETEK	A Tiszai dialektus jellegzetes hangszerei (cimbalom, klarinét, tekerő) parasztszóró, cigánybanda, a hangszerek funkciói, játékmódja, 4/4-es lüktetés, nyújtott ritmus, éles ritmus
NÉPI ÉNEK	A választott csárdásokhoz és karikázókhoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok DÉL-ALFÖLDI ÉS HOSSZÚHETÉNYI DALOK
TÁNCFOLKLORISZTIKA	A csárdás fejlődése, formái, jellemző vonásai, a tánc típus meghatározása, táncalkalmak, a táncos magatartás jellemzői, tánckezdő szokások, a táncok földrajzi, történelmi háttere
VISELETEK	A jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései
HAGYOMÁNYŐRZÉS	A saját tánc régió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is: BARANYAI JÁTEKOK ÉS TÁNCOK, A NÉMET, ÉS HORVÁT NEMZETISÉGEK JÁTEKAI ÉS TÁNCAI

ALAPFOK 5. ÉVFOLYAM

2.2.3 A TANANYAG-ELSAJÁTÍTÁS, AZ ELLENŐRZÉS ÉS AZ ÉRTÉKELÉS MÓDSZEREI

A TANANYAG-ELSAJÁTÍTÁST SZOLGÁLÓ MÓDSZEREK	AZ ELLENŐRZÉST SZOLGÁLÓ MÓDSZEREK	AZ ÉRTÉKELÉST SZOLGÁLÓ MÓDSZEREK
Népdalok, népszokások dalainak éneklése egyedül és csoportosan;	Egyéni produkció bemutatása társaknak;	Megfigyelt produkciók rangsorolása tanulók által;
Népdalok, népszokások dalainak éneklése ritmuskísérettel;	Önelemzés egyéni produkcióról vagy a csoportos produkcióban tetten érhető saját teljesítményről;	Megfigyelt produkciók rangsorskálán való elhelyezése a pedagógus által;
Népdalok, népszokások dalainak éneklése mozgással, játékkal összekapcsolva;	Tanulói produkció, attitűd-megnyilvánulás megfigyelése különféle helyzetekben, a tanuló különféle szerepeiben és a tanulás különféle fázisaiban;	Megfigyelt produkciók zsűriztetése külső szakemberek által;
Népdalok, népszokások dalainak éneklése ritmuskísérettel és eszközhasználattal		Produkciók elemzőértékelése szóban;
Ritmusgyakorlatok;		A csoporttagokhoz, a partnerhez való viszonyulás elemző értékelése szóban;
Néptánclépések, motívumok, motívumfűzések gyakoroltatása kötött sorrendben;	Tanulók közös produkcióinak megtekintése és elemzése más tanulók által;	
Néptánclépések, motívumok, motívumfűzések gyakoroltatása szabadon (improvizálás);	Tanulók egyéni vagy közös produkcióinak megtekintése és elemzése a pedagógus által;	
A páros tánc gyakorlása;	Iskolai vagy egyéb versenyeken való szerepeltetés;	
Népszokások, néptánc motívumfűzések, koreográfiák színpadi előadása közönségnek;	Csoportos színpadi produkciók bemutatása közönségnek;	
Filmek megtekintése néptáncokról, népszokásokról;	Filmek, hangzó anyagok tanulói elemzése megtekintés, illetve meghallgatás után;	
Koreográfiák elemzése;		
Táncdialektusok elemzése;		
A táncírás alapelemeinek tanulás		

2.2.4 FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÖVETELMÉNY

FEJLESZTÉSI FELADATOK	KÖVETELMÉNYEK
• A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra • Összefoglaló és rendszerező gondolkodás ösztönzése, összefüggések feltárása a tanult táncdialektus ismeretanyagán keresztül • A mozgás közbeni éneklési készség fejlesztése • A legényes és a forgós–forgatós táncok előkészítése • A táncrend fogalmának kialakítása • A táncszerkesztés elveinek, az összekapaszkodási módok variációs lehetőségeinek megismertetése, a táncos partnerkapcsolat kialakítása • A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása • A zenei lüktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása • A zenei kíséretmódok és a tánc összefüggéseinek feltárása • Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség, a dinamikai és stílusérzék fejlesztése • A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, a másságot elfogadó attitűd valamint a férfi és női szerepből adódó viselkedésmódok szerinti táncformálás, a nemi identitás erősítése • Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése	• <i>A tanuló ismerje</i> a tánc típust, táncrend fogalmát, a Dunai táncdialektus választott táncait, a tanult koreográfiákat, a népdalok szövegét, dallamát, a hangszereket, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését, a jellegzetes falvakat • <i>A tanuló legyen képes</i> a tánc típus fogalmának meghatározására, a tanult táncok földrajzi elhelyezésére, az elsajátított táncokból történő improvizálásra

TANANYAG

TÁNCTECHNIKA	alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lenthangsúly–fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszzkodási módok, tartás–ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, csapások gesztusok (kar, láb)
TÁNCGYAKORLAT	• A legényes és a forgós–forgatós táncok előkészítése • A Dunai–dialektus csárdásai közül a helyi tantervben választott tánc bevezetése: ÓCSÁRDI LASSÚ ÉS FRISSCSÁRDÁS (BARANYA) • A Tiszai dialektus verbunkjai közül választott tánc ismeretének bővítése: NYÍRSÉGI CSAPÁS • A Dunai dialektus verbunkjai közül a helyi tantervben választott tánc bevezetése: KÓNYI VERBUNK, ÉS SZILI KARÉJ (RÁBAKÖZI KÖRVERBUNKOK) • A Déli körtánc dialektus ismereteinek bővítése és az Északi körtánc dialektus bevezetése HOSSZÚHETÉNYI KARIKÁZÓ, ÉS MÁTYUSFÖLDI (SL) ÉNEKES NŐI KÖRTÁNCOK • <i>Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga</i>
KOREOGRÁFIA	Az ismert táncanyagból
ZENEI ISMERETEK	A választott karikázó énekes dallamai és azok jellemzői, sajátosságai: FELVIDÉKI KÉTSZÓLAMÚ NÉPDALOK A periódus fogalma, a szinkópa ritmus
NÉPI ÉNEK	A tanult csárdásokhoz és körtáncokhoz kötődő dalok
TÁNCFOLKLORISZTIKA	A verbunk fejlődése, formái, jellemző vonásai, a tánc típus meghatározása, táncalkalmak, táncos magatartás
VISELETEK	Jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései
HAGYOMÁNYÖRZÉS	A saját tánc régió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is: BARANYAI JÁTEKOK ÉS TÁNCOK, A NÉMET, ÉS HORVÁT NEMZETISÉGEK JÁTEKAI ÉS TÁNCAI

ALAPFOK 6. ÉVFOLYAM

2.2.5 A TANANYAG-ELSAJÁTÍTÁS, AZ ELLENŐRZÉS ÉS AZ ÉRTÉKELÉS MÓDSZEREI

A TANANYAG-ELSAJÁTÍTÁST SZOLGÁLÓ MÓDSZEREK	AZ ELLENŐRZÉST SZOLGÁLÓ MÓDSZEREK	AZ ÉRTÉKELÉST SZOLGÁLÓ MÓDSZEREK
Népdalok, népszokások dalainak éneklése egyedül és csoportosan;	Egyéni produkció bemutatása társaknak;	Megfigyelt produkciók rangsorolása tanulók által;
Népdalok, népszokások dalainak éneklése ritmuskísérettel;	Önelemzés egyéni produkcióról vagy a csoportos produkcióban tetten érhető saját teljesítményről;	Megfigyelt produkciók rangsorkálán való elhelyezése a pedagógus által;
Népdalok, népszokások dalainak éneklése mozgással, játékkal összekapcsolva;	Tanulói produkció, attitűd-megnyilvánulás megfigyelése	Megfigyelt produkciók zsűriztetése külső szakemberek által;
Népdalok, népszokások dalainak éneklése		

ritmuskísérettel és eszközhasználattal Ritmusgyakorlatok; Néptánclépések, motívumok, motívumfűzések gyakoroltatása kötött sorrendben; Néptánclépések, motívumok, motívumfűzések gyakoroltatása szabadon (improvizálás); A páros tánc gyakorlása; Népszokások, néptánc motívumfűzések, koreográfiák színpadi előadása közönségnek; Filmek megtekintése néptáncokról, népszokásokról; Koreográfiák elemzése; Táncdialektusok elemzése; A táncírás alapelemeinek tanulás	különféle helyzetekben, a tanuló különféle szerepeiben és a tanulás különféle fázisaiban; Tanulók közös produkcióinak megtekintése és elemzése más tanulók által; Tanulók egyéni vagy közös produkcióinak megtekintése és elemzése a pedagógus által; Iskolai vagy egyéb versenyeken való szerepeltetés; Csoportos színpadi produkciók bemutatása közönségnek; Filmek, hangzó anyagok tanulói elemzése megtekintés, illetve meghallgatás után;	Produkciók elemzőértékelése szóban; A csoporttagokhoz, a partnerhez való viszonyulás elemző értékelése szóban;
---	--	--

2.2.6 FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÖVETELMÉNY

FEJLESZTÉSI FELADATOK	KÖVETELMÉNYEK
- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra - Az összefoglaló és rendszerező gondolkodás valamint a fogalmi gondolkodás ösztönzése és fejlesztése, az összefüggések feltárása az alapfokú évfolyamok ismeretanyagán keresztül - Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség, a stílusérzék, a dinamikai készség, a partnerkapcsolat fejlesztése - A vizsgahelyzetre való felkészítés	<i>A tanuló ismerje</i> az alapfokú évfolyamokon elsajátított táncokat, a tanult koreográfiákat, a tanult zenei, folklorisztikai, földrajzi jellemzőket <i>A tanuló legyen képes</i> a tanult ismeretek megfogalmazására, az önálló táncos megjelenítésre, improvizációra, a megfelelő táncos magatartás színpadi megjelenítésére, az alapfokú művészeti vizsga követelményeinek teljesítésére

4.3.6 TANANYAG

TÁNCTECHNIKA	Alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrás típusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lenthangsúly – fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás–ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, forgások, csapások gesztusok (kar, láb)
TÁNCGYAKORLAT	- A legényes és a forgós–forgatós táncok előkészítése - Az ugrós és eszközös ugrós táncok ismétlése, táncismeret bővítése - A csárdások ismétlése, táncismeret bővítése - A verbunkok ismétlése, táncismeret bővítése - A körtáncok ismétlése, táncismeret bővítése - Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga MOLDVAI KÖR – SOR – ÉS PÁROS TÁNCOK A SZÉKI TÁNCREND
KOREOGRÁFIA	Az ismert táncanyagból
ZENEI ISMERETEK	A tanult tájegységek jellegzetes népi hangszerei és zenei együttesei, a dúvó és az esztam kíséret jellemzői, tánc típusok és kíséret módok
NÉPI ÉNEK	A tanult táncokhoz kötődő dalok ismétlése, bővítése
TÁNCFOLKLORISZTIKA	Az ismert táncok jellemző vonásai, a tánc típusok, táncalkalmak, táncos magatartás

VISELETEK	Jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései
HAGYOMÁNYÖRZÉS	A saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek táncagyományát is: BARANYAI JÁTEKOK ÉS TÁNCOK, A NÉMET, ÉS HORVÁT NEMZETISÉGEK JÁTEKAI ÉS TÁNCAI

2.3 KÖVETELMÉNYEK AZ ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK ELVÉGZÉSE UTÁN

A tanuló ismerje

- Az ugrósok, ügyességi táncok, körtáncok, csárdások és a verbunkok táncanyagát a helyi tantervben meghatározott tájegységek szerint.
- A tájegységek táncaihoz kötődő alapvető földrajzi, történelmi, zenei, táncfolklorisztikai ismeretek összefüggéseit.
- A táncszerkesztés elveit, a jellemző összekapaszkodási módokat.
- A tájegységre jellemző öltözködési, viselethordási szabályokat.
- A ritmikai, plasztikai, dinamikai törvényszerűségeket és azok alkalmazását a gyakorlat során.
- A színpadi törvényszerűségeket.
- A koreográfiák folyamatait, az alakzatok, térformák gyakorlati alkalmazását.
- A táncalkalmaknak megfelelő magatartás- és viselkedésmódokat.

A tanuló legyen képes

- Az egyéni és csoportos improvizációra, a testtudat fenntartására, az eszközhasználatra, a tudatos színpadi megjelenésre, a táncfolyamatok mozgásemlékeztetere, a viseletek tánc közbeni használatára, viselésére, a táncos magatartás és partnerkapcsolat kialakítására
- A megszerzett ismeretekről beszélni.
- A térben történő eligazodásra, a zenei lüktetésrendhez, zenei egységekhez való igazodásra, ismerje és a gyakorlatban is tudja alkalmazni az alakzatokat, térformákat.
- A képzés során elsajátított ismeretek alkalmazására más környezetben is.
- A környezet értékeinek megőrzésére, gyarapítására, a környezettudatos magatartásra.
- A közösségi szerepvállalásra, önálló feladatvállalásra.
- A másság elfogadására, a csoporthagyományok kialakításában való aktivitásra.
- Olyan szokások, tevékenységek kialakítására, amelyek az egészséges életvitelt segítik elő

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

2.3.2 A VIZSGA RÉSZEI

A vizsga gyakorlati vizsgából áll

2.3.3 A VIZSGA TANTÁRGYA ÉS IDŐTARTAMA

Néptánc

Csoportban 5–10 perc

Egyénenként illetve párban: 2–3 perc

2.3.4 A VIZSGA TARTALMA

- Koreográfia: a szaktanár által meghatározott egy vagy két tanult koreográfia (koreográfia részlet, folyamat) csoportos bemutatása
- Improvizáció: A három táncdialektusból választott, a helyi tantervben szereplő tájegységek tanult

táncaiból a nemének megfelelő szerepben kettő előadása kis csoportban (maximum 3 pár) illetve egyéneként vagy párban. Az egyiket a vizsgázók, a másikat a vizsgáztatók választják – a két tánc ne legyen ugyanabból a dialektusból

2.3.5 A VIZSGA ÉRTÉKELÉSE

- Csoportban: a koreográfia ismerete, együttműködés a partnerekkel, színpadi jelenlét
- Egyénileg: a tanult táncanyag tudatos alkalmazása az improvizáció során, a táncos mozgás és a zene illeszkedése, a partneri kapcsolat, páros viszony kialakítása

NÉPTÁNC ALAPVIZSGA TANANYAGA

TANANYAG	TÍPUS	SZÁMONKÉRÉS FORMÁJA	IDŐTARTAM	ÉRÉKELÉSI SZEMPONTOK
MOLDVAI TÁNCOK (ERDÉLYI DIALEKTUS)	MOLDVAI KÖR ÉS PÁROSTÁNCOK	CSOPORTOS	10 PERC	1. ISMERI A TÁNCANYAG MOTÍVUMKINCSET. 2. ZENÉRE TÁNCOL, ISMERI A TÁNC HANGSÚLYOZÁSÁT. 3. ISMERI ÉS ALKALMAZZA A TÁJEGYSÉGRE JELLEMZŐ RITMIKAI, PLASZTIKAI, DINAMIKAI JEGYEKET. 4. ISMERI ÉS ALKALMAZZA A PÁROS ÉS SZÓLÓTÁNCOK FORMAI ÉS TARTALMI JEGYEIT
DÉL- ALFÖLDI TÁNCOK (TISZAI DIALEKTUS)	OLÁHOS, LASSÚ – ÉS FRISCSÁRDÁS	PÁROS BEMUTATÁS, IMPROVIZÁCIÓ	3 PERC	5. ISMERI ÉS ALKALMAZZA A PÁRBAN TÁNCOLÁS TECHNIKAI ELEMÉIT. 6. IMPROVIZÁCIÓJÁBAN FOLYAMATOSAN TÁNCOL, ÉS ALKALMAZZA TÁNC SZERKESZTÉSI ELVEIT. 7. ISMERI ÉS ALKALMAZZA A KEZDŐ ÉS ZÁRÓFORMULÁKAT.
BARANYAI TÁNCOK (DUNAI DIALEKTUS)	PÁROS UGRÓS, LASSÚ ÉS FRISCSÁRDÁS	KOREOGRÁFIA, CSOPORTOS	7 PERC	8. KOREOGRÁFIÁBAN KORRIGÁLNI TUDJA TÉRBELI ELHELYEZKEDÉSÉT, ILLETVE ISMERI ÉS ALKALMAZZA A KOREOGRÁFIA TEREIT. 9. ISMERI, ÉS FOLYAMATOSAN ELŐADJA A KÖTÖTT MOTÍVUMSOROKAT. 10. A TÁNCOT AZ ODAILLŐ ÉNEKKEL, VAGY SZÖVEGGEL (CSUJOGATÁS) KÍSÉRI, DÍSZÍTI.

A NÉPTÁNC GYAKORLATI VIZSGA MENETE:

2.1. Moldvai táncok csoportos bemutatása	10 perc
3.2. Dél-alföldi táncok improvizatív bemutatása páronként csoportban	10 perc
4.3. Baranyai koreográfia bemutatása csoportban	7 perc

A vizsgára szánt teljes időtartam: 45 perc

Az improvizatív páros vizsgák során egyszerre max. 2 pár vizsgázhat.

Mivel az alapfok letételnek feltétele az eddigi évfolyamok követelményeinek sikeres teljesítése, az ötfokozatú értékelés során az elégtelen osztályzat nem alkalmazható, csak abban az esetben, ha a tanuló megtagadja a vizsgát.

Mivel az összetett műfajon belül körülhatárolható értékelési szempontok szubjektív benyomásokat is tartalmaznak, az ötfokozatú értékelés részletezése célszerű. A 10 pontban kifejtett szempontok megfigyelésén túl a táncos megjelelése, előadó készsége nagyban meghatározza a produkció minőségét, és így értékelését. Az értékelési szempontok egyenrangúsága mellett, az azokon belüli hangsúlyeltolódás bizonyos esetekben értelmetlenné teszi az öt fokozat határokkal történő definiálását (pl.: 2 motívumból, stílusos, folyamatos előadással, plasztikai dinamikai tagolással jeles (5) értékelést szerezni.).

FOLKLÓRISMERET

TANANYAG	SZÁMONKÉRÉS FORMÁJA	IDŐTARTAM	A VIZSGA TÉMAKÖREI
FOLKLÓRISMERET	ÍRÁSBELI VIZSGA (TESZT)	30 PERC	1. A folklór, mint történeti hagyomány sajátosságai 2. Az egyes jeles napok időpontja 3. A jeles napok vallási, hiedelmi funkciói, magyarázó története, 4. A hagyományos paraszti élet jellegzetes fordulópontjai, 5. A magyar paraszti világkép legfőbb elemei, eredetük, a hozzájuk fűződő mondák, 6. A parasztság hiedelemvilágának főbb szereplői, funkciójuk

A FOLKLÓRISMERET VIZSGA MENETE

1. Írásbeli vizsga megtétele	30 perc
2. Javítás, értékelés	30 perc
3. Eredményhirdetés	15 perc

A vizsgára szánt teljes időtartam: 75 perc

A folklórismereti írásbeli vizsgát, és a néptánc gyakorlati vizsgát két külön napon kell tenni.

2.4A TANANYAG FELDOLGOZÁSÁHOZ SZÜKSÉGES KÖTELEZŐ (MINIMÁLIS)

TANESZKÖZ

- 1 db tábla vagy flipchart
- 1 db történelmi Magyarország térkép vagy néprajzi térkép
- Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal
- Videó vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor
- A tananyaghoz kapcsolódó könyvek, kiadványok

- Néprajzi kézikönyvek, lexikonok, videó és/vagy DVD filmek
- A tanulólétszámnak megfelelő, a tanulmányi versenyekhez és tanérvzáro bemutatókhoz szükséges megfelelő népviseletek, lábbelik

3. FOLKLÓRISMERET

A konkrét népszokások megismertetésén keresztül a tanulók előtt fel kell tárni a néphagyomány ünnepi rítusainak formai és tartalmi összetevőit, megjelenését. Világítson rá a hagyomány folyamatosan változó természetére, egykori történeti rétegeire, eredetére. Tegye élményszerűvé a jeles napok és ünnepi szokások megismerését. Aktualizálja az emberi élet fordulóihoz fűződő hagyományokat, szokásokat. A gyermekjátékok és táncok táji és történeti megismertetésével a gyakorlati képzésben elsajátított ismeretek rendszerezéséhez nyújtson segítséget.

ALAPFOK 3. ÉVFOLYAM

3.2.2 FEJLESZTÉSI FELADATOK

- A játék- és táncalkalmak szerepének megismertetése a faluközösség és az egyén életén keresztül, a kommunikációs képesség, verbális kommunikáció, szocializációs készség, közösségérzet, a tér- és időbeli tájékozódás fejlesztése
- A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásaira való figyelemfelkeltés

3.2.3 TANANYAG

A gyermekkorhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek, jeles napok és ünnepi szokások megismertetése.

GYEREKSZÜLETÉS, GYERMEKKOR	• Jóslo praktikák a gyermek születése előtt • Komatál hagyománya • Keresztelő • A gyermek befogadása, helye a családban és a falu társadalmában • Az anya avatása • Munkára nevelés, gyermekmunka
A GYERMEKEK JÁTÉKALKALMAI ÉS TÁNCALKALMAI	• A munkavégzéshez kötődő játékalkalmak /libalegeltetés, kalákamunkák/ • A játszó helyszíne, időpontja, a falu társadalmi életében betöltött szerepe • A tánc tanulása • Gyermeklakodalmas (a felnőttek világának szokások, táncok, zenei kultúra tanulása) • A gyerekek táncalkalmai (kukoricabál, pulyabál, aprók tánca, serketánc)
AZ ÉVKÖR ÜNNEPEI GYERMEKSZEMMEL	• Szent Miklós napja • Jézus születésének története • Óévbúcsúztató és évkezdő szokások • Szent Balázs napja, Balázsjárás • Szent Gergely napja, Gergelyjárás • Húsvét vasárnapjának és hétfőjének szokásai • Pünkösdi királynéjárás

3.2.4 KÖVETELMÉNYEK

- *A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a gyermekkor jeles eseményeit, játék– és táncalkalmait*
- *A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására*

3.3 ALAPFOK 4. ÉVFOLYAM

3.3.2 FEJLESZTÉSI FELADATOK

- A kommunikációs képesség, a verbális kommunikáció, a szocializációs készség, a közösségérzet és a tér– és időbeli tájékozódás fejlesztése
- A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásaira való figyelemfelkeltés

3.3.3 TANANYAG

A tanuló előző évben megszerzett ismereteinek elmélyítése, bővítése

A legényélethez, leányélethez, párválasztáshoz, lakodalomhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek, rituális cselekmények, jeles napok és ünnepi szokások megismertetése

A táncalkalmak jelentőségének megismertetése a párválasztás során

LEGÉNYÉLET, LEÁNYÉLET, PÁRVÁLASZTÁS, LAKODALOM	• Munkavégzés a serdülő korban • Legényavatás, leányavatás • Udvarlási szokások, szerelmi élet, és azok színterei • Szokásjogok a paraszti társadalomban • Leánynéző, háztűznéző, hozomány • Leánykérés, eljegyzés, jegyajándék • Lakodalmi előkészületek • Lakodalmi tisztségviselők, feladatok • Lakodalmi szokások, rítusok
LEGÉNYEK ÉS LÁNYOK JÁTÉK ÉS TÁNCALKALMAK	• A fonó helyszíne, szerepe a párválasztásban, társas kapcsolatokban • Fonójátékok, tánc a fonóban (hangszerek, tánc kíséret) • Böjti időszak (tavaszkiöntő játékok és a böjti karikázó) • Bállok időpontja, helyszíne, bálrendezés
LÁNYOK ÉS LEGÉNYEK SZEREPE A KALENDÁRIS SZOKÁSOKBAN	• Luca kettős alakja • Betlehemezés • Farsangi szokások • A nagyhét eseményei • A húsvéti tojás jelentése és díszítésének különböző technikái • Pünkösdi királyválasztás • Májusfaállítás • Nyári napforduló szerepe, Szent Iván napi szokások

3.3.4 KÖVETELMÉNYEK

- *A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a leányélet, legényélet jeles eseményeit, táncalkalmait, a párválasztás szokásait, a lakodalom menetének, szereplőit*
- *A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására*

3.4ALAPFOK 5. ÉVFOLYAM

3.4.2 FEJLESZTÉSI FELADATOK

- A táncalkalmak szerepének változásai és a változások okainak feltárása
- A kommunikációs képesség, a verbális kommunikáció, a szocializációs készség, a közösségérzet valamint a tér- és időbeli tájékozódás fejlesztése
- A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásaira való figyelemfelkeltés

3.4.3 TANANYAG

A tanuló előző évben megszerzett ismereteinek elmélyítése, bővítése

A rituális cselekmények szerepe, a felnőtt- és öregkorhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek, a jeles napok és ünnepi szokások megismertetése

FELNŐTTEK, IDŐSEK ÉS AZ ELBÚCSÚZTATÁS SZOKÁSAI	• Paraszti munka, munkaszervezés • Az idősök társadalmi szerepe a paraszti társadalomban • Előjelek, jóslások, hiedelmek • A haldoklóval, a halottal kapcsolatos szokások • Virrasztás, temetés, siratás • A halotti tor • Fejfák, keresztek • Mindenszentek napja • Halottak napja, megemlékezés a halottakról
A HÁZASOK TÁNCALKALMAI	• Táncalkalmak a családi eseményeken (keresztelő, lakodalom) • Táncalkalmak a farsangban (házasok bálja, batyusbál) • Asszonyok mulatságai (asszonyfarsang, lakodalmi kontyoló) • Férfiak mulatságai (pincézés, tejbemérés)
FELNŐTTEK AZ ÉVKÖR ÜNNEPEIN	• Disznótorok ideje (alakoskodás, adománykérés) • A regölés (időpontja, jelmezek, hangszerek, szereplők) • Szent György napja • Virágvasárnap • A húsvéti ételek jelképrendszere • Fehérvásárnap • Aratás és a hozzá kapcsolódó szokások • Szent István napja, új kenyér ünnepe • Szüret, szüreti felvonulások, alakoskodás • Szent Mihály napja • Dömötör napja, Vendel napja

3.4.4 KÖVETELMÉNYEK

- *A tanuló ismerje* az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a felnőtt- és időskor jeles eseményeit, szokásait, a különböző életkorokhoz kapcsolódó táncalkalmakat, azok szerepét
- *A tanuló legyen képes* az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására

ALAPFOK 6. ÉVFOLYAM

3.4.5 FEJLESZTÉSI FELADATOK

- Az elméleti tananyag és az eddig tanult táncanyagok közötti összefüggések megfogalmazása

- A tananyagban meghatározott régi– és új stílusú táncrétegek jellemzőinek, a táncdialektusok elhelyezkedésének, földrajzi meghatározásának megismertetése
- A kommunikációs képesség, a verbális kommunikáció, a szocializációs készség, a közösségérzet valamint a tér– és időbeli tájékozódás fejlesztése
- A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásaira való figyelemfelkeltés

3.4.6 TANANYAG

Táncfolklorisztika

A régi táncréteg jellemzői

KÖRTÁNCOK	• Középkori táncagyomány, lánc és körtáncok • Énekes női körtáncok helye és szerepe a táncművészetben
ESZKÖZÖS PÁSZTORTÁNCOK	• Kanásztánc, pásztortánc • Pásztorbotoló, cigánybotoló
UGRÓS–LEGÉNYES TÁNC TÍPUS	• Ugrós táncok (szóló, csoportos és páros formák, helyi sajátosságok) • Erdélyi legényes táncok
KÜZDŐ KARAKTERŰ PÁROS TÁNCOK	• Forgós–forgatós páros táncok • Reneszánsz táncagyomány, forgós–forgatós páros táncok • Lassú tempójú páros táncok • Mérsékelt és gyors tempójú páros táncok • Az új táncréteg jellemzői • A reformkor táncművészete, a verbunk és csárdás kialakulása
VERBUNK	• A szóló verbunk • Szabályozott szerkezetű verbunkok
CSÁRDÁS	• A csárdás tagolódása (lassú és friss, valamint csendes, csárdás, ugrós) • Körcsárdás, hármassárdás
A DIALEKTUSOK MEGHATÁROZÁSA, ELHELYEZKEDÉSE, JELLEMZŐI	• Dunai dialektus • Tiszai dialektus • Erdélyi dialektus • A tanult táncanyagok elhelyezése a nagy dialektusterületekben

3.4.7 KÖVETELMÉNYEK

- *A tanuló ismerje* a régi és az új táncrétegbe tartozó tánc típusokat, a főbb jellemzőiket, a tanulmányok során megtanult táncok földrajzi elhelyezkedését, dialektusait
- *A tanuló legyen képes* az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására

3.5 A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

A tanuló ismerje

- A folklór, mint történeti hagyomány sajátosságait, az egyes jeles napok időpontját, a jeles napok vallási, hiedelmi funkcióját, magyarázó történetét.
- A hagyományos paraszti élet jellegzetes fordulópontjait, a magyar paraszti világkép legfőbb elemeit, eredetüket, s a hozzájuk fűződő mondákat, a parasztság hiedelemvilága főbb szereplőit, funkcióit.

A tanuló legyen képes

- A rítuscselekmények szövegeinek és tartalmának értelmezésére és használatára, a szakkifejezések, a megszerzett ismeretek alkalmazására, a tér–idő összefüggéseinek felismerésére.
- A paraszti társadalom erkölcsi és viselkedési normáinak megítélésére, értékeinek elfogadására.
- Az önálló ismeretszerzésre, az elméleti ismeretek alkalmazására a mindennapi életben.
- A magyar folklórhagyományokat a nemzettudat részeként értelmezni.
- Az azonosságok és különbözőségek felismerésére a hazai és egyetemes folklórban.

3.5.2 A VIZSGA RÉSZEI

- A vizsga írásbeli vagy szóbeli vizsgarészből áll

3.5.3 A VIZSGA TANTÁRGYA ÉS IDŐTARTAMA

- Folklórismeret
- Írásbeli: 30 perc
- Szóbeli: 5 perc

3.5.4 A VIZSGA TARTALMA

- A vizsga anyaga a helyi tanterv alapján a szaktanár által összeállított folklórismereti témakörökből áll
- Az írásbeli vizsga feladatlapja különböző típusú, a tanultak felidézését, alkalmazását, értelmezését, valamint problémamegoldást, néhány mondatos értelmező választ igénylő feladatokat tartalmaz
- A szóbeli vizsgán a tanulók egy tétel kihúzása után önállóan számolnak be tudásukról
- Témakörök
 - Jeles napok
 - Munkavégző ünnepek
 - Az emberélet fordulói
 - Táncdialektusok
 - A régi és új táncréteg tánc típusai

3.5.5 A VIZSGA ÉRTÉKELÉSE

Írásbeli vizsga

- A feladatsort vagy a tesztet az intézmény pedagógusai javítókulcs szerint javítják és pontozzák
- Az osztályzatra a pontok alapján a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá

Szóbeli vizsga

- A tanuló feleletének tartalmi és formai szempontok alapján történő értékelése
- Az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá

3.6 A TANANYAG FELDOLGOZÁSÁHOZ SZÜKSÉGES KÖTELEZŐ (MINIMÁLIS) TANESZKÖZ

- 1 db tábla vagy flipchart
- 1 db történelmi Magyarország térkép vagy néprajzi térkép
- Videó vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor
- A tananyaghoz kapcsolódó könyvek, kiadványok
- Néprajzi kézikönyvek, lexikonok
- Néprajzi videó és/vagy DVD filmek

mellékletek

1. Pedagógus elvárás rendszer
2. Vezetői elvárás rendszer
3. Intézményi elvárás rendszer